

Vol. H
Book - 5

7th March, 1986
Friday
16 Phalgun, 1907 S. E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT
CONTENTS

	PAGES
(1) Oral Answers To Questions ...	473
(2) Short Notice Questions and Answers ...	493
(3) Business of the House ...	503
(4) Matters Under Rule 304 ...	503
re: Dowry Death at Rammannapet, Nalgonda District	
(5) Business of the House ...	509
(6) Discussion on Scarcity of Drinking ... Water in twin Cities	510
(7) Papers Laid On The Table ...	557
(8) Government Bill ...	558
re: Visakhapatnam Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1986 (Introduced)	
(9) Annual Financial Statement ... (Budget) For 1986-87 Demands For grants Education.	558

Printed by The Director of Printing, Government of
Andhra Pradesh Hyderabad at Navayugam Power Press
for M/s The Nellore Printer's Association, Nellore.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Eleventh Day of the Fourth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

FRIDAY THE 7th MARCH, 1986

The House met at Half-past Eight of the clock

(Mr. SPEAKER IN THE CHAIR)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

CHANGE OF SLAB RATE OF COLLECTION OF TAX
IN CINEMA THEATRES.

111—

*3832.—Q- Sri P. Chandrasekhara (Mahaboobnagar):- Will the Minister for Commercial Taxes be pleased to state:

Whether there is any proposal for changing the slab rate taxation in the Cinema theatres?

వాణిజ్య పన్నుల శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. ఆశోక్ గజపతిరాజు)

ఎ) లేదంటే.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ : మంత్రిగారు ప్రశ్నకు జవాబు లేదని చెప్పారు. ఇప్పుడు ఉన్న స్లాబ్ రేటు పద్దతి ప్రకారం థియేటర్లలో 100 సీట్ల కెపాసిటీ ఉన్నా కూడా 600, *500 సీట్లుగా డిక్లెరు చేసుకుని ఇంత అని టాక్స్ కడుతున్నారు. కొత్త సినిమా వచ్చినప్పుడు మొదటి వారంలో వాళ్ళు ఎగ్జిక్యూటర్స్ చేసుకుని గవర్నమెంటుకు నష్టం కలిగిస్తూ, టాక్స్ ఎవేజన్ చేస్తున్నారు. ఇటువంటి వాటిని ఆపడానికి ప్రత్యామ్నాయ చర్యలు తీసుకుని స్లాబ్ రేటులో ఫస్ట్ షిఫ్ట్ ఇంత, సెకండ్ షిఫ్ట్ ఇంత టాక్స్ అని ఆ రకంగా పెట్టడానికి ప్రభుత్వం యోచిస్తుందా ?

*An Asterisk Before The Name Indicates Confirmation By the Member.

SRI P. ASHOK GAJAPATHI RAJU : With regard to this dishonest practice, we will definitely take steps to arrest it. In specific cases, if the Hon. Member can bring it our notice, we will definitely take action.

SRI P. Chandrasekhar : Suppose a person points out a defect and the Department takes action to realise the amount, out of that are you going to pay anything to the person who happens to point out the defect ?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju : There is a general scheme. Any fraud on the State Exchequer, if pointed out with proper one percent will be paid to that individual.

శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ (కాకినాడ) : ఈ స్లాబ్ సిస్టంవల్ల ప్రభుత్వానికి ఆదాయం పెరిగిందా ? తరిగిందా ?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju : There is a growth rate registering in the State which is working out roughly to 8.71%.

శ్రీ ఏ. రామచంద్రరావు : ఈ సినిమాలలో ఏగస్టో సిట్లు వేసిన హల్స్ మీద కేసులు పెట్టడం, నష్టం చెయ్యడం జరిగిందా ? ఇలా కంటిన్యూ ఆయితే వచ్చే ఆదాయానికి నష్టం.

SRI P. Ashok Gajapathi Raju : It is already in progress. Wherever such instances are discovered, it is a left open to the Department to make best of the judgement and assesment and we resort to it. I just referred to the growth registering at 8.71% increase over last year. Till December, if you look at the figure there is an increase of Rs. 252 lakhs of revenue realised.

SRI Kudupudi Prabhakara Rao (Ananthapuram) : Because of the slab system, many of the theatres in the twin cities have been closeddown. How many theatres were closed because of this slab system in the twin cities and Districts. Whether the Government would like to review the position again ?

MR. Speaker : Sorry for indulgence. It would be more clear if you say, after the introduction of slab system. There may be umpteen reasons.

SRI P. Ashok Gajapathi Raju : There are many reasons for the closure of theatres. Right now 2196 are running and last year it was 2069. So, there is an increase.

SRI Kudupudi Prabhakara Rao : How about the review of the system ?

SRI P. Ashoka Gajapathi Raju : The system is working rather well. In fact, the number of theaters are increasing. This closing down of the theaters is due to various reasons as rightly pointed out by you, Sir.

SRI Kudupudi Prabhakara Rao : Many theaters in the city were closed down because of this and the Skyline is closed.

SRI P. Ashok Gajapathi Raju : No, sir. I am pretty sure that they are on the increase. The Skyline is open.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి, (వాయల్పాడు) : ఈ స్లాబ్ వద్దతి వల్ల గ్రామాలలో ముఖ్యంగా మైనర్ పంచాయతీలలో, మేజర్ పంచాయతీలలో, చిన్న చిన్న సినిమాల జమానులకు చిన్న వ్యాపారస్తులకు నష్టం వచ్చి వాటిని తీసివేసే పరిస్థితి సంభవించిందని అంటున్నారు. గ్రామాలలో, -మునిసిపాలిటీలలో అక్కడి గ్రామ అదాయాన్ని బట్టి, లేదా జనాభాను బట్టి స్లాబ్ వద్దతి పెట్టిస్తారా ? గ్రామాలలో ఉండే ప్రజలకు సినిమాలు బాగా ఉపయోగపడతాయి కాబట్టి ఈ విషయం పునఃపరిశీలన చేస్తారా ?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju ; I do not think there is any need to re-examine or re-open the issue. As it is from 2069 to 2196 theaters are functioning to - day, In the State there is an increase. The slab rate is done on the basis of grades of municipalities and Corporations.

Sri N. Amarnatha Reddy : No, Sir. It is on total shows. గ్రామాలలో కార్పొరేషన్లలో, పట్టణాలలో మాదిరిగా దోబర్ షోష అన్నీ జరగవు. కాబట్టి, మైనర్, మేజర్ పంచాయతీలలో వీటిని పునఃపరిశీలన చేస్తారా ? కేసులు ఒక సారి చేయండి.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju : I do not think review is necessary because revenue to the exchequer is increasing and all the theaters are functioning well.

శ్రీ ఎం. టంకార్ (నరసంపేట) : మొత్తంగా చూస్తే స్లాబ్ వద్దతి ఉపయోగకరమయినదే. కానీ చిన్న, మధ్య తరగతి సినిమా వాళ్లు సీటింగ్ కెపాసిటీని తగ్గించుకున్నారు. దానివల్ల మొత్తం మీద రెవిన్యూ నష్టం వస్తుందా ? సీటింగ్ కెపాసిటీ కారణంగా ఉంటుంది కనుక రెవిన్యూ పెంచడానికి దీనిలో ఇంకా మార్పు చేస్తారా ?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju : Actually, the Government is not permitting reduction of seats in theaters.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) : అధ్యక్ష, ఇప్పుడు గవర్నమెంటు పాలసీ ప్రతి మండలిలో ఒక సినిమా హాలు పెట్టాలనివున్నది. ఆ సినిమా థియేటర్లకు కూడా ఇదే పాలసీ వస్తుందా ?

Sri P. Ashok Gajapathi Raju : Slab rate is the same for every one, Sir.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ : ఈ స్లాబ్ సిస్టమ్ పైన ట్వంటీవన్ షోష్ ఫార్ వీక్ అని చెప్పి దానిపైన డబ్బు కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. ప్రతి దినము శ్రీ షోష్ నడిపించాలి కానీ ఒక్కొక్క థియేటర్ లో ఆరు షోలు ఏడు షోలు టక్కొక్క రోజు నడిపిస్తున్నారు. దానిపైన దె ఆర్ ఆల్ రెండీ క్యాష్డ్. భాస్కరరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు టాక్స్ తీసివేసారు మరల రేటు పెంచమన్నారు. ఆయన పదవినుంచి దిగిపోయిన తరువాత మరల టాక్స్ ప్రవేశ పెట్టడం వలన ఆ సమయంలో వున్న థియేటర్ యజమానులు స్లాబ్ రేటు కట్టాలనా, టాక్స్ కట్టాలనా అని ఇప్పటి వరకు ఏదీ కట్టడంలేదు.

They are evading tax to the tune of crores of rupees and how can the Government realise that amount.

SRI P. Ashok Gajapathi Raju : My information varies from what the Member says.

Closure Of I. L. T. D. Depots

111—

* 2348 Q.— Sarvasri P. Ramayya, (Nidumolu) J. Venkaiah, (Allur), N. Raghava Reddy (Nakkrekal), M. Ramakrishna Rao (Khammam), — Will the Minister for Labour and Printing be pleased to state:

(a) Whether the I, L. T. D Company Guntur have closed four of its depots in 1985;

(b) Whether permission of the Government was obtained for the closure; and

(c) if not, the action taken by the Government on the erring management?

కార్మిక, ముద్రణ శాఖామంత్రి (శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి)

(ఎ) ఐ. ఎల్. టి. డి. కంపెనీ యజమాన్యం వారు 15-11-1984 తేదీన గుంటూరు, టంగుటూరు, ఒంగోలు, చిలకలూరిపేటలలో వున్న నాలుగు టిప్ హౌండ్ లింగు డిపోలను మూసివేశారు. 1985 లో వారు రాజమండ్రి డిపోను మూసివేశారు.

(బి. సి) ఆ యజమాన్యం వారు నాలుగు డిపోల మూసివేతకు సంబంధించిన నోటీసును 15-9-84 తేదీన ప్రభుత్వానికి అందజేశారు. అయితే ప్రభుత్వం అనుమతి నివ్వడానికి నిరాకరిస్తూ ఆ విషయాన్ని న్యాయ నిర్ణయంకోసం గుంటూరులోని పారిశ్రామిక ట్రిబునలుకు నివేదించింది. డిపోలను మూసి వేసేవందుకు అనుమతిని నిరాకరించి, దానిని

న్యాయ నిర్ణయంకోసం నివేదిస్తూ జారీ అయిన ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను సవాలుచేస్తూ, యాజమాన్యం వారు హైకోర్టులో 15576/84 నెంబరు రిట్ దాఖలుచేశారు. హైకోర్టు 21.11.1984 తేదీన స్టే మంజూరు చేసింది. ఆ రిట్ పిటిషను పెండింగులో వుంది.

రాజమండ్రి డిపో మూసివేతకు సంబంధించిన విషయాన్ని గురించి ఈనెల రెండవ తేదీన వారితో చర్చలు జరపడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : ఇప్పుడు ఒకటి రాదు, రెండు రాదు నాలుగు లీఫ్ హ్యాండ్లింగు డిపోలను మూసివేశారు. దాదాపు 10 వేల మందిని వీధిలోకి నెట్టారు. 21 వ శతాబ్దం కంప్యూటరైజ్డ్ సిస్టం అనే పద్ధతిలో మోడరైజేషన్ పేరుమీద చేసినారు. కోర్టు అడ్డము వచ్చేవరకు ఇంత జాప్యం ఎందుకు చేసినట్లు ? హైకోర్టులో స్టే పెటేజీ చేయించడానికి ప్రభుత్వ ప్రయత్నం చేస్తున్నదా ? యిప్పటికయినా ప్రభుత్వ పరంగా కొంత యాజమాన్యంపైన ఒత్తిడి తెచ్చి అం నా తిరిగి వారిని పనిలోకి తీసుకొనేటట్లు చేస్తారా ?

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి - అదృశ్య, ఈ మూసివేసిన నాలుగు లీఫ్ హ్యాండ్లింగు డిపోల విషయంలో ప్రభుత్వం తరపున అడిషనల్ అడ్వకేట్ జనరల్ వాదించడం జరుగుతుంది. రాజమండ్రి విషయం నేను ఖచ్చితంగా చెప్పాను. కార్మికుల క్షేమం దృష్ట్యా ప్రభుత్వం రాజమండ్రి డిపోను మూసివేయకుండా తప్పనిసరిగా నడిపించాలని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. అనవర్తి విషయంలో 1987 వ సంవత్సరం వరకు కూడా నడిపిస్తామని చెప్పడం జరిగింది. నేను సమావేశం ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. నా సమక్షంలో కన్సిడర్ చేయడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ పరంగా అన్ని విధాల చర్యలు తీసుకొని రాజమండ్రి డిపోలో కార్మికులకు పని కల్పించడం కోసం ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : ప్రభుత్వం జాప్యం చేసిన కొద్ది వాళ్ళు కోర్టుకు వెళ్ళి తిరిగి స్టే తెస్తారు. దీనిలాగానే దాని పరిస్థితి అవుతుంది. కనీసం వెంటనే ప్రభుత్వం ఇగ్నైట్ గా చేసిన దాని మీద యాక్షన్ తీసుకొనుటకు చేసిన ప్రయత్నం ఏమిటి ? వాళ్ళను రోడ్డుమీదకు వెళ్ళగొడుతూవుంటే ప్రభుత్వం కన్సిడర్ చేస్తున్నాము అంటే ఎలా సాధ్యం అవుతుంది. త్వరలో చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి : త్వరలోనే మరొక సమావేశం ఏర్పాటుచేసి ప్రభుత్వ పరంగా అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

MR. SPEAKER :- Now the question Nos. 113 and 114 and the second item under rule 304 relate to the same subject Viz., Drinking water supply to twin cities. If you all agree these three items can be clubbed and we can discuss the issue for half an-hour. It is only if you agree; I do not want to compel.

شری محمد امان اللہ - اس کے ہمارے سوالات کو نامعلوم کرتے ہیں
اور دوسرے دن کے سوالات کو منظور کرتے ہیں۔

شری اسپیکر - میں 304 کو نامزد کر گیا ہوں۔ یہ سوال 4 ہے
پہلے دیکھ لیں اس کے جواب آتا ہے۔

شری محمد امان اللہ - اس کے ہم اس میں دیکھتے ہیں۔
شری اسپیکر - ٹھیک ہے اس سوال کا تسلسلہ دو، دو سو اسی
تک چلتا ہے۔

شری محمد امان اللہ - اس کے ہمارے سوالات کو نامعلوم کرتے ہیں
اور دوسرے دن کے سوالات کو منظور کرتے ہیں۔

শ্রী এম. বাগারেড্ডি : ఈ రెండు ప్రశ్నల మీద ఒకచే సర్లమెంటరీలు
వున్నాయి కాబట్టి....

మిష్టర్ స్పీకర్ : రెండేరూడు, మూడు ప్రశ్నలు కూడా వున్నాయి. 304
కూడా వున్నది.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : 304 వేరే వున్నాయి. రెండు ప్రశ్నలు ఒకే విషయం
మీద వున్నాయి కాబట్టి మంత్రిగారు సమాధానం చెబితే ఎక్కువ డిస్కషన్ కు సమయం
అవసరంలేదు.

MR. Speaker : We can allow half-an-hour for this purpose, if you club the three and the Minister also can give substantial reply. If you want ten minutes can be added.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : దీనికి జవాబు అన్నా రావాలి గూ. క్వచ్చన్ ఆఫర్
వైస్ గవర్నమెంటుకు రిప్రజెంటేషన్ పెట్టుకున్నాము. జవాబు చెప్పమనండి.

మిష్టర్ స్పీకర్ : క్వచ్చన్ ఆఫర్ కాగానే థిర్స్ చేకిప్ చేస్తాము.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : ఇప్పుడు ప్రశ్నలకు జవాబు వారు చెబితే డిస్కషన్ కు
అవకాశం వుంటుంది.

MR. Speaker : Agreed Sir, Replies, I will give chance to every body and all the three I will club.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి (నగరి) : స్టాప్ నోటీసు క్వచ్చన్స్ వున్నాయి.
మూడు, నాలుగు క్వచ్చన్స్ వున్నాయి. వాటికి సమాధానం చెబితే సరిపోతుంది.

Drinking Water To Twin Cities

113—

*3204-Q.— Sarvasri M. Baga Reddy, C. Ramachandra Reddy (Adilabad), B. T. Pakirappa (Kalyanadurg), N. Indrasena Reddy,

(Malakpet), P. Janardhan Reddy (Khairufabad), V. Rambhupal Chowdary (Kurnool), A. Narendra (Himayath nagar) Ch. Vidya-Sagara Rao (Majpalli), Ch. Jayaram Babu (Guntur-II) :- N. Krishna Murthy (Macherla), M. Omkar and R. Chenga Reddy Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the drinking Water will not be sufficient for supply in Twin Cities for the ensuing summer;

(b) the water stored in Osmansagar and Himayat Sagar at present;

(c) the Water stored during the last year in the same period, and

(d) the arrangements made by the Government to supply drinking the water as well as water to industrial purpose ?

మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖామంత్రి (కె. కళావెంకటరావు)

(ఎ) ప్రస్తుతం హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంటనగరాలలో రోజుకు 33 మిలియను గ్యాలన్ల నీటిని సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. ఇదే స్థాయిలో వచ్చే పేసవి కాలంలో కూడా నీటిని సరఫరా చేయాలనుకుంటున్నాము.

(బి) 1980, ఫిబ్రవరి మొదటి తేదీ నాటికి హిమాయత్ సాగరు రిజర్వాయరులో 500 మిలియను ఘనపుటడుగుల నీరు, ఉస్మాన్ సాగరు రిజర్వాయరులో 991.2 మిలియను ఘనపుటడుగుల నీరు నిల్వ వుంది.

(సి) గత సంవత్సరంలో ఫిబ్రవరి మొదటి తేదీ నాటికి ఉస్మాన్ సాగరు రిజర్వాయరులో 2720.80 మిలియను ఘనపుటడుగుల నీరు, హిమాయత్ సాగరులో 2100 మిలియను ఘనపుటడుగుల నీరు నిల్వ వుంది.

(డి) 22-12-1980 తేదీనుండి రోజు విడివి రోజు చొప్పున వివిధ ప్రాంతాలకు నీటిని సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. అందుచేత వర్షాలం ప్రారంభ మయ్యేంతవరకు అన్ని ప్రాంతాలలోను రోజుకు 33 మిలియను గ్యాలన్ల నీటిని సరఫరా చేయడానికి వీలవుతుంది. ప్రస్తుతమున్న నీటి ఎద్దడిని అధిగమించి వర్షాకాలం ప్రారంభ మయ్యేంత వరకు మంచి నీటిని సరఫరా చేయడానికిగాను రూ. 300 లక్షల ఖర్చుతో ప్రభుత్వం ఒక కంటంజెంటు ప్లానును ఆమోదించింది. ఆ ప్రణాళికలో ఈ క్రింది తెలిపిన ఏర్పాట్లు చేయడం జరుగుతుంది :

1) నీటి ఎద్దడి ఎక్కువగా ఉన్న చోట్ల క్రొత్తగా బోరింగులు ఏర్పాటు చేయడం.

- 2) నీటి ఎద్దడి ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాలకు రోజూ 11 నుండి 12 లక్షల గాలన్ల నీటిని మైబెలు టాంకర్ల ద్వారా సరఫరా చేయడం.
- 3) నీటి ఎద్దడి ఉన్నచోట్ల ఆర్. సి. సి. టాంకర్లను ఏర్పాటు చేయడం.
- 4) గ్రామీణి ద్వారా నీటిసరఫరా సాధ్యం కానప్పుడు హిమాయత్ సాగరులో నీటిని పంపింగు చేయడానికి ఏర్పాటు.
- 5) డేసవిలో సీరు ఆవిరి నష్టాన్ని తగ్గించడానికి రిజర్వాయర్లలోని నీటి ఉపరితలంపై సిస్టెంట్ ఆల్కహోలును చల్లడం.
- 6) వేరు వేరుగా ఉన్న గుంటలను కలపడానికి రిజర్వాయర్ల గర్భంలో కాలువలు త్రవ్వడం.
- 7) ఫిర్యాదు వచ్చిన ప్రాంతాలను తనిఖీచేసి, అవసరమైన చర్యలు తీసుకోడానికి ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు అధ్వర్యంలో ఒక మోనిటరింగు పేల్ను ఏర్పాటు చేయడం.

పరిశ్రమల అవసరాలకు సరఫరా చేయటానికి అంగీకరించిన నీటిలో 40 శాతం కోత విధించి, రోజూ విడిచి రోజూ చొప్పున నీటి సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది.

DRINKING Water to Twin Cities From Krishna And Godavari Rivers

114—

*3846—I Q.— Sarvasri A. Narendra, Ch. Vidyasagar Rao, N. Indrasena Reddy, V. Rambhupal Chowdary :— Will the Minister for Administration be pleased to state:—

(a) Whether the Government have taken final decision to supply drinking water to Twin Cities from the Godavari or Krishna Rivers ; and

(b) if so, the place from which it is proposed to supply ?

మునిసిపల్ ఇంజనీరింగ్ (శ్రీ కె. కళావెంకటరావు)

ఎ) లేదండీ.

బి) ఈ ప్రశ్నకు రావు లేదు.

Extension Of Central Chit Fund Act

115—

*139— T. Q. Sarvasri C. Narsi Reddy (Makthal), U. Sambaiiah (Nerella), A. Narendra and N. Indrasena Reddy : Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the House Committee on the working of Chit Funds of the Legislative Council has recommended for extending the Central Chit Fund Act to the A.P. State; and

(b) if so, the action taken on the recommendation ?

రెవిన్యూ శాఖామంత్రి (శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి)

(ఎ) అవునండీ.

(బి) ఆ సంఘం చేసిన సిఫారసులను ప్రభుత్వం చురుకుగా పరిశీలిస్తున్నది.

శ్రీ యం. సాంబయ్య : అధ్యక్ష, ఇప్పుడు షేట్ యాక్టు ప్రకారంగా రాష్ట్రంలో వున్న చిట్ ఫండ్ కంపెనీలు డిపాజిట్ 50 పర్సెంటు మాత్రమే నేషనలైజ్డ్ బ్యాంకుల్లో చేస్తున్నవి. కేంద్రప్రభుత్వ యాక్టు ప్రకారంగా అయినట్లుంటే ఇప్పుడు చేస్తున్న 8 కోట్లకు బదులు 16 కోట్లు మన రాష్ట్రంలో చెయ్యవలసి వుంటుంది. ఈ 16 కోట్ల రూపాయలను ప్రభుత్వ ఖజానాలో పెట్టించడానికి ప్రభుత్వం ఏదైనా ఆలోచిస్తున్నదా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి : ఈ సెంట్రల్ చిట్ ఫండ్ యాక్టు మనం యునిట్ డెవలప్ మెంట్ చెయ్యడానికి, మనం ఆమోదించడానికి ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది. పిన్నిపాల్ సెక్రటరీ, రెవిన్యూ, హైన్స్ సెక్రటరీ, ఐ జి ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఆండ్ స్టాంప్స్ డిపార్టుమెంట్ 5 వ థీడీనాడు లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ హౌస్ కమిటీ చేసిన సిఫార్సులను గురించి చర్చలు జరిపారు. త్వరలోనే వారు మరల సమావేశమై చర్చలు జరుపుతారు. తరువాత ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : అధ్యక్ష, ఈ రిపోర్టు మనకు వచ్చి ఒకటిన్నర సంవత్సరం అయింది. యంతవరకు దీనిపై చర్చలు జరుపుతూనే వున్నారని మంత్రి గారు చెబుతున్నారు, అంటే - యీ రాష్ట్రంలో యింకా ఎంతమంది మోసపోయిన తరువాత యీ యాక్టును ఛేంజ్ చేస్తారు ? కనీసం దీనికి ఒక క్రమబద్ధమైన టైమ్ లిమిట్ పెట్టి, ఆ లోపల దీని గురించి యాక్షన్ తీసుకుంటారా ? కనీసం యీ సెషన్ లోనే, లేక ఆరు నెలలోగానో, నెంట్స్ సెషన్ స్టార్టు అయ్యేలోపలనో ఆ విధంగా ఒక టైమ్ లిమిట్ పెట్టుకుని దీనిపై యాక్షన్ తీసుకుంటామని మంత్రిగారిని చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి : త్వరలోనే నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి - అధ్యక్ష, మేము స్పెసిఫిక్ గా అడుగుతున్నాము. త్వరలోనే అని మంత్రిగారు సమాధానం చెబితే ఎట్లా ? యిప్పటికి సంవత్సరంన్నర

అనుంది యీ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చి, యంతకుముందు చాలా గొడవ అయి, వందల మంది, వేలమంది నష్టపోయిన తరువాత, కౌన్సిల్ లో యీ యిన్క్వైరీ వచ్చింది. దానిపై కమిటీ వేశారు, కమిటీ రికమెండ్ చేసింది. వారి రిపోర్టు వచ్చి ఒకటిన్నర సంవత్సరము అనుంది. యిప్పటికీ, యింకా మంత్రిగారు 'తర్జుమా'లోనే నిర్ణయం తీసుకుంటామని చెబుతున్నారు. మూడు నెలల్లోనే తీసుకుంటామని పెన్సిఫర్ గా సమాధానం చెప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : తర్జుమాలోనే నిర్ణయం తీసుకుంటామని చెప్పారు. అంతకంటే బెటర్ ఆన్సర్ ఏమీ చెబురారు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : అధ్యక్ష, యిటువంటి సందర్భాలలో మీరు మా రెస్పూన్సుకు రావాలి, మన రాష్ట్ర బడ్జెట్ ఎంతవుందో అందులో సగం మొత్తం పుండే విషయమిది. 500 కోట్ల రు.లు, అంత పెద్ద మొత్తంలో ఎఫ్ టెక్స్ అయ్యే, కంప్యూటర్ లాగా, ప్రజలను ముఖ్యంగా కేదపారిన ఏడిపించి, పీడించే విషయంపై మనం యిప్పుడు చర్చిస్తున్నాం. అందుచేత, కౌన్సిల్ లో హౌస్ కమిటీ చేశారు, ఆ రిపోర్టులో సెంట్రల్ యార్డును యింప్లీమెంట్ చెయ్యమని చెప్పారు. ఆ సిఫార్సుచేసి ఒకటిన్నర సంవత్సరం అయింది, ఇంకా ప్రస్తుతం చర్య తీసుకోలేదు. అసలు, హౌస్ కమిటీ ఎందుకు వేస్తున్నాం? ఈ విధంగా సిఫార్సులు ఇంప్లీమెంట్ చేయకుండా పోవడం వలన అసలు హౌస్ కమిటీ చేసిన పర్పస్ దెబ్బతింటుంది, 5-7-1984 న యీ హౌస్ కమిటీ రిపోర్టు ఇచ్చింది. అంతకుముందు దీనిపై ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. యింకా చర్చిస్తున్నారని, తర్జుమాలోనే నిర్ణయం తీసుకుంటారని మంత్రిగారు చాలా సింపుల్ గా చెప్పిస్తున్నారు. దీని గురించి ప్రజలేమనుకుంటారు? రిపోర్టు వచ్చి యంతకాలమైనా యింకా పరిశీలనలో ఉన్నదని మంత్రిగారు చెబుతుంటే యీ సమాధానంతో మమ్మల్ని ఎట్లా సంతృప్తిపడమంటారు? చెంటనీ, యీ హౌస్ ముగిసే లోపల తమరే ఏదైనా చర్య తీసుకోమని చెప్పండి.

శ్రీ నల్లపొరెడ్డి శ్రీనివాసురెడ్డి : ఈ రాష్ట్రంలో యీ చిట్ ఫండ్ సబ్ స్క్రయిబర్స్ కు యిబ్బంది లేకుండా చెయ్యాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంతో ఆత్మత చూపిస్తున్నది. సెంట్రల్ యార్డు విస్తృత పడితే పుండ్; దానిని ఆరులు జరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. వీరైనంత త్వరలో తప్పకుండా అటు ఆరులవానికి ప్రయత్నం చేస్తామని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : అధ్యక్ష, మంత్రిగారి సమాధానంలో మార్పు లేదు....

Mr. Speaker : Before the closure of the Session, you can again remind.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు (సతివాడ) : దీనికి సంబంధించి కాంప్లెమెంటరీ చర్యలు చేపట్టడం, ఎల్ల చాలామంది అమాలుగులు మోసానికి గురై

ఎంతో నష్టపోతున్నారు. నిన్న అసెంబ్లీలో ఒక కొశ్చెన్ కూడా వెయ్యడం జరిగింది. గరివిడిలో సుమారు 20 లక్షల రూపాయలు చిట్ ఫండ్ కంపెనీ వారు వసూలు చేసి తినేశారు. దానిపై డి. ఐ. జి. ఐ. పి. కి రిప్రజెంట్ చేశాను వారింకా ఛేకప్ చెయ్యలేదు. నిన్న చెబుతూ దీనిపై ఎంక్వైరీ చేస్తామన్నారు. ఇటువంటి అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి కాంప్లైమెంట్ గా సెంట్రల్ లెజిస్లేషన్ మన స్టేట్ కు వర్తింపజేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి : అన్నారైజ్డ్ చిట్స్ నడిపి వారిపై చర్య తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. చట్టప్రకారం ఒక సంవత్సరం కరస శిక్ష లేక రు. 500 జరిమాన లేక రెయ్ కలప కూడా విధించే ప్రోవిజన్ వుంది. నిన్నటి పశ్నకు సంబంధించి ఆవిషయం తీవ్రంగా రిగజిస్టర్ చేసి సమాధానం చెప్పాను. విచారణలో వుంది. తీవ్రంగా పరిశీలించడం జరుగుతుంది. ఇక యీ సెంట్రల్ యాక్టును అమలుజరిపే విషయంలో కూడ ప్రభుత్వం ఎంతో అతృప్తతో వుంది. మొన్న డిశంబరు 9వ తేదీనాడు అధికారులు సమావేశమై చర్చించారు. త్వరలోనే తిరిగి సమావేశం ఏర్పాటు చేసి చర్చించడమని కోరుతున్నాం. అతరువాత, విలయసంత త్వరలో దీని పరికాలు ప్రజలకు అందించడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని, త్వరగా వెయ్యడానికి అతృప్త పడుతున్నామని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకర్ : అధ్యక్ష. అసలు యీ చిట్ ఫండ్ విజినెస్, లాటరీ విజినెస్ జాదింతో సమానం. ప్రజలు మొగ్గుపెట్టున్నారు. నష్టపోతున్నారు. ఎనుక వీటిని నిషేధించే విషయం అలోచిస్తారా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి : నిషేధించే విషయం అలోచించడమంటే బహుశా, ప్రస్తుతం కష్టమేమోననిపిస్తున్నది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : దీనిలో ప్రభుత్వం చేస్తున్న జాప్యం చూస్తుంటే మాలాంటి వారి కనిపిస్తున్న దేవుంటే ఇందులో ఏమైనా పెద్ద వారి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధం వున్న వారియొక్క చెయ్యిపుండా? అని, అందుకే, దీనిని ఇంప్లిమెంట్ చెయ్యడానికి జాప్యం చేస్తున్నారని. ఉదాహరణకు మార్గదర్శి చిట్ ఫండ్ కంపెనీ వుంది. ఈ కంపెనీ సంవత్సరానికి రెండు కోట్ల రూపాయలులాభాన్ని సంపాదిస్తున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : కంప్లైమెంట్స్ వున్నవా ?

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : రిపోర్టులో తేలిక విషయం. కాఫీ కావాలంటే మీద్వారా మంత్రిారికి పంపిస్తాను. వారి వద్ద కూడా వుంటుంది. మీరు చూడండి. రిపోర్టులో స్పెసిఫిక్ గా వ్రాశారు రెండు కోట్ల రు. లు యీ చిట్ ఫండ్ కంపెనీ సంపాదిస్తున్నదని. ఆ పెద్ద మనసుల ప్రయోగం వుండబట్టేది త్వరగా సెటిల్ కావడం లేదా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి : ఆ చిట్ ఫండ్ కంపెనీకి, ప్రభుత్వానికి సంబంధంలేదు. పరిచయం కూడాలేదు. వారి ప్రయోజనం లేదు. మా పద్ధతి రిపోర్టువుంది, నరేంద్రగారు యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. ప్రభుత్వం తప్పకుండా రిపోర్టునే నిర్ణయం చెయ్యడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

Nationalisation Of Bus Routes in Cuddapah District.

116—

*3644—Q.—Sri Md. Rajab Ali (Shujathanagar) :- Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the High Court of Andhra Pradesh quashed draft Schemes of Nationalisation of Bus Routes in Cuddapah district; and

(b) the steps taken by the Government to rectify the defects ?

రవాణా శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. జనారెడ్డి)

(ఎ) ప్రభుత్వం, కడప జిల్లాలో బస్సు రూట్లను జారీయం చేసే పథకాలను ఆమోదించి, 69 ప్రభుత్వ ఉత్తరువులు జారీ చేసింది. వాటిలో హైకోర్టు 24 ప్రభుత్వ ఉత్తరువులను కొట్టివేసి, 15 ఉత్తరువులను సమర్థించింది.

(బి) ప్రభుత్వ ఉత్తరువులను కొట్టివేస్తూ హైకోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తరువులపై 1986 ఫిబ్రవరి మొదటి వారంలో రోడ్డు కవాడా సంస్థ సుప్రీంకోర్టులో అప్పీళ్లు దాఖలు చేసింది. హైకోర్టు కొట్టివేసిన ప్రభుత్వ ఉత్తరువులపై, ప్రభుత్వం కూడా అదే మోస్తరు అప్పీళ్లు దాఖలు చేసింది. సుప్రీంకోర్టు ఆ అప్పీళ్లను స్వీకరించి, హైకోర్టు ఉత్తరువులపై స్టే మంజూరు చేసింది. అంతేకాకుండా ఆ అప్పీళ్లపై సుప్రీంకోర్టు తుది నిర్ణయానికి లోబడి, ప్రభుత్వ ఉత్తరువులను అదులు పరిచవలసిందని కూడా సలహా ఇచ్చింది. 24 ప్రభుత్వ ఉత్తరువులను అదులుపరచడం కోసం చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విరట్ రెడ్డి (నరసపూర్) : 24 కేసులలోనూ సుప్రీంకోర్టు కూడా ప్రభుత్వ నిర్ణయాలను ధృవీకరిస్తూ తీర్పు ఇచ్చారు. నంబోషం. ఈ 24 కేసులలో ఎన్ని కిలోమీటర్లు, ఆ రహదారుల వివరాలు మంత్రిగారు చెబుతారా ?

శ్రీ కె. జనారెడ్డి : ఆ వివరాలు నేను గౌ. సభ్యులకు పంపిస్తాను. ఓక్కొక్క స్కీముకు అనేక రూట్లు, డైవర్షన్స్, డీవియేషన్స్ వుంటాయి, డై రెక్టు రూట్లు వుండవు, యంతకుముందు ఎన్నెన్ని ప్రైవేటు రూట్లలో నడుస్తున్నాయో అవన్నీ శాతీయం చేయించింది. ఆ వివరాలన్నీ గౌ. సభ్యులకు పంపిస్తాను.

శ్రీ సిహెచ్ విరల్ రెడ్డి : ఈ 24 రిపబ్లికన్ - ఎన్ని కి.మీ అనుతాయా ఇవి చాలా ముఖ్యమైన రహదారులు

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆ టిప్టెన్స్ వివరాలు టేబుల్ పై పెడతాను అంటున్నారు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి ఎంతలెంగ్ వుందనేది ఆర్ ఆండ్ బి డిపార్టుమెంటు లెక్క తీసుకోవలసివుంటుంది. ఈ ప్రశ్ననాకు సంబంధించినప్పటికీ వేరే ప్రశ్నద్వారా అడగడం మంచిది. 9-00 A. M.

మిస్టర్ స్పీకర్ టేబుల్ పై నెట్స్ చేయండి

శ్రీ కె. ఆదెన్న (సంతనూతలపాడు) హైకోర్టు తీర్పు తరువాత ప్రకాశం జిల్లాలో కొన్ని యాక్సర్స్ ప్రైవేటు యాజమాన్యం పోటీ పడ్డం జరుగుతోంది కాబట్టి ప్రకాశం జిల్లాలో జాతీయం చేసే ఆలోచన వుందా ?

శ్రీ జె సి దివాకర్ రెడ్డి (తాడిపత్రి) : యింటర్ స్టేట్ పెర్మిట్టు అయినా జాతీయం చేసేది ఆలోచన వుందా ? వుంటే ఎప్పుడు అమలుపరుస్తారు ?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : ప్రకాశం, నెల్లూరు, విశాఖపట్టణం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పార్షియల్ గా జాతీయం చేయబడింది. యింకా జాతీయం చేయవలసిన అవసరం వుంది. త్వరగా పరిశీలించి జాతీయం చేయడానికి సిద్ధముగా వుంది. ప్రకాశం జిల్లాకు సంబంధించి అబ్జెక్షన్స్ వినడానికి నోటీసు జారీ చేశాము. యింటర్ స్టేటు రూట్టు జాతీయం చేయడానికి స్కీమును తయారు చేస్తున్నాం. సాఫ్ట్వేయింత త్వరలో అవసరమైన రూట్లు తీసుకొనడానికి కూడా ప్రభుత్వం సిద్ధముగా వుంది.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప (కిరవకొండ) : జాతీయం చేసిన రూట్లలో పెర్మిట్స్ లేకుండా అనేక ప్రైవేటు బస్సులూ మా జిల్లాలో తిరుగుతున్నాయి. అనేకసార్లు ఫిర్యాదులు వచ్చినప్పటికీ అక్కడున్న అధికారులు చర్య తీసుకొనడంలేదు. తగిన చర్య తీసుకుంటారా ? అదాయం ఆర్. టి. పి. కి వచ్చే దానికి దోహదం చేస్తారా ?

శ్రీ. కె. జానారెడ్డి : జాతీయం చేయబడిన రూట్లలో ప్రైవేటు బస్సులు తిరగడం ఇష్టంలేదు. యిటువంటివి జరగకుండా రాష్ట్రమంతటా టర్ప్ చేశాం. గౌరవ న్యాయులు మా దృష్టికి తెచ్చారు కాబట్టి ఆ పరిస్థితి కొనసాగకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప : అనేకసార్లు ఫిర్యాదులు వచ్చినప్పటికీ, ఆర్. టి. పి. వారు రిపోర్టు చేసినప్పటికీ ఆర్. టి. ఒకాని వెహికల్ యిన్ స్పెక్టరు గాని చర్య తీసుకొనడం లేదు. తగిన చర్య తీసుకుంటారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : అటువంటి కేసులుంటే మంత్రిగారికి పంపండి.

శ్రీ బి. దుర్గాప్రసాదరావు (గూడూరు) నెల్లూరు జిల్లాలో జాతీయం చేసిన రూట్లలో ఆర్. టి. సి. బస్లు నడవకుండా అధికారులు నిర్లక్ష్యవైఖరితో వున్న విషయం వాస్తవమా? అక్కడ ఎన్ని బస్లు వేరారు?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :- ఆర్. టి. సి. తీసుకొన్న రూట్లలో సక్రమంగా నడవని దృష్టాంతాలు 1, 2 నా దృష్టికి వచ్చినపుడు వెంటనే ఆర్. టి. సి. వి కాని. లేక ప్రయివేటు బస్లు కాని నడవడానికి వీలు కల్గిస్తూ ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతున్నది. జాతీయం చేసిన రూట్లలో బస్లు నడవని సందర్భం నా దగ్గర లేదు. ఆ సమాచారం గౌరవ సభ్యులకు పంపుతాను.

దా॥ ఎ. వి. మైసూరారెడ్డి (కమలాపురం) :- కడప జిల్లాలో ఉపాధి కోల్పోయిన వారికి ఉపాధి కల్పించారా? రిహ్మాట్ మెంటులో చాలా అవరోధాలు జరిగాయి. జరిగివుంటే వాటిని సరిదిద్దుతారా?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :- ఉన్న నారమ్స్ ప్రికారం ఉపాధి కల్పించడానికి ఏర్పాటు జరుగుతుంది. ఒక కమిటీ లేబరు అఫీసరు ద్వారా తీసుకొని రిహ్మాట్ చేయడానికి సిద్ధముగా వుంది. గౌరవ సభ్యులు సూచించినట్లు అవకాశవకలు జరిగినట్లు సైనిక్స్ గా వుంటే వాటిని సరిచేయడానికి సిద్ధముగా వున్నాను. టిఎంటీ కూర్చోని ఉపాధి కోల్పోయినవారిని సెలక్ట్ చేస్తుంది.

Purchase of Trunk Boxes From Chittaranjan Industries

117—

*2220—Q.—Sri K. Adenna:—Will the Minister for Social Welfare & Tourism be pleased to state:

(a) whether it is a fact the Social Welfare Department at Ongole placed an indent on Messrs. Chittaranjan Industries, Hyderabad for supply of 6000 iron trunk boxes;

(b) whether the said firm deceived the Government in supplying iron trunk boxes inserting wet clay in the boxes: and

(c) if so, the action taken thereof?

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖమంత్రి (శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి)

(ఎ) షెడ్యూలు కులాలు, వెనుకబడిన తరగతులు, షెడ్యూలు తెగల హస్తకృషి విమిత్తం, 5 వేల కి వందల పదిహేను యినుప ట్రంకు షెడ్యూలను సరఫరా చేయవలసిందని ఒంగోలు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ 13-3-1985 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ చిన్న తరహా పరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థకు ఒక యిందెంటు పంపింది. దానిపై ఆ సంస్థ హైదరాబాద్ లోని మెన్సర్స్ చిత్తరంజన్ యిండస్ట్రీసుకు ఆర్డరు పంపింది.

(బి) అవునండీ. ఆ బ్రంకు పెట్టెలను తీసుకొనే సమయంలో వాటిలో తడి బంక మన్ను వున్నట్లు కనుగొనడమయింది. అందుచేత వాటి డెలివరీ తీసుకోలేదు. ఆ కంపెనీకి ఎట్టి పైకం చెల్లించలేదు.

(సి) ఒంగోలు కలెక్టరు నుండి రిపోర్టు అందిన మీదట ఆంధ్రప్రదేశ్ చిన్న తరహా పరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థ పై కంపెనీని బ్లాకు లిస్టులో చేర్చింది.

శ్రీ కె. ఆదెన్న : ఎ సి బి చేత సమగ్రమైన దర్యాప్తు చేయిస్తున్నారా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి : గుడ్స్ డెలివరీలో చీటింగ్ జరిగింది. ఈ జిల్లా లోనే కాకుండా మిగతా జిల్లాలలో కూడా బ్రంక్ పెట్టెల కంభకోణం విషయంపైన ఎ సి బి చేత ఎంక్వయరీ చేయిస్తాను.

శ్రీ జి. నారాయణప్ప : సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ వారు ఆ జిల్లాలో ఉత్పత్తి అయ్యే ఉత్పత్తి కేంద్రం నుండి కాకుండా ప్రైవేటు వ్యక్తుల నుండి పలకలు, బ్రంక్ పెట్టెలు కొంటున్నారు. అనంతపురం జిల్లాలో పలకలు కొనుటలో కంభకోణం జరిగిందని ఫిర్యాదు పంపించినప్పటికీ చర్య తీసుకొనలేదు. ఓపెన్ రెండర్స్ కాకుండా ప్రైవేటు వ్యక్తులనుండి లోపభూ గుష్టమైన దుస్తులు, పలకలు, బ్రంక్ పెట్టెలు కొంటున్నారు. దీనిమీద చర్య తీసుకుంటారా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి : యిక్కడ తీసుకున్న ఆర్టికల్స్ ప్రభుత్వం ఎ పి ఎస్ ఎస్ ఐ డి సి కి అప్పగించింది. వారు చిత్తరంజన్ యిండ్రస్ట్రీస్ వారికి ఆగ్గరు యివ్వడం జరిగింది. అక్కడ ఫ్రాడ్ జరిగింది. వారిని థాక్ లిస్టులో వేశారు. ఆ శిక్ష సరిపోదని కనుక్కొని ఎ సి బి చేత ఎంక్వయరీ చేయించడానికి సిద్ధ పడుతున్నాను. పర్సెజింగ్ ఓటబీ అప్రూవ్ చేసిన తరువాతనే తీసుకొనడం జరుగుతుంది.

డా. ఎన్. వేణుగోపాలాచారి (నిర్మల్) : గుంటూరు, ఒంగోలు జిల్లాలకు కాకుండా పేరే జిల్లాలకు సంబంధించి హడ ఎంక్వయరీ చేయిస్తారా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి : స్పెసిఫిక్ కేసు వుంటే తప్పకుండా ఎంక్వయరీ చేయిస్తాను. బ్రంక్ పెట్టెల విషయంలో ఒక జిల్లా గురించి తెలియచేశారు. 1985-86 లో బ్రంక్ పెట్టెల తయారీకి ఏ యిండ్రస్ట్రీకి ఆర్డరు యిచ్చారు అనేది ఎ సి బి ద్వారా ఎంక్వయరీ చేయిస్తాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట) : జిల్లా కేంద్రాలలోవున్న సెట్యూర్ యన్ స్టిట్యూట్ లో తయారైన వస్తువులు కాని, టీన్ వస్తువులు కాని కొంటారా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి : అది సెట్యూర్ కాదు. సెటిన్స్. ఎ పి ఎస్ ఎ ఐ డి సి ప్రభుత్వం, వారు ప్రైవేటు కంపెనీకి యిచ్చారు. వారు మోసం చేశారని తప్పుదాటా ఎంక్వయరీ చేయిస్తాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర) : గత సంవత్సరం కరువు సందర్భంలో ఖమ్మం జిల్లాలోని సాంఘిక సంక్షేమ శాఖవారు పోషక ఆహార పదార్థాలు కొనడానికి 4 లక్షలు కేటాయించారు. జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డు సమావేశములో దానికి సంబంధించిన రసీదులు వున్నాయా అంటే డైరెక్టరేట్ వారు కొని పంపిస్తారని చెప్పారు. జిల్లా అధికారులకు సంబంధం లేకుండా డైరెక్టరేటు వారే కొని పంపించాలనే ఆదేశాలేమైనా వున్నాయా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి : ప్రశ్న పోషర్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినది. గౌరవ సభ్యులు వుమెన్ వెల్ ఫేర్ కి సంబంధించిన ప్రత్యేక ప్రశ్న పేస్తే సమాధానం చెబుతాను.

శ్రీ మాసాల యారన్న (ఆలూరు) : ఎ సి బి ఎంక్వయరీ రిపోర్టు ఈ సమావేశము ముగిసేవరకు చేబుర్ పై పెట్టెట్టు ఏర్పాటు చేస్తారా ? రాజులు గడిస్తే చాల మోసం జరుగుతుంది.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి : యిటువంటి విషయాలలో గవర్నమెంటు నెగ్లెక్టు చేసే ప్రసక్తిలేదు.

Denention System in Schools

118—

*1422—Q—Sri H. B. Narase Goud:— (Madakasira) Will the Minister for Education be pleased to state :

whether the Government is contemplating to reintroduce the detention system in the schools of our state ?

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు)

(ఎ) పరీక్ష విధానంలో సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టే విషయానికి దగ్గర సంబంధం వుంది. డిటెన్షను విధానాన్ని పునరుద్ధరించవలసిందని 6-2-1985 న జరిగిన విద్యాశాఖ సంప్రదింపుల సంఘం సమావేశంలో ప్రభుత్వానికి సిఫారుసు చేసింది ఈ విషయమంతా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వుంది.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సిగౌడ్ : డిటెన్షన్ సిస్టమ్ పల్లె పిల్లలలో ప్లాండర్లు తగ్గి పోయింది. స్కూలుకు పోవడం మరచిపోతున్నారు. డిటెన్షన్ పద్ధతిని తీసివేస్తే విద్యా సంస్థలకు మంచి పేరు వస్తుంది. కాబట్టి పునఃపరిశీలించి దీనిని అమలు చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయకుడు : కేంద్ర ప్రభుత్వం కొత్త విద్యా విధానం ప్రకటన చేస్తున్నది వారు ఏమి రికమెండ్ చేస్తారో చూడాలి. నేషనల్ స్కీమును బట్టి ఎని విద్యా విధానం వుండాలి. పరీక్ష విధానంలో సంస్కరణలు, డిటెన్షన్ సిస్టమ్ గురించి దనిలో వున్నాయి. దేశ వ్యాప్తముగా ఒక సిస్టమ్ అమలు చేయాలనుకొంటున్నట్లు, వారు రికమెండ్షన్స్ చూసినతరువాత విద్యార్థులతోను, తల్లిదండ్రులతోను, ఉపాధ్యాయులతోను సంప్రతించి నిర్ణయం తీసుకొనడం జరుగుతుంది. ఇది ఏకపక్షముగా తీసుకొనే నిర్ణయం కాదు.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సిగౌడ్ : నేషనల్ లెవెల్ లో చేసిన రికమెండ్షన్ అమలు చేయాలనే ప్రయత్నం ప్రస్తుత వనకు ఏమీలేదు. స్టేటు లెవెల్ లోనే నిర్ణయం తీసుకుని డిటెన్షన్ సిస్టమ్ తీసివేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయకుడు : నేషనల్ లెవెల్ లో చర్చలు జరిగిన తరువాతనే చేయాలి. తొందరపాటు నిర్ణయం తీసుకొనే విషయం కాదు అందరితో సంప్రతించి నిర్ణయం తీసుకొంటాం.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నయ్య (వారిశ్రావ్యురం) : డిటెన్షన్ సిస్టమ్ ని ఎత్తివేయాలని ఎడ్యుకేషన్ కన్సల్టేటివ్ కమిటీలో నిర్ణయం తీసుకొన్న మాట వాస్తవమా? ఆ కమిటీలో తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని తల్లిదండ్రులతో చర్చించి ఎప్పుడు అమలుచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు?

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయకుడు : వచ్చే సంవత్సరం అమలు కాదు ఏప్రిల్. మే నెలలో అటువంటి సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసుకొనవచ్చు. ఈ లోపల కేంద్ర విద్యావిధానం పార్లమెంటులో ప్రవేశపెడతారు. అది వచ్చిన తరువాత చర్చించుకొని నిర్ణయం తీసుకొనవచ్చు.

శ్రీ యు. సాంబయ్య : రాష్ట్రములోని రికగ్నయిక్ట్ ప్రైవేటు స్కూల్స్ లో డిటెన్షన్ సిస్టమ్ అమలులో వున్న మాట వాస్తవమా?

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయకుడు : రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో వున్న స్కూల్స్ లో అటువంటిది లేదు 7, 10 క్లాసులలో మాత్రమే వుంది. 7వ తరగతి జిల్లా స్థాయిలో కామన్ ఎగ్జామినేషన్, 10వ తరగతికి స్టేటు లెవెల్ లోను ఎగ్జామినేషన్, వాటిల్లో పెయిర్ అండ్ డిటెయిన్ అవడమే వుంది.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంధని) : నేషనల్ లెవెల్ ఒకే విధానమును అవలంబించుట మంచిదే మిగతా విషయాలలో కూడ ఇటువంటి పాలసీని అనుసరిస్తారా?

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయకుడు : నేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ పాలసీపైన జరిగిన 3 సమావేశాలకు నేను వెళ్లాను. మనమనుకొన్న వాటినే వారూ చేస్తున్నారు.

రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్‌ని మనం పెట్టాము. వారూ పెడతామన్నారు. ఒకే నర్ కోర్సులు మనం ప్రవేశపెట్టాం. అది నేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ పాలసీలో ఉంది. మనమనుకొన్న దానికి భిన్నంగా ఏమీ లేదు. కాబట్టి దానిని అమలు చేయడంలో కేంద్ర చుట్టొంది రాదనుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు) : స్వయంసహకార పద్ధతిని తరువాత విద్యా విధానమునకు ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం లేని మాట వాస్తవమా? డిటెన్షన్ సిస్టమ్ ఇల్ల విద్యాస్థానంలో స్టాండ్ డర్ పెరిగే అవకాశం ఉందని కన్సర్వేటివ్ కమిటీలో చెప్పారు. విద్యార్థులు, తలిదండ్రులు, ఉపాధ్యాయులతో సంప్రతించి అమలుపరిచే విధానమును రూపొందించడానికి చర్యలు తీసుకొంటారా?

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయకుడు : వారితో సంప్రదించి నిర్ణయం తీసుకొంటామని ఇంతకుముందే తెలియజేశాను.

మిష్టర్ స్పీకర్ : గౌరవ సభ్యుల కోరికపైన 119వ ప్రశ్న వాచా చేయడమైనది.

IRRIGATION OF LANDS IN NAKREKAL UNDER SRISAILAM LEFT CANAL

120—

*2333-Q.— Sarvasri D. Sundaraiah, (Suryapet) V. Chander Rao, (Kodad) A. Madhava Reddy, (Bhongir) D. Venkata Rao, (Huzurabad) and M. Narasimhulu (Alair) Will the Minister for Major & Medium Irrigation be pleased to state:

(a) Whether there is any proposal to irrigate lands in Nakrekal, Nalgonda Constituency from Sri sailam Project left canal and

(b) if so, the steps taken by Government in this regard?

పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటి పారుదల శాఖ మంత్రి శ్రీ కె. ఇ. శృష్ణమూర్తి :—

(ఎ) అవునుండి. ప్రతిపాదిత శ్రీశైలం ఎడమ కాలువ నర్సేకల్, నల్లగొండ తాలూకాలవ్వారా ప్రవహిస్తుంది. డీవిసిల్ల, నర్సేకల్ తాలూకాలో 53 చీల ఎకరాల ప్రాంతానికి, నల్లగొండ తాలూకాలో 75 చీల ఎకరాల ప్రాంతానికి సేద్యపు నీరు అందుతుంది.

(బి) 1981 సెప్టెంబరులో, రూ. 618 లక్షల వ్యయంతో శ్రీశైలం రిజర్వాయరు ప్రధాన రెగ్యులేటరు నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం పరిపాలక ఆమోదాన్ని ఇచ్చింది. పని చురుగ్గా సాగుతుంది. 25 కి. మీ. నుండి 100 కి. మీ. వరకు అంచే ఉమ్మడి పాయించుకు దిగువన 75 కి.మీ. ల కాలువ పనులకోసం రూ. 5170 లక్షలకు ప్రభుత్వం పరిపాలక ఆమోదాన్ని

ఇచ్చింది. 25 కి. మీ. నుండి 53 కి. మీ. వరకు పనిచేసినట్లుగా సాగు
తున్నది. నల్లగొండ, సత్తేరలలోని కాలువ పనులు 90 కి. మీ. దాటి
పెరిగిపోయి. 71 కి. మీ. నుండి 100 కి. మీ. వరకు దర్జాపై పూర్తి
అయింది. అంచనాలు తయారు చేసే పనులు వివిధ చార్జ్స్ పున్నాయి.

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రి : ఈ ప్రాజెక్టును సొరంగం ద్వారా తీసుకొంటే 20 సంవత్సరాలైనా పట్టబట్ట వుంది. కరువుతో బాధపడుతున్న ప్రజలకు తాత్కాలిక చర్యగా లిఫ్ట్ ద్వారా నీరు అందించడానికి పూనుకొంటారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : అద్యక్ష, రైతులకు త్వరితగతన సీస్టమ్ వ్యా
లనేది వచ్చింది అలాగే. చెవిపిడిన కోరినట్లయితే తప్పనిసరిగా లిఫ్ట్ ద్వారా నీరు
చేర్చి ఎర్పాటు ప్రశస్త్యం చేస్తుంది.

9-20
A. M.

శ్రీ డి సుందరయ్య : శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు ఎడమ కాండ్ నుండి సొరంగం
పట్టావ్వారా తీసుకురావడానికి 600 కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని, లిఫ్ట్ ద్వారా అయితే
రెండున్నర కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని తెలిపారు. మా నల్లగొండ జిల్లాలోని నక్రేకల్
దేవరకొండ, నల్లగొండ ప్రాంతాలకేగాకుండా నా యోజకవర్గమైన సూర్యాపేటకు నీరు
చేర్చడానికి మూసీ ప్రాజెక్టులోకి నీరు తెచ్చే ప్రతిపాదన వుందా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : టన్నల్ ద్వారా చేపడితే యీ ప్రాజెక్టు దాదాపు
188 కి. మీటర్లు వరకు వుంటుంది. ఈ 188 కి. మీ. నుండి మూసీ నది వరకు వచ్చి
నిప్పుడు దాదాపు దేవరకొండ, నల్లగొండ, సత్తేరల్, నిడుమనూరు, మిర్యాలగూడ,
నాంపల్లి, అచ్చంపేట తాలూకాలలో మూడు లక్షల ఎకరాలకు నీరు యివ్వడం అవు
తుంది.

శ్రీ డి సుందరయ్య : సూర్యాపేటకు నీరు యివ్వడానికి మూసీనదిలోకి తీసుకు
వస్తారా అని అడిగాను శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు నుండి గాని పోవంపాడు ప్రాజెక్టు నుండి
గాని నీరు యిచ్చే ప్రతిపాదన వుందా ? మూసీనదిలోకి సొరంగం ద్వారా గాని లిఫ్ట్
ద్వారా గాని నీరు యిచ్చే ప్రతిపాదన వుందా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి ప్రస్తుత రాంబెంట్లెటెడ్ ఏకరేట్ మూడు లక్షలు.
సూర్యాపేట ఎండులో లేదు. సభ్యులు చేసిన సూచనను ప్రభుత్వం గమనించి దాని
మీద యిన్వెస్టిగేషన్ చేస్తుంది.

శ్రీ యం. ఓంకార్ : ఇదివరలో యింజనీర్లుతో చర్చ జరిగినప్పుడు, అఖిలఎత్త
సమావేశములో చర్చ జరిగినప్పుడు లిఫ్ట్ ద్వారా గాకుండా టన్నల్ ద్వారా వై పే ఆఫ్.
గ్రానిటో నీరు యిస్తేచాగుం నుండని, దానివల్ల ఎక్కువ విస్తీర్ణము సాగు అవుతుంది.

గ్యారంటీ వుంటుందని అంగీకరించడం జరిగింది. తాత్కాలిక ఏర్పాటు దృష్ట్యా పంపింగ్ స్కిం పెట్టినప్పటికీ, శాశ్వతంగా టన్నర్ ద్వారా పారించే సిస్టమ్ను వదులుకోకుండా వుంటారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : గత సంవత్సరము జరిగిన ఆఖిలపక్ష సమావేశములో ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నది టన్నర్ చూడ వుండాలని. తరువాత రిప్ట్ కూడ ఆలోచన వస్తున్నది. ఎలాగు హెడ్ రెగ్యులేటరు మొదలుపెట్టడం జరిగింది ప్రభుత్వ ఆలోచన ప్రకారం యీ హెడ్ రెగ్యులేటర్ కొనసాగుతుంది. టన్నర్ ప్రతిపాదనను ఉపసంహరించుకోదానికి తావు లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. దామోదరరెడ్డి (తుంగతుర్తి) : శ్రీశైలం ఎడమ కాలువనుండి టన్నర్ తీసుకురావడానికి ఆఖిలపక్ష సమావేశము ప్రోపోజ్ చేసినదానిని ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ఇప్పుడు లిఫ్ట్ అంటున్నారు. రెగ్యులేటరు నిర్మాణములో వుంది అన్నారు. ఇంతవరకు దానిమీద ఎక్స్ పెండిచరు ఎంత బుక్ అయింది? లిఫ్ట్ ద్వారా యిచ్చినా దేవరకొండ, నాంపల్లి, మునుగోడు తాలూకాలకు నీరు వస్తుందా లేదా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : హెడ్ రెగ్యులేటరుపైన యంతరరకు దాదాపు 22 లక్షలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. లిఫ్ట్ ద్వారా యీ పథకము చేపట్టిన మూడు లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు పెడుతుంది గాబట్టి ఒమిషన్ ఏమీ వుండదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. దామోదర రెడ్డి : దేవరకొండ, నాంపల్లి, మునుగోడు కవరు అవుతాయా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : అవి అన్ని లిఫ్ట్ తో యింట్లాడ్ అయి ఉన్నవి. అవి ఒమిట్ చేయరు.

శ్రీ ఆర్. దామోదరరెడ్డి : మంత్రిగారు తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు. నాంపల్లి, చింతవల్లి, మునుగోడు తాలూకాకు లిఫ్ట్ ద్వారా ఏ విధంగా వస్తుంది. రెండవది పోయిన సంవత్సరం - 85-86 లో శ్రీశైలం లిఫ్ట్ బ్యాంకుకు రు. 15 కోట్లు ఎలాట్ చేశారు. యిప్పటివరకు ఎంత బుక్ చేశారు ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : గత సంవత్సరము రు. 15 కోట్లు ఎలాట్ చేశారు మొదట 5 కోట్లు యిచ్చారు. తరువాత 15 కోట్లు యిచ్చారు, యిప్పటివరకు ఆరున్నర కోట్లు ఖర్చు చేయబడింది. వారు చెప్పినట్లు తాలూకాల ఒమిషన్ ఏమీ లేదు. లిఫ్ట్ చేసినచూడా ఆ తాలూకాలకు నీరు యివ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) : ఆట్ పార్టీ మీటింగులో టన్నర్ ద్వారా అవి అంగీకరించడం జరిగింది, యిప్పుడు లిఫ్ట్ ద్వారా అంటున్నారు. లిఫ్ట్ చేస్తాము

టన్నర్ చేస్తాము అంటే ఎట్లా సాధ్యము ? ఒకచోట రిప్లై ద్వారా అంటే కరువుప్రాంతం అ స దేవుకొండ పోయే ప్రమాదంవుంది. అలాగాకుండా టన్నర్ ద్వారానే తేవడానికి ఆల్ పార్టీ నిర్ణయానికి కట్టుబడి వుంటారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : ప్రభుత్వము, జెనిఫిషరీస్ ఏది కోరితే అది చేయడానికి సిద్ధముగా వుంది. నల్లగొండ జిల్లా నుండి వచ్చిన యం. ఎల్. ఎ. టి. మంత్రిగారు రిప్రజంటేషను యివ్వడం జరిగింది. ఎవరైతే డైరక్టుగా రానివల్ల ప్రయోజనం పొందుతున్నారో వారు లిప్ట్ కావాలని అడుగుతున్నారు. ప్రభుత్వం లిప్ట్ చేయడానికి సిద్ధంగావుంది. అయితే టన్నర్ ఎవాయిడ్ చేయదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నాయని సర్పింహార్డ్డి : ఆఖిలపక్ష నిర్ణయం ప్రధానమైనటువంటిది. అక్కడి యం. ఎల్. ఎ. టి. మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా స్వీయం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : అది ఎబాండన్ చేయలేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ యం. వాగార్డ్డి : ఈమధ్యన ముఖ్యమంత్రిగారు గ్లోబర్ టెండర్స్ కార్పొరేషన్ చేశామని చెప్పారు. టన్నర్ కనస్ట్రక్షన్స్ కొంకు కాను, కేవలం డిజైను కొంకు మాత్రమే అని చెప్పారు. ఆ టెండరు పై నెర్లెజు అంటా ? అవి ఎప్పుడు అందినవి, ఎప్పటిలోగా పైనిలు చేస్తారు ? ఏది యేమైనా ఆల్ పార్టీ మీటింగులో టన్నర్ ద్వారా నీరు యివ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. టెంపరరీ జేసన్ ఏదైనా పెట్టుకున్నా ఆల్ పార్టీ నిర్ణయం ఆమలు జరుపవలసిందే

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : శ్రీ బాగార్డ్డిగారు తమ ప్రశ్నతోనే సమాధానం కూడ చెప్పారు. డిజైను రూపొందించడానికే గ్లోబర్ టెండర్స్ పిలవడం జరిగింది. మా చీఫ్ ఇంజనీరు వెస్టే జర్మనీకి వెళ్లి టన్నర్ మిషన్ చూచి రావడం జరిగింది. నేను. యంతకుముందే చెప్పాను. కొంత మంది యిచ్చిన రిప్రజంటేషన్ ప్రభుత్వ యాక్టివ్ కన్సిడరేషనులో వుందని చెప్పాను ఈ పథకానికి గత సంవత్సరము టన్నర్ ద్వారా అవి ఒప్పుకున్నారు. యిప్పుడు వేరే అంటున్నారు అని అనుకోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. హెడ్ రెగ్యులేటరు వర్క్స్ జరుగుతున్నాయి, అవి నిలిపి వేయలేదు.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Destruction Of Mango Plantations In Cuddapah District

120—A

SNQ. No. 4491—I: Sarvasri Y.S. Rajasekhara Reddy, (Pulivendula) M.V. Mysoora Reddy, N. Nagi Reddy (Rayachoti) V. Ram-bhupal Chowdary, R. Chenga Reddy, J. C. Divakar Reddy, and

K. P. Konda Reddy, (Markapur) Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) Whether it has been brought to the notice of the Government that 12,000 Mango Plantations in Settigunta and ten other surrounding villages of Kodur taluk Cuddapah District were destroyed as a consequence of clashes between rival groups in December, 1985 and January, 1986;

(b) Whether it is also a fact that large extent of lands were illegally occupied through Benami transactions in the said villages;

(c) If so, the action taken in this regard?

హోంశాఖమంత్రి (శ్రీ వనంర నాగేశ్వరరావు) :—

ఎ) అవునండీ. కోడూరు మండలంలో ఉప్పురపల్లి గ్రామంలోను, చాని చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న డి. కె. టి. పట్టా భూములను శాగుచేసే విషయంలో ఇరు వర్గాల వారి మధ్య వచ్చిన తగాదా మూలంగా 8,980 మామిడి మొక్కలను కొట్టివేశారు. అంతేకాని 12,000 మొక్కలను కాదండి.

బి) అవునండీ.

సి) కోడూరు పోలీసు స్టేషనులో నేరం నెం.1588 85, 5,8,7/86 గా కేసులు నమోదు అయ్యాయి. కీలకమైన ప్రదేశాల్లో, పోలీసు పతెట్లను ఏర్పాటు చేయడమైనది. అయా పార్సితాలలో సంచార గష్టి దళాలను చూడా ఏర్పాటు చేశారు. పరిస్థితి వ్యశాంతంగా ఉన్నందువల్ల పోలీసు పతెట్లను తొలగించారు డి. కె. టి. పట్టాల అక్రమ కేటాయింపు విషయంలో విచారణ పెండింగులో ఉండగా అప్పటి కోడూరు ఠానీల్దారును భూమి శిస్తు కమిషనరు, నస్పెండు చేశారు.

9-30
A. M.

డా॥ ఎమ్. వి. మైసూరాచెడ్డి : కోడూరు తాలూకాలోని బంజరు భూములన్నీని పేద పర్గాలకు ఇవ్వకుండా బినామీ పేర్లతో కొంతమంది అక్రమించుకున్నారు మద్రాసుకు, బొంబాయికి చెందిన పారిశ్రామిక సేత్తై చనేమి రాజకీయంగా పలుకుబడి ఉన్నవారై తేనేమి బినామీ పేర్లతో 150, 200 ఎకరాలు తీసుకొని అక్రమించుకొని మామిడి చెట్లు వేయవంవల్ల పేద వర్గాలలో ఆశాంతి ఏర్పడి వారు ఆ చెట్లు కొట్టి పోయడం జరిగింది. జరిగి పోయిందేదో జరిగిపోయింది. ఈ బినామీ డ్రాఫ్ట్స్ మున్ను రాన్నిల్ చేసి పేద వర్గాలకు - హరిజనులకు, గిరిజనులకు పంచడానికి ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు అక్కడ శాంతి నెలకొని ఉందని హోం మినిస్టరుగారు చెప్పారు. అది తప్పకుండా సమాచారం. నిన్ను, మొన్న చూడా పేద వర్గాలు గుమి

చూడారు. ఆందోళన చేసే రూపం వుంది. లా. అండ్ ఆర్డరు పోర్ట్లం వచ్చేటట్లు ఉంది. ఇంతకుముందు ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో గోండ్లు వ్యవహారం జరిగినట్లు ఒకరిని ఒకరు తన్నుకొని, సరుక్మాని రక్తపాతం జరిగే పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత దీనిని గురించి ఎంక్వయరీ జరుగవలసి వుంది. ఎంక్వయరీ జరిగి పేద వర్గాలకు పంచితేనే శాంతి ఏర్పడుతుంది. లేకపోతే లేదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు : అక్రమాలకు పాల్పడ్డారు. ఈ ఎన్ఫైన్మెంటు తప్పగా చేసారనే నేరంతో అప్పటి తహశీల్దారు శ్రీ విశ్వనాథం పిల్లెను లాండు రెవెన్యూ కమీషనరుగారు సస్పెండు చేయడం జరిగింది. అక్రమాలకు సంబంధించి ఎంక్వయరీ జరుగుతున్నది. హోం మినిష్టరుగా నాకు సంబంధించి శాంతిభద్రతలు కాపాడడం అనే విషయంలో కావలసిన జాగ్రత్తలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

మిస్టరు సీకరు : బినామీ ట్రాన్స్ఫర్స్ను ఏవైతే ఉన్నాయో వాటిని ఎంక్వయరీ చేసి లీగల్గా సరిదిద్దే విషయం గురించి రెవెన్యూ మినిష్టరుగారు చెప్పవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి : కోడూరు సమితి ప్రెసిడెంటు శ్రీ నారాయణ రావుగారు సోదరుల అందరి పేరున డి. కె. టి. పట్టాలు పొందిన విషయం వాస్తవమా? ఈ పట్టాలను కాన్స్టేబుల్ చేసి హరిజనులకు, డెనుకిటిన వర్గాలకు వెంటనే పట్టాలు ఇస్తారా? ఈ మొత్తం విషయాన్ని ఎవరిచేత ఎంక్వయరీ చేయిస్తారు?

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు : లా. అండ్ ఆర్డరుకు సంబంధించి ఎట్లాగా జరిగింది చెప్పమని అంటే నేను చెబుతాను.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి : ప్రశ్నలోని రెండవ పార్టు చాలా క్లియర్ గా వుంది.

మిస్టరు స్పీకరు : నేను ఒప్పుకుంటాను. కాని క్వశ్చన్ వేసేప్పుడు ఏ మంత్రికి సంబంధించింది ఆ మంత్రికి వేరువేరుగా ప్రశ్నలు వేయండి.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి : ఆ పని దీపార్థమెంటు చేయవచ్చు కదా. ఇప్పుడు రెండవ పార్టుకు సంబంధించి రెవెన్యూ మంత్రిగారిని సమాధానం చెప్పమనండి.

మిస్టరు స్పీకరు : రెవెన్యూ మినిష్టరుగారికి టైము కావాలి కదా చెప్పడానికి. సెకండు క్వశ్చను రెవెన్యూ మినిష్టరుగారికి సంబంధించింది కనుక నేను పార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ గా ఎలా చేస్తాను మీరు అడిగితే.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి : బినామీ ట్రాన్స్ఫర్స్ను పట్ల లా. అండ్ ఆర్డరు పోర్ట్లం వచ్చింది. అందుచేత లా. అండ్ ఆర్డరు పోర్ట్లం సెప్రేట్ గా అడ్మిట్ చేయండి. రెవెన్యూది సెపరేట్ గా అడ్మిట్ చేయండి.

MR. Speaker : I cannot compel the Minister.
If he volunteers, I have no objection.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : హోమ్ మినిష్టర్ గారు కలెక్టర్ చేత ఎంక్వయరీ చేయిస్తే - ఆయనకు లా అండ్ ఆర్డర్, రెవిన్యూ పెండు అధికారాలు ఉంటాయి కనుక, బినామీ పట్టాల విషయం పరిష్కరించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : ఈ విషయాలు అన్నీ రాజంపేట సబ్ కలెక్టర్ ను నియమించాము ఎంక్వరీ చేయడానికి.

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర : ఇప్పుడు పన్ను కలెక్టర్, సబ్ కలెక్టర్ కాకుండా, బయట నుంచి ఎవరినైనా పంపించి ఎంక్వయరీ చేయించండి — యిందులో రాజకీయ ప్రభేదం ఉంది కనుక, రాజకీయ వేత్తలు అక్రమంగా భూములు ఆక్రమించుకున్నారని కనుక, అవిధంగా ఎంక్వయరీ చేయించడం అవసరం.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : కలెక్టరు షో కాజ్ నోటీసులు యిచ్చారు ఎలా ఆక్యుపై చేశారు అని.

MR. Speaker : The Minister to agreed to direct the Collector to enquire in the matter and report.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు : హోమ్ మంత్రి ఆ భూములను రక్షించ దలచుకున్నారా హరిజనులకు పట్టాలు అందనివ్వకుండా జరుగుతున్నది. కలెక్టరును ఎంక్వయరీ ఆఫీసర్ గా పేయండి — వెంటనే పట్టాలు క్యాన్సిల్ చేయించండి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : మైనూరారెడ్డిగారి, చెంగారెడ్డిగారి అభిప్రాయాలు పేరుగా వున్నాయి ఇందులో....

-(ఇంటర్వ్యూ)-

SRI N. Indrasena Reddy : The Minister should not try to divide the house (on party lines).

హోజెసును ఈవిధంగా డివైడ్ చేయకూడదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : మీ అభిప్రాయాలు వేరు అన్నాను — పార్టీలు వేరు అనలేదు.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) : ఇటువంటి విషయాలు వచ్చినప్పుడు స్పీట్ చేసి, ఎన్క్వోయ్ మెంట్ కు సంబంధించి రెవిన్యూ మంత్రికి పంపించి, లా అండ్ ఆర్డర్ కు సంబంధించినది హోమ్ మంత్రికి పంపించాలి.

MR. Speaker : The Minister has already agreed. He said he would ask the Collector to enquire in the matter.

SRI CH Rajeswara Rao : There are two issues in it . One pertains to law&order and the other pertains to Revenue. It could have been split and sent separately to two Ministers.

లా అండ్ ఆర్డర్ పేరు - ఎన్క్రోప్ మెంట్ పేరు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : ఈ విషయాల పైన సమగ్రమైన దర్యాప్తు జరిపించవలసిందిగా ప్రభుత్వం కలెక్టరుకు ఆదేశాలు ఇస్తున్నది.

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర . మొదటి ప్రశ్న రెండవ ప్రశ్న కూడా అక్కడ ఉండే కలెక్టరుకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు భూముల కుంభికోణంగా నీ తప్పుడు పట్టాలు సంపాదించడంగా నీ కలెక్టరుకు సంబంధించి ఉంటుంది జిల్లాలో - ఈ భూములు ఆ పెత్తందార్లు

MR. Speaker I will give opportunity to all concerned Please do not interrupt

శ్రీ ఏ నరేంద్ర . నేను అక్కడే అబ్జక్షను చెబుతున్నాను — ఆ జిల్లా కలెక్టరు, జాయింట్ కలెక్టరు ఈ పెత్తందార్లు ఆక్రమించుకుంటున్నది తప్పు అని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తూ

—(ఇంటర్వ్యూ)—

MR. Speaker : Let us not go in details
The Minister has concerned to the request.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : ఇందులో ప్రభుత్వం స్పష్టమైన వైఖరితో ఉన్నది. ఇక్కడ ఉన్న కోడూరు మండలం భూముల విషయంలో తాసిల్దారు ఎస్టేట్ మెంట్ చేయడంలో పొరబాటు చేసాడు అని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు సబ్ కలెక్టర్ ఎంక్వయరీ చేస్తున్నాడు. కడప కలెక్టర్ షో కాజ్ నోటీసులు ఇచ్చాడు. సమగ్రమైన దర్యాప్తు జరిపి, దోషులను శిక్షించవలసిందిగా, భూమి కేటాయింపు విషయంలో జరిగిన అవకతవకలు విషయంపైన, శాంతి భద్రతల విషయం పైన, సమగ్రమైన వివేచిక వంపమని ప్రభుత్వం కలెక్టరును ఆదేశిస్తున్నది.

డా॥ ఎమ్ వి. మైసూరారెడ్డి ఒక రిటైర్డ్ కలెక్టరును వేసి దర్యాప్తు జరిపించండి. వీరివల్ల న్యాయం జరుగుతుందని నేను అనుకోవడం లేదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : ప్రభుత్వం తాసిల్దారును సస్పెండు చేసింది — న్యాయం ఎందుకు జరుగదు ?

MR Speaker The Minister has conceded to requests of Members, and promised that he would ask the Collector to enquire and report

శ్రీ ఎమ్. జాగారెడ్డి : మంత్రి చెప్పిన తరువాత దాంట్లో సంశయంలేదు అని చెప్పారు. కానీ గౌరవసభ్యుల అనుమానం ఏమంటే — మీరు కలెక్టరును విచారించమని అదేశాలు ఇస్తే — కలెక్టరు ఏ సబ్ కలెక్టరునో, డెప్యూటీ కలెక్టరునో ఎంక్వయరీ చేయమని పంపకుండా, కలెక్టరును స్వయంగా ఎంక్వయరీ చేయమని సభ్యులు కోరుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సబ్-కలెక్టర్ మీద నష్టకం లేదు అంటున్నారు? ఆ సబ్ కలెక్టర్ కాకుండా కలెక్టర్ చేతనే స్వయంగా ఎంక్వయరీ చేస్తే ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : నేను హామీ ఇస్తున్నాను — కలెక్టర్ ను, కడప జైలులో కలెక్టర్ తో ఎంక్వయరీ చేయించి, నివేదిక ప్రభుత్వానికి పంపించేటట్లు ప్రభుత్వం ఆదేశిస్తుంది.

MR. Speaker : Hon'ble Minister has reasonably accepted the suggestion.

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర : జిల్లా యంత్రాంగం అంతా చట్ట విరుద్ధంగా ఆక్రమించిన భూమిలమీద చర్య తీసుకోమని కోరుతున్నారు వారి మీద అపనష్టకం కోరిడం లేదు. వారి మాట ఖాతర్ చేయకుండా రాజకీయాలు ప్రవేశించాయి. సబ్ కలెక్టరు, జాయింట్ కలెక్టర్ న్యాయం చేయలేరు — ఎందుకంటే ఇండ్రో రాజకీయం ప్రవేశించింది. రిటైర్డ్ కలెక్టరునుగానీ హౌసు కమిటీనిగానీ చేయండి ఎంక్వయరీకి.

MR. Speaker : The Members have expressed their sentiments. Necessary action is going to be taken.

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర : వివరాలు మాకు తెలుసు — జాయింట్ కలెక్టర్ తో ఎంక్వయరీ చేయిస్తే ఉపయోగం లేదు.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు) : ఈ సమస్య ఇదివరకే నా దృష్టికి రావడం జరిగింది. నేను కడప వెళ్లినప్పుడు, ఎయిర్ స్ట్రీప్ కు వచ్చి చెప్పారు వెంటనే అదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. వెంటనే ఎంక్వయరీ చేసి ప్రభుత్వానికి నివేదిక పంపమని చెప్పడం, శాంతిభద్రతలకోసము పోలీసు ఫిరెట్ చేయడం జరిగింది. ఎలాంటి ఆశ్చర్య చేయడం జరగదు — న్యాయం చేయడం జరుగుతుంది.

డా॥ ఎమ్. వి. మైసూరారెడ్డి : న్యాయం అంటే ఎట్లా — కేటగారిజల్ గా చెప్పాలి, బయటివారి చేత ఎంక్వయరీ చేయిస్తామని.

MR. Speaker : Hon'ble Chief Minister categorically stated that justice will be done. Already directions have been given. You have already expressed sentiments. Law will take its course.

ఫర్దర్ ఏడ్ చేసి ఏమీ ఉండదు ఇందులో.

ఇదివరకే నోటీసు ఇచ్చినారు కదా.

Some legal process has to be followed.

9-50

A. M

చట్టబద్ధంగానే చర్య తీసుకోవలసి వస్తుంది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : దీనిని ఎంక్వయరీ చేయించండి. ఇది చాలా పెద్ద కుంభ కోణం. ఒక్కొక్క ధూస్వామి 100 ఎకరముల భూమిని బినామీ పేర్లతో ఆక్రమించు కొని ఉన్నారు. దీనికి న్యాయమైన మార్గం ఉండాలి.

MR Speaker : Government is taking action.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : ఇంతవరకు తీసుకొనలేదని గవర్నమెంటు చెబుతున్నది. దీని ఎంక్వయరీకి గవర్నమెంటు రిచైర్డ్ జడ్జిని పేయమనండి.

MR Speaker : The Minister has agreed to direct the Collector to enquire in the matter and reoport.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : అది కాదు ఈ 1200 ఎకరముల పట్టాల మీద కూడా అవతతవకలు జరిగాయి. కలక్టరు కాకపోతే ఒక రిచైర్డ్ జడ్జిని అయినా పేయవచ్చును కదా. తమరు సలహా ఇవ్వండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : అది హరిజనులకు ఇవ్వవలసిన భూమి కాబట్టి దీనికి ఒక రిచైర్డ్ జడ్జిని ఎంక్వయరీకి పేయమనండి.

MR. Speaker : Let the Collector send report.
Then action will be taken.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : యిన్ క్లర్క్ టు కలక్టరుకు సంబంధం ఉంటుంది. కాబట్టి దీనికి ఒక రిచైర్డ్ జడ్జిని పేయస్తే బాగుంటుంది.

MR. Speaker : Where is the necessity to raise the matter again and again. Let us await report.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : ఈ భూమి స్థానికుల చేత కబ్జ చేయబడింది. కాబట్టి దీనిని ఒక రిచైర్డ్ జడ్జి చేత ఎంక్వయరీ చేయించాలి.

—(యంటరిప్లస్)—

ఎస్టర్ స్పీకర్ : ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తర్వాత కూడా ఎంతో యేమి కావాలి ?

MR. Speaker : It is already conceded. The C. M. has categorically stated.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : ఇది 1200 ఎకరముల భూమి గురించి చర్చ. కాబట్టి దీనికి ఒక రిటైర్డు జడ్జిని చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు : ఒక సబ్మిషన్ సార్. గౌరవ సభ్యులు చాలా ఆందోళనతో చెబుతున్నారు. ఈ ఆందోళన తమకు, ముఖ్యమంత్రిగారికి అందరికీ ఉంది. 1200 ఎకరముల భూమి అన్యాయంగా అన్యాయక్రొంతం జరిగిందని కూడా మంత్రి గారు చెప్పినారు. షోరాజ్ నోటీసులు ఎచ్చినావన్నారు. ఆ టైము ఆటపోతూ ఉంది కాబట్టి నా సలహా యేమిటంటే సుఖ్యమంత్రిగారు, హోమ్ మినిస్టరుగారు ఆ షోరాజ్ నోటీసు టైము ఆటపోతూ ఉంది కాబట్టి, అది కాగానే అన్యాయక్రొంతం చేయబడిన భూమిని ప్రభుత్వం ఆక్రమించుకుంటుందా? దీనిని స్వాధీనం చేసుకోవాలి. పట్టా కేన్సిల్ చేసి భూమిని స్వాధీనం చేసుకోండి. అప్పుడు కమిటీ అవసరం లేదు. జడ్జి అవసరం లేదు. ప్రభుత్వమే నిర్ణయం చేస్తే చాలు. ఆ నోటీసు ఫీరియడ్ వారం రోజులు కాగానే పట్టాలు రద్దు చేసి ఆ భూమిని స్వాధీనం చేసుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : అధ్యక్ష, అది ఏది సమంజసం, ధర్మము చెదితే అది తప్పకుండా చేయబడుతుంది. గౌరవనీయులైన సభ్యులు యీ సమస్యకు తీసుకొని రాక ముందే యెప్పుడో జరిగిన సంఘటనను పూర్తిగా చ్యూ తీసుకొనడం, న్యాయసమ్మతమైన చర్య తీసుకొనడం జరుగుతుంది. ఈ విషయంలో యెవరూ అనుమానించవలసిన అవసరం లేదు. ఏది పటిష్టమైన విధానం అని లోస్తే అది న్యాయ సమ్మతంగా చేయబడుతుందని సభ్యులకు మరొకసారి తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

—(యంటరప్షన్)—

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : అధ్యక్ష, ఇది పరిభ్రమ వత్తంలో ఉన్న x x x x x x x x సంబంధం ఉంది.

మిస్టరు స్పీకర్ : నరేంద్రగారూ — ప్రతిదానికి x x x x x సంబంధం యేమిటి?

You must not get up and speak without my permission.

x x x x x x సంబంధం ఉందనేది రిపార్డునుంచి తీసివేయండి.

There are so many Members. They must also get chance.

—(యంటరప్షన్)—

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : ఈ హౌస్ నెలరోజులు యెట్లాగూ జరుగుతుంది. ఈరోజు యేదైతే యిరెగ్యులర్ పట్టాలు కేన్సిల్ చేసినా షోరాజ్ నోటీసు యెచ్చినారో

x x x x Expunged as ordered by the chair.

దాని ప్రకారం వస్తూ కేన్సిల్ చేసి దానిని ప్రభుత్వాన్ని స్వాధీనం చేసుకోవడం వారు కోరుకుంటున్నారా? కేన్సిల్ చేయబడినప్పుడు ఆ విధంగా యిరెన్సులర్ ఎన్సైన్మెంటు రద్దు చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఆ పని చేసి ఆ రిపోర్టు సభముందు పెడితే సరిపోతుంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : అధ్యక్ష, ఏ మాత్రం యిరెన్సులర్ పొస్టింగ్స్ ఉన్న వెంటనే కేన్సిల్ చేయడం జరుగుతుంది. ఎవరినీ సమర్థించడం జరగదు.

—(యింటరప్షన్)—

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య (కడప) : అధ్యక్ష, యిప్పుడు గౌరవనీయులైన సభ్యుల అలజడి దాగా అర్థం చేసుకోవలసిన అవకాశం వచ్చింది. కాని దీనిలో ఒక లీగల్ రెహనా ఉంది అది యెలియనేట్ చేయవలసిన ల్యాండ్ రాదు. కాని రిజిస్ట్రేషన్ ద్వారా ఎలియనేట్ చేసిన వారికి ప్రావర్టీ రైట్ లేదు. అది కొన్నవారికికూడా ప్రావర్టీ రైట్ రాదు. అలాంటిదిగా గవర్నమెంటు రిజిస్ట్రేషన్ కింపల్సరీ చేయవలసి వస్తుంది. దీనిలో జరిగిందేమిటంటే మనఃపూర్వకంగా కొందరు అమ్మినారు. అది కొంటే ఇప్పుడక్కడ పొజిట్టు వచ్చి యీ ల్యాండుకు వెల్టూరింగ్ — This is purely a situation created by the B. J. P. and Congress, Otherwise this would not have happened.

—(యింటరప్షన్)—

Mr. Speaker : Such allegations should not be made.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య : ఒక కాన్సిప్యేషన్ క్రియేట్ చేసి, దానిని జరిపించింది బి. జె. పి. కాంగ్రెస్ లీడర్లు అప్పుడు మేము యింటర్ ఫిర్ అయినాము. The District Collector is an impartial person. ఈ నాడు అతనిపైన మైసూరా రెడ్డికి పూర్తి నమ్మకం ఉంది. కాని యీ సబ్జెక్టు మీద మాత్రం వారు పొలిటికల్ యాటియూడ్ ఆడాప్ట్ చేసి అతనిపైన బురద చల్లడం మంచిది రాదు.

—(యింటరప్షన్)—

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రయ్య : తమకు తెలుసు. లా ప్రకారం చూచి యితరులకు అమ్మితే ప్రభుత్వానికి స్వాధీనం చేసుకొనే హక్కు ఉంది. యిరెన్సులర్ పట్టా అయితే రద్దుకు పోరాడే నోటీసు యిచ్చినామని హోమ్ మినిస్టరుగారు చెప్పినారు. ఆ లకంగా చూసినా పోరాడే నోటీసు పీరియడ్ ముగియగానే, అది యితరులకు అమ్మడం వట్ట విరుద్ధం అనుకుని స్వాధీనం చేసుకొనే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఎ రకంగా అలా దానిని స్వాధీనం చేసుకొని సభ ముందు ఆ రిపోర్టు పెట్టవలసి సరిపోతుంది.

10-00 A.M. మిస్టర్ స్పీకరు : ముఖ్యమంత్రిగారు బాధ్యత కలిగిన వారు. He cannot say on the legal aspects.

ఈ సభ ముగిసేలోగా మరల దీని విషయం చూద్దాము. Let the Home Minister tell us. On that we can suggest to the Government.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి : నే తెచ్చుకోకుండా గవర్నమెంటును కేపియట్ పైలు చేయమనండి.

శ్రీ సిహెచ్. రాఘవరావు : కేపియట్ చేయమనండి. ఇందులో రెండవ అభిప్రాయం లేదు. It has been established.

ఇన్లగర్ అయినట్లుంటే ఏమాత్రం అనుమానం లేకుండా కేబినెట్ చేయవచ్చు.

మిస్టర్ స్పీకరు : గవర్నమెంటు మీతో ఏకీభవిస్తుంది The only trouble is, straight away he cannot answer because of the involvement of legal aspects. The Government will take all the steps to prevent the other side going to the court in the mean time. By the end of the Session they must tell us what has happened.

శ్రీ సిహెచ్. రాఘవరావు : వారు అమ్మకోపడమే ఇన్లగర్.

On that ground, the Government can cancel. Let the Government act quickly at least once.

MR. Speaker :- Before the end of the Session, you bring before the House all the reports of enquiry and the results.

INTERRUPTIONS

If it is illegal, it will be automatically cancelled. You need not tell. That is the legal position.

అంతకన్నా ఫర్దర్ ఇన్వెస్టి చేస్తే బాగుండదు. Shall we go to the next question ?

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర : మేము లేచి అడిగితే మాకు చాన్సు యివ్వడంలేదు. అపొజిషను లీడర్లుకు మాత్రం చాన్సు యిస్తున్నారు. అటు వక్క తెలుగుదేశం సభ్యులు బి. జి. పి. ప్రస్తావన తెచ్చారు కాబట్టి నేను దాని మీద క్లారిఫికేషను యివ్వ వలసి ఉంటుంది.

MR. Speaker :- This has been happening every day in the House. I am coming to rescue.

అక్కడ ఏమి జరిగిందో నెషను ఆయ్యేలోగా రిపోర్టు అందజేస్తారు.

Business of the House
Matters under Rule 304

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర : బి. జె. పి. గురించి ప్రస్తావన తెచ్చారు. ఎంక్వైరీ పెట్టమనండి. ఎంక్వైరీ పెట్టడానికి ఎందుకు భయపడతారు ?

మిస్టర్ స్పీకరు : ఆ పేజీ రాలేదు. న్యాయం జరుగుతుంది.

డా॥ యం. వి. మైసూరా రెడ్డి : బి. జె. పి. పార్టీ గురించి, మా పార్టీ గురించి వారు ప్రస్తావన తెచ్చారు. కలెక్టరు గురించి మేము ఏమీ వ్యతిరేకముగా వ్యక్తము చేయలేదు.

MR. Speaker:- I have already stated so. You must cooperative with me. How can we spend so much time on this? Very important subject, ie., water problem in Twin Cities, is there today. The Demands will be taken up exactly at 11.00 O' clock.

శ్రీ జె. సి. దివాకర రెడ్డి : ప్రభుత్వము కేవియట్ వేస్తుందా, పేయడా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు : వేస్తాము.

BUSINESS OF THE HOUSE

డా॥ యం. వి. మైసూరా రెడ్డి : డ్రింకింగు వాటరు గురించి మీరు చర్చకు తీసుకోబోతున్నారు. మా ఏరియాలో కూడా డ్రింకింగు వాటరు, స్కేర్నిటీ ఉంది. నేను దీని మీద కాంింగు ఎక్సెన్షను యిచ్చాను. దానిని మీరు డిజ్మిల్ చేశారు. అర్థగంభ చర్చకు

MR. Speaker:- You have brought to my notice. It is under my consideration. It is going to be admitted.

SRI V. Rambhupal Chowdary:- Regarding the strike of teachers, I have given.....

MR. Speaker:- I have already disallowed the adjournment motion. Today, Budget Demands on Education are there. On that you can discuss threadbare.

MATTERS UNDER RULE 304

re : Dowry death at Ramannapet, Nalgonda District.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : అధ్యక్ష, రాష్ట్రములో పరకట్టు చావులు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. మరల 18 వ తేదీన సువర్ణ అనే ఆభాగిని పరకట్టు దురాచారానికి గురి కావడం జరిగింది. 18 వ తేదీన చనిపోయేముందు ఆమె మరణ

వాఙ్మాలము యివ్వడం జరిగింది. ఆమె మరణ వాఙ్మాలమును వక్రంగా చిత్రించి కేసును హాషిఫ్ చేయడానికి స్థానిక పోలీసులు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. 1975 సంవత్సరములో నల్లగొండ జిల్లాలో రామన్నపేటలో యుమ్మలగూడి నరసింహారెడ్డిలో వివాహము జరిగింది. 11 సంవత్సరాలు సంసారం చేసి బిడ్డను కలిగి ఆమె దాడులు హత్యకు గురి కాబడినది. కారణాలు ఏమైనప్పటికీ భారతదేశములో చట్టాలు, సాంప్రదాయాలు తరతరాలాగా స్త్రీకి వ్యతిరేకంగా ఉన్నాయి. నవ కూడా డీసినీ చర్చించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది ఈ చర్చలో మన నభ్యులు అంరా ఏకంగా ఒక సూచన చేస్తే చనిపోయిన సువర్ణ అత్తకు శాంతి కలుగుతుంది. అందు సంవత్సరాలు సంసారం చేసిన తరువాత పిల్లలు కలుగులేదని ఆమెను పట్టించి తరిమి చేయడం జరిగింది. అతనికి రెండవ వివాహము జరిగింది, 2 నకి అనే ఆమెలో వివాహము జరిగింది, రెండవ వివాహము, అతనికి కొంతమంది కుటుంబ పెద్ద మనుష్యులు ఇంటర్ఫియర్ అయిన తరువాత సుజర్జ తిరిగి అత్తవారికి వచ్చింది. 1981 సంవత్సరములో ఆమె సునీత అనే బిడ్డను కన్నది. ఆమె తల్లితండ్రులకు రాను ఒక కట్టించి చేరేదని అత్త అల్లరి పెడుతున్నదని, ఈ చిన్నారి ఎడ్జకోనమ్ తాను బ్రతుకున్నానని ఉత్తరాలు స్పష్టముగా వ్రాయడం జరిగింది. తండ్రి ఆ ఉత్తరాలను వ్రాకా పరీక్షింపబడి ద్వారాడం జరిగింది. ఇది సామాన్య మరణం అని మంత్రిగారు వారు చదివే స్టేమెంటుల్లో చదువవచ్చు. రెండవ వివాహము జరగడం అనేది చట్టరీత్యా సేరము. ముస్లిము పర్సన్ లా పాలిగమి ఉంది. హిందూ చట్టములో చట్టరీత్యా రెండవ వివాహానికి వీలు లేకపోయినా సాహరణంగా రెండవ వివాహము చేసుకుంటున్నారు. అందువల్ల 199 సి. ఆర్. పి. సి. సెక్షనును ఎమెండు చేసి సెక్షను 494 బి పి సి సి కాగ్నెజుబుల్ ఎఫెన్సుగా చేయాలి. అప్పుడు పోలీసులు అరెస్టు చేయడానికి వీలు అవుతుంది.

10-10
A.M.

ఈ విధంగా అటువంటి వారిని అరెస్టు చేసినట్లుంటే రెండవ పెండ్లి చేసుకోవడం కొంతవరకు అదుపు చేయవచ్చు. తద్వారా చాపులు లేకుండా పోతాయి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఆడపడమలకు అన్తిహక్కులుందాచి బిల్లును పాస్ చేసుకొన్నాము. మొత్తము ఆంధ్రరాష్ట్రములో ఎంతో మంది ఆడపడుమలు వారి హృదయాంతరాళము నుండి ఈ ప్రభుత్వమునకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నారు. ఇప్పుడున్న చట్టాలన్నీ భారత దేశములో స్త్రీకి వ్యతిరేకంగాను, కేవలం పురుషాధిక్యతతోనే ఎన్నో చట్టాలను ఏర్పాదించినట్లు కనబడుతున్నది. అందువల్ల ఇటువంటి అమెండ్ మెంట్ ను ఈ ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన అవసరముంది. రెండవది....

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రయివేటు బిల్లును పెట్టండి అమెండ్ మెంట్ కు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు : ఇది నాకు సంబంధించింది కాదు, కాంగ్రెసు సభ్యులకు సంబంధించింది కాదు. ప్రభుత్వానికి మొత్తం సంబంధించింది. ఆడపడమలకు

ఆస్తి పాస్తులలో హక్కులు కల్పించడానికి ముందుకు వచ్చింది ఈ ప్రభుత్వము. నేను ప్రయివేటు బిల్లును యిచ్చినట్లయితే అది లాటరీలో ఎప్పుడో వస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : బిల్లుకు లాటరీలో ఆలస్యమయ్యేదిలేదు.

You can straight away introduce a private Bill on this. The Government, if they choose, may support you. You are not helpless. That is there. For everything you need not depend on the Treasury Benches

శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగరరావు : దాన్ని నేను తీసుకొనిరాబోతున్నాను. సభ్యులందరూ సహకరించాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. ఇది డెలికేట్ ఇస్సుకు సంబంధించిన బిల్లు.

MR. Speaker: You can do it. There is no problem.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : ఈ నాడు హిందూ కుటుంబములో ఒక ఆధాగిని కుటుంబములో కష్టపడుతూ వుంటే, ఆ కుటుంబములో సభ్యులందరూ వ్యతిరేకంగా వున్నప్పటికీ, కొంతమందికి సహాయం చెయాలని మనసులో వున్నా. తరలరాటుగా వస్తున్న హిందూ సాంప్రదాయంలో కుటుంబములో వున్న కట్టబాట్లకు లోనై ఆ అభాగిణులకు సహాయం చేయకపోతే వాళ్లు నిస్సహాయులవుతారు. అటువంటి వారి కొక చట్టాన్ని ప్రభుత్వము తీసుకొని వచ్చినచో, ఎప్పుడయినా ఇటువంటి నేరాలు జరిగితే ఆ కుటుంబము యొక్క సభ్యులందరిమీద కేసు పెట్టాలని భారతీయ జనతా పార్టీ తరపున కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : దీన్ని తీసుకొని విచారించడం జరుగుతుంది. మీరు కూడా ఒక ప్రయివేటు బిల్లును ప్రవేశపెట్టితే దానిలో ఒబ్బందేమీ వుండదు: ఇదివరకే మీరు చెప్పారు గనుక.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : ఎందుకు చెబుతున్నారంటే ఒక కుటుంబములో కోడలు చనిపోయినట్లుంటే కుటుంబ సభ్యులందరిపైన వరోక్షంగా ఆ కేసులో భాగస్వాములుగా భావించి ఆబెవ్ మెంబ్ క్రింద వారందరిపై కేసు నమోదుచేస్తే, ఇటువంటి హత్యలు జరుగకుండా పుంటాయి. ఐ. పి. సి 149 ప్రకారం, అన్ లావుల్ అఫెండర్ గ్రూపు ఈ విధంగా హత్య జరిగివుంటు ఆ కేసులో ఆ కుటుంబ సభ్యులందరిని థిరికిస్తే ఇటువంటి నేరాలు జరుగవు, ఈ కేసులో దోషులను నిర్దోషంగా తీసివేస్తే ప్రభుత్వము తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని హోం మినిష్టరు గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్ష, 8—2—1986 వ నల్గొండ జిల్లాలో తుమ్మలగూడెంలో....

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆ డీటెయిల్స్ గురించి అడగడం లేదు. వారిచ్చిన సలహా మేరకు మీరై నా యాడ్ చేయదలచుకుంటే చేయవచ్చు లేకపోలే....

What is the action you are going to take against those who are responsible for the death ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : ఈ కేసు విషయంలో రెలసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. వారుచెప్పింది ఏమిటంటే, ఖచ్చితంగా ఆమెపై వాళ్లు కిరసనాయలుపోసి చంపారని అంటున్నారు. ఫస్టుక్లాస్ మేజిస్ట్రేట్ ఘండర చుచ్చిన డయింగ్ డిక్లరేషన్ లో కడుపు నొప్పితో నేను కిరసనాయలు పోసుకొని చచ్చాను అని చెప్పింది వారేమోదాన్ని మార్చడం అంటున్నాడు. మేజిస్ట్రేట్ ఘండు యిచ్చిన ఆ డిక్లరేషన్ మార్చడానికి ఎలా సాధ్యమవుతుందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. మారున్న సాక్ష్యధారాలను ఒట్ట ఆత్మహత్యగా తెలుస్తున్నది.

MR. Speaker : The death may be due to the atrocities committed by the in-laws or the husband. They need not be directly involved.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : ఈ విషయంలో జుజ్జంగా తమరిద్దారూ గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం నాకు అర్థమయింది. జైల్ సూపరిన్ టెండెంట్ ఆఫ్ పోలీసును స్వయంగా పర్యవేక్షించి ఈ కేసులో నిందితులను పట్టుకోడానికి ప్రయత్నం చేయమని తప్పనిసరిగా ఆదేశాలు ఇస్తాను...

—(ఇంటర్వ్యూ)—

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : మరణ వాఙ్మూలంలో తప్పు చేయవచ్చు ఎందుకంటే ఆమెకు యింకో బిడ్డ వుంది. ఆమె కేసుంగా వుండాలని చెప్పి ఎంచుకొని మిగతా సభ్యుల యొక్క పోర్ట్రెయిలవల్లనే ఆత్మహత్యయని చెప్పుకోవచ్చు. కాని ఇది హయ్యర్ అథారిటీస్ సి. బి. సి. ఐ. డి. ద్వారా ఎంక్వయరీ చేయించండి.

MR. Speaker :- He has already stated. The Minister has already stated that he is going to direct the CBCID to enquire into the matter.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : అలాగే.

శ్రీ కె. ఆదెన్న : అధ్యక్ష, నువ్వు రంప్రీ రిపోర్ట్ ఇచ్చారు. ఇటువంటి కేసులు జరిగినప్పుడు తల్లిదండ్రుల రిపోర్ట్ తీసుకుంటే న్యాయం జరుగుతుంది. అది

ఆత్మహత్య కాదని హత్యయని తండ్రి రిపోర్టు యిచ్చారు. పోలీసులు ఖచ్చితమైన సాక్ష్యాలను ప్రొడ్యూస్ చేసి, ఇందులో న్యాయం చేయాలి. నాన్ బెయిలబుల్ క్రింద ప్రతిబక్కురూ ఇటువంటి కేసులలో బెయిల్ తీసుకొంటున్నారు. మన అన్నగారు శ్రీకి సమాన హక్కులు కావలెనని కేంద్రానికి పవితే, కేంద్రం వారు అనుమతి యవ్యక పోవడం విచారకరం. బిల్లు మరి ఆ విధంగావుంటే, ఇలాంటి కేసులలో న్యాయం జరుగదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : తమరికి (స్పీకరునుద్దేశించి) గౌరవ సభ్యులు అడుగడిగిముందే సి. బి. సి. ఐ. డి. ద్వారా సమగ్రమైన దర్యాప్తు జరిపిస్తానని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ బద్దం బాలిరెడ్డి (కారవాన్) అమాయక శ్రీకి అన్యాయం జరిగిందంటే ఆ విషయాన్ని పశుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. అటువంటిదానిని తమరి దృష్టికి తీసుకొని రావలసిన ఆవసరం వుందా లేదా? మంత్రిగారు బాధ్యులైన వారిని తప్పకుండా పట్టు కొంటామని స్పష్టంగా చెబుతున్నారు. కాని ఆమె తండ్రివాళ్లు ఆ అమ్మాయిపై కిరో సిన్ పోసి పోలీసుకు దరఖాస్తు ఇస్తే ఆమె భర్తను, ఆమె సవితిని ఎందుకు పట్టుకోలేదు? ఆ విషయం ఎందుకు చెప్పలేదు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : తుమ్మలగూడెం దగ్గర నుండి ఆమె తండ్రిగారు వున్నటువంటి మోత్కూరు మండలి 80 కి. మీ. దూరంలో వుంది. ఇది తెలిపేటప్ప టికి శవ పంచాయితీ అంతా అయిపోయింది. సర్పంచి అంతా చేశారు. అక్కడ ప్రత్యక్ష సాక్ష్యధారాలు ఎవరిమీదాలేవు. ఇక్కడ ఆత్మహత్య కడుపునొప్పివల్ల జరిగిందని అన్నప్పటికీ, విద్యాసాగరరావుగారు తమరికి చెప్పినట్లుగా ఆ రకంగా పరిస్థితులను కంపేర్ చేసి వున్నప్పటికీ, ప్యాక్ట్స్ ని తెలుసుకోవలెనని అందరూ అభిప్రాయపడ్డారు కాబట్టి, ఇంకా లోతుగా సి బి సి ఐ డి ద్వారా ఎంక్వయరీ చేయించి దోషులను బయటకు లాగడానికి ప్రభుత్వము స్పష్టమైన వైఖరితో వుంది. ఏ ఆడపడుకైనా ఇటువంటి ంబుంది జరిగితే వారిని రక్షించడానికి సిద్ధంగా వున్నాము కాబట్టి, సి. బి. సి. ఐ. డి. ద్వారా ఎంక్వయరీ చేయిస్తానని చెబుతున్నాను. మరి బాలిరెడ్డిగారు ఇంకా లోతుగా పోవాలని ఎందుకు అడుగుతున్నారో అర్థం కావడంలేదు.

శ్రీ బద్దం బాలిరెడ్డి : సి బి సి ఐ డి ద్వారా ఎంక్వయరీ చేయించడంవో నారేమీ అవ్యంతరం లేదు. కాని మనకున్న కానూన్ ప్రకారం వారిచ్చిన రిపోర్టు మీద ఆమె భర్తను, సవితిని ఎందుకు అరెస్టు చేయలేదు ?

MR. Speaker : Already the Home Minister has stated that he is going to direct the CBCID to enquire in to the matter. Now the chapter was closed. You need not be agitated over this.

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు : ఇప్పుడున్న సాక్ష్యాధారాల ప్రకారం ఎవరినీ అరెస్టు చేయలేము. సి. బి. సి. ఐ. డి. లో రేదైన తరువాత బాధ్యులను అరెస్టు చేస్తాము.

10-20
A.M.

శ్రీ వి. మోహన్ రంగారావు (విజయవాడ - తూర్పు) : అధ్యక్ష, చనిపోయిన సువర్ణదేవి హాస్పటల్‌లో చేర్పింది ఎప్పుడు ఆమె చనిపోయింది ఎప్పుడు? చనిపోయిన ఆమె తలిదండ్రులకు తెలియజేసింది ఎప్పుడు? అదే జిల్లాలో ఉన్నటువంటి తల్లిదండ్రులు వచ్చేమంటే పోస్టు మార్టమ్ చేశారు అంటే హాం మంట్రిగారు చెప్పే సమాధానంలోనే ఉంది అది హత్య, ఆత్మహత్య అన్నది. అంతే కాకుండా ఆమెగారు చనిపోయేముందు ఒక రెండు కూడా వ్రాసింది. 1—1—1986 న చనిపోయేముందు ఒక రెండు వ్రాసింది. అది చూస్తే అది హత్య ఆత్మహత్య అనేది చెబుతుంది. మీరు పర్యవేక్షకు ఇస్తే అది ఒక నిమిషం చదువుతాను —

మిస్టర్ స్పీకర్ : హాం మినిష్టరుగారు అంతా చెప్పారు సి. బి. సి. ఐ. డి. ఎంక్వయిరీ కూడా అప్పజెబుతున్నారు.

శ్రీ వి. మోహన్ రంగారావు : సి. బి. సి. ఐ. డి. నుంచో ఇంకా పైనుంచో అఫీసర్లుని పిలిచి పేయింగ్ చేశారు. కానీ ఏమీ జరగదు. అది స్టేటు గవర్నమెంటు కంట్రోలులో ఉండే పోలీసునే అని మరచిపోయాడను. అది మార్పు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. దీంతో కంట్రోలు చూచినట్లుంటే ఇక్కడ నేను నరక యాతన పడుతున్నాను. ఈ రెండు వ్రాయడానికి కూడా నాకు వీలులేదు. అని వుంది. ఇది ఆత్మహత్య కాదు. హత్యని ఆత్మహత్యగా మార్చారు. అదే జిల్లాలో ఉన్న తల్లిదండ్రులకు తెలియకుండా పోస్టు మార్టమ్ చేయవలసిన అవసరమేమిటి? దీనిని బట్టి చూస్తే మీకు అర్థమవుతుంది. అంతే కాకుండా ఆ నాలుగో బిడ్డకు కూడా అపాయము జరుగుతుందని వేర్వేరు రిపోర్టులు అనుమానం వ్యక్తం చేశారు.

MR. Speaker :— Having got a clear answer from the Minister is it necessary to discuss the subject further? If you say so, I will continue. There is another important subject on the agenda.

SRI. M Baga Reddy : The Hon'ble Member has raised some points. If the Hon'ble Minister can reply...

MR. Speaker : What has he raised? Because the police belongs to the State Government, he has no faith in it.

SRI M. Baga Reddy : I think the Hon'ble Minister has got the information.

MR Speaker : The Minister has already stated that he is going to get the matter enquired in to by the CBCID. If there are any further suggestions, let the Hon'ble Member say.

శ్రీ వి. మోహన్ రంగారావు : అధ్యక్ష, మేము మాట్లాడడానికి అసలు అవకాశం లేదా? మేము మాట్లాడే దానికి విలువ లేదా? రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు, హైకోర్టు జడ్జిగారు సీనియర్ డిప్యూటీ సీని ప్రత్యేకమైన న్యాయస్థానాని ఏర్పాటు చేసి మహిళలను నియమించి మండలానికి ఒక న్యాయస్థానాన్ని అని కాకుండా జిల్లాకి ఒక న్యాయస్థానాన్ని పెట్టి ప్రత్యేకంగా మహిళా న్యాయమూర్తిని నియమిస్తేగాని ఇది తగ్గదు. పీఠ ప్రార్థించినది. దానిమీద రిజల్టు రాకపోదే చూద్దాము హాస్పటల్లో ఎప్పుడు చేర్చారు. ఎప్పుడు చనిపోయింది? ఈ లెటరు గురించి పోస్టులకు ఇన్ఫర్మేషన్ ఉందా? ఈ లెటరు మీకు అందజేస్తున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్ష, 18—2—1986 వ తేదీన ఈమె గారు మరణించిన 2 గంటలకు తుమ్మలగూడెంలో కిరణనారాలు పోసుకుని నిప్పు అంటించుకుందనే నెపము మీద గం|| 3-15 నిమిషాలకు ఆమెను గవర్నమెంటు హాస్పటల్ రామన్నపేటలో చేర్పడం జరిగింది. 3-45 నిమిషాలకు డ్రైంగు డిక్లరేషను తీసుకోవడం జరిగింది. గం|| 4-15 నిమిషాలకు ఆమె చనిపోవడం జరిగింది. గం|| 4-25 నిమిషాలకు పోస్టు స్టేషనునుంచి రావడం జరిగింది. గం|| 4-35 నుండి గం|| 5-30 లోపల శవ పంచాయతీ చేయడం జరిగింది. అదే రోజు రాత్రికి పోస్టు మార్డమ్ కూడా చేసి శవాన్ని బందువులకు అప్పజెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ వి. మోహన్ రంగారావు : లెటర్ విషయం వివరాలు అందినవా? లేదా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు : 1—1—1986 వ తేదీన ఆమె తన తండ్రి గారికి వ్యాసిన శ్మశ్రిం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. దానిని ఆయన ఎస్. ఐ. గారికి చూపించారు. ఆయన దానిని చదివారు.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : నా కాన్స్టిట్యూయన్ బాగ్ లింగంపల్లిలో ఉన్న ఇళ్లు కాల కొడుకున్నారు అక్కడ చాలామందికి ఇళ్లు లేకుండా చేస్తున్నారు కొంత మంది అక్కడ అనాధరై జడుగా డబ్బులు తీసుకుని వేల రూపాయలు గడించి హుస్సేను పోర్టు వెళ్లగో కొల్లూడు అయి చేశారు.

స్పీకర్ నోటసు ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. సింహారెడ్డి : ఇచ్చాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సరే చూస్తాను.

శ్రీ టి. సీతారాం (ఆముదాలవలస) : చిక్కడపల్లిలో ఒక సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీసు మన శాసన సభ్యుడు సత్యనారాయణగారిని ఆయన స్నేహితుని రాలాకు ఎఫైరులో పెడితే పి. ఐ. ఆయన మీద దౌర్జన్యం చేయడానికి ప్రయత్నం చేశాడు కాబట్టి దానిమీద ఒక ప్రివిలేజ్ మోషన్ మువ్ చేశాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఉంది. దానిని రిన్నిడర్ చేస్తాను. దానిపైన మాట్లాడేప్పుడు మాట్లాడండి.

శ్రీ టి. సీతారాం : ఇది సీరియస్ ఇష్యూ. ఆయనను ఎంటనే సస్పెండు చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

—(యంటరప్షన్స్)—

MR. Speaker: I do not understand this. Suddenly, some Member raises and confuses the House. If there is any breach of privilege, it will be admitted. There is no inhibition in that, but there are certain rules and procedures.

శ్రీ ఎం. బాగరెడ్డి : అధ్యక్ష చాలా ముఖ్యమైన సమస్య ఇది. ఈ మంచి సీటి సమస్య విషయంలో డిస్కస్ చేసే సమయంలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఉంటే బాగుండేది. నేను చెప్పేది డిస్కస్ చేసి చూడాలి. ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది కాబట్టి యీ ముఖ్య సమస్యను చర్చించేటప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో ఉండాలని చెబుతున్నాను. మా పార్టీ తరపున రామ్ భూపాల్ చౌదరి ముందుగా మాట్లాడతారు. ఆయన నేను కొన్ని విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇది కొత్త విషయం కాదు. గత అగస్టులోనే నేను యీ విషయంలో చెప్పాను. రాబోయే రోజులలో హైదరాబాదు పట్టణానికి మంచిసీటి విషయంలో చాలా గడ్డు పరిస్థితి రాబోతున్నదని చెప్పాను. గండిపేట, హిమాయత్ సాగర్ నీటి నిల్వలు తగ్గిపోయాయి. ఈ నిల్వలు యీ పట్టణ అవసరాలకు సరిపోవు. లోగడ మద్రాసు

Discussion on Scarcity of Drinking Water in Twin Cities

శ్రీ ఎం. బాగరెడ్డి : అధ్యక్ష చాలా ముఖ్యమైన సమస్య ఇది. ఈ మంచి సీటి సమస్య విషయంలో డిస్కస్ చేసే సమయంలో మన ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఉంటే బాగుండేది. నేను చెప్పేది డిస్కస్ చేసి చూడాలి. ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది కాబట్టి యీ ముఖ్య సమస్యను చర్చించేటప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో ఉండాలని చెబుతున్నాను. మా పార్టీ తరపున రామ్ భూపాల్ చౌదరి ముందుగా మాట్లాడతారు. ఆయన నేను కొన్ని విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇది కొత్త విషయం కాదు. గత అగస్టులోనే నేను యీ విషయంలో చెప్పాను. రాబోయే రోజులలో హైదరాబాదు పట్టణానికి మంచిసీటి విషయంలో చాలా గడ్డు పరిస్థితి రాబోతున్నదని చెప్పాను. గండిపేట, హిమాయత్ సాగర్ నీటి నిల్వలు తగ్గిపోయాయి. ఈ నిల్వలు యీ పట్టణ అవసరాలకు సరిపోవు. లోగడ మద్రాసు

పట్టణానికి యీ గతే పట్టింది అంతకంటే చూడా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితి యీ హైదరాబాదు పట్టణానికి వచ్చింది. కాబట్టి యీగడ్డు పరిస్థితిని అర్థం చేసుకొని 1973 - 1974లో శ్రీనివాసరావు కమిటీని నియామకం చేయడం జరిగింది. వారు ఒక నివేదిక కూడా సమర్పించడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ మంత్రివర్యులు అటువంటి నివేదిక ఏమీ లేనేలేదని చెప్పడం జరిగింది. కాని దీనికి రెండు విధాల సౌల్యాషన్ కావాలి. ఒకటి ఇమీడియట్ సౌల్యాషన్ రెండవది పెర్మనెంటు సౌల్యాషన్ జరగాలని మనవి చేస్తున్నాను. మొన్న మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఎలక్షన్స్ లో మాత్రము ఎక్కడ చూసినా రిగ్ పేయడం కనిపించింది. కాని ఎలక్షన్స్ అయిపోయిన తరువాత ఆ రిగ్స్ ఎక్కడా కనపడడంలేదు.

ఆరిగ్గులు చూడా హైదరాబాదు పట్టణంనుంచి మాయమై అయిపోయాయి. అవిధంగా కాకుండా యీ మంచినీటి సమస్యకు ఒంటనగరాలలో పెర్మనెంటు సౌల్యాషన్ కావాలి. ఎందువల్లనంటే గౌరమాలునుంచి చాలామంది ప్రజలు ప్యూత్రులకొరకు రావడం జరుగుతోంది అందువల్ల కుత్బ్ షా నవాబుపైములో 5000 లేక 10000 జనాభా ఉన్న యీ పట్టణం యిప్పుడు కొన్ని లక్షల జనాభాగా పెరిగిపోయింది. హైదరాబాదు చుట్టు ప్రక్కల చాలా ఫ్యాక్టరీలు రావడంతోకూడా జనాభా పెరుగుదల అయింది ఈ విధంగా గత 15 సంవత్సరాలలో హైదరాబాదులో 50, 60 లక్షలు జనాభా పెరిగింది. కాబట్టి జనాభా పెరుగుదల దృష్ట్యా ప్రభుత్వం పీర్ ప్లానుగా ఆలోచించాలి. ఇప్పుడు సింగూరు ప్రాజెక్టు పూర్తిచేయవలసి ఉండగా దానికి బడ్జటులో కేవలం 20 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. ఈ 20 కోట్ల రూపాయలతోనే లాండ్ ఎక్విజిషన్ కొరకు కాంపెన్ సేషన్ యివ్వాలి. దానికి యీ 20 కోట్ల రూపాయలు డబ్బు సరిపోవు, నేను సింగూరు ప్రాజెక్టును, మహారాష్ట్ర ఏరియాలోని ప్రాజెక్టులను స్వయంగా చూశాను. హైదరాబాదు ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు మహారాష్ట్ర, కర్నాటక రాష్ట్రాలలో ఉన్న ప్రాజెక్టుల నిర్వహణకు గాను ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటువారు అప్పుడు ఒక సూపర్ వైజర్ నుకూడా చేయలేదు. బీదర్, గుల్బర్గా మొదలైన ప్రాంతాలలో గాపుడు ఒక డీప్ ఇంజనీరును ప్రత్యేకంగా మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు నియమించి మైనర్, మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు కట్టించుకున్నారు. మరట్వాడా, కర్నాటక లలో లిప్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు అయితే లెక్కలేనన్ని ఎర్పాటు చేసుకున్నారు. ఈ లిప్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు తీసుకుంటే సింగూర్ ప్రాజెక్టు ద్వారా నీరును ప్రజలకు అందిస్తవచ్చును. అట్లాగ మైనర్ ఇరిగేషన్, లిప్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములు తీసుకోకపోతే యీ సింగూర్ ప్రాజెక్టు ఒక హిస్టారిక్ మాన్యుమెంట్ లాగా మాత్రం ఉంటుందని అనుకుంటున్నాను. యిప్పుడు సింగూర్ ప్రాజెక్టుమీదనె హైదరాబాదుకు నీరు తెచ్చే విధానం మాత్రమే ఆలోచించకుండా శ్రీనివాసరావు కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారంగా గోదావరి నుంచి గాని కృష్ణానుంచిగాని, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టువద్ద రిజర్వాయరు ఇండి కాబట్టి దానిలోనుంచి గాని తీసుకురావాలి. ఇప్పుడు

ప్రధానంగా దేనినుంచి యీ హైదరాబాదుకు నీటిని తీసుకువస్తారు అనే విధాన నిర్ణయం వెంటనే యీ సభలో ప్రకటించాలి. అట్లారాకుండా ఆరోపన చేస్తాము, పరిశీలిస్తాము అంటే యీ సమస్యను యీ ప్రభుత్వం దాటేసిస్టే అవుతుంది. గత సంవత్సరం వర్ష పాతం తగ్గడంవల్ల రాష్ట్రమెంటు ఏరియాలో యిజిప్తేజిన్ ఆఫ్ వాటర్ ఎక్కువ రావడంవల్ల ఉస్మాన్ సాగర్, గంకిపేట, హీమయత్ సాగర్, రిజర్వాయర్లలో నీరులేని పరిస్థితి ఎదుర్కొంటున్నప్పుడు యీ ప్రభుత్వం ఎడాన్సుగా యాక్షన్ తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వం చిత్త కుద్దితో స్పెసిఫిక్ గా యీ ఇరిగేషన్ స్కీమువ్వారా హైదరాబాదుకు నీరు తీసుకువస్తామని వెంటనే సర్వే పని మొదలుపెట్టడం ఒకగుతుందిని ప్రకటించాలి. శ్రీనివాసరావు టిమిటిలో వారు ఒక్కరో కాదు చాలా మంది అయిన ఆరుగురు ఇంజనీర్లు మెంబర్లుగా ఉన్నారు. అందులో ఒక సిఫ్ ఇంజనీర్లు చెప్పింది ఏమిటంటే యింట్లో రెక్కల ప్రకారంగా 100 కోట్ల రూపాయలనా యీ శ్రీనివాసరావు నుంచి నీరు తీసుకురావడానికి సిరిపోషిని ఎక్స్‌ల్యేషన్ వల్ల మంచి ఎక్కువ అవుతుందిని అన్నారు. నాగార్జునసాగర్ నుంచి తీసుకుంటే యింట్లో ఎక్కువ చల్లని ఖర్చు కావచ్చును. కాబట్టి ఈ ఇంజనీర్లు అంచనాల ప్రకారం ఏదీ ఫీజువేరేగా ఉంటుందో చూసి వెంటనే దానిని అమలు పరిచే దాధ్యత యీ ప్రభుత్వంపైనే ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీనివాసరావు టిమిటిలో రాజుగారు అనే ఆయన చెప్పినదేమిటంటే తిమిటిలో రిపోర్టు ప్రకారంగా హైదరాబాదులో వోల్టేజీ వేయడం అనేది హైజనర్ పాయింట్ అఫ్ బ్యూస్ సరైనది కాదని హుస్సేన్ సాగర్ నీరు సబ్స్క్రైబ్ అయి వోల్టేజీకి ఎక్స్‌క్లూజివ్ గా ఉన్నదిని ఆ నీరును డెల్టా చేయించవలసిన అవసరం ఉందని చూచి తిమిటిలో చెప్పినది రాజుగారు అన్నారు. ఇప్పుడు హైదరాబాదులో ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటంటే రోజువిడివి రోజు కేవలం 5 నిమిషములు మాత్రమే నీరును పంపిణీ చేయడం జరుగుతోంది. ఇటువంటి విచిత్రమైన పరిస్థితి హైదరాబాదుకు మునుపు ఎన్నడూ రాలేదు. దీనిని సాల్వేషన్ గా ఎంత చల్లని ఖర్చు పెట్టాలి అనేది ప్రాముఖ్యత కాదు. మనము మద్రాసు పట్టణానికి 5 టి. ఎం. సి. నీరు ఎక్స్‌క్లూజివ్ గా యిక్కిత హైదరాబాదులో నీటిని యివ్వలేకపోలే యీ ప్రభుత్వానికి చెడ్డపేరు వస్తుంది. మద్రాసు, కర్ణాటక ప్రభుత్వములు యీ మంచినీటికి ప్రాముఖ్యత వస్తున్నారు. కాబట్టి యీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారు చూచి యీ మంచినీటి సమస్యను అయి, ఎందు దాటవేయటం మనస్ఫూర్తిగా చిత్త కుద్దితో పరిష్కారం చేయటానికిగాను ఒక స్కీమును వెంటనే ఎనాన్స్ చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

10-40
A.M.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : ప్రతి సభ్యుడు 5 నిమిషాలకు మించకుండా మాట్లాడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు : అధ్యక్ష, మీ అధిష్టాధ్యక్షతో ఏకీభవిస్తున్నాను. హైదరాబాదు, సింహరాబాదు నగరాలలో శాశ్వతంగా మంచినీటి సమస్యను

ఎరిక్సరించడానికి మేము ఈ పథకాన్ని చేపట్టాము. యంజినీర్ల డివిజన్‌ను ఏర్పాటు చేశాము. దానికి యన్నికోట్ల రూపాయలు కేటాయించామని మంత్రిగారు ప్రకటన చేస్తే హార్వామోడాలతో యిక్కడితో చర్చను ముగించవచ్చు. అసలు చర్చే అవసరంలేదు. చెప్పవలసిన విషయాలు యిదివరకే చెప్పడం జరిగింది, యిప్పుడు కూడా బాగా రెడ్డి చెప్పారు. అందువల్ల నా పార్టీ తరపున లాంఛనప్రాయంగా చర్చలో పాల్గొంటున్నానేగాని కొత్తగా చెప్పవలసిందంటూ ఏమీలేదు. నీటి కొరతవల్ల గృహిణులు యిబ్బంది పడుతున్నారు. రెండురోజులకొకసారి నీటి సరఫరా వల్ల యిబ్బంది పడుతున్నారు, కుండలతో, బిందెలతో పోరాడుతున్నారు. యిప్పుడు శాశ్వత పరిష్కారానికై ఆలోచించవలసివుంది. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు నగరాల జనాభా 40 లక్షలకు పెరుగుతున్న సమయంలో నీటి సమస్య శాశ్వత పరిష్కారం గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. 20, 30 సంవత్సరాలనుంచి రాకపోయినా కనీసం 10 సంవత్సరాల క్రితం అయినా ఈ సమస్యను గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించిరపాపాన పోలేదు. అనేక మంది ముఖ్యమంత్రులు వచ్చారు, అనేక వాగ్దానాలు చేశారు, కాని అదన్నీ కాలగర్భంలో కలిసిపోతున్నాయి. మేము 40 సంవత్సరాలనుంచి హైదరాబాదులో ఉంటున్నాం కాని యలాంటి పరిస్థితి ఎన్నడూ చూడలేదు. నల్లలు ఆగిపోతున్నాయి. నీటికి రేషన్ ఏర్పడింది. ప్రభుత్వం వారు మొన్న కార్పొరేషన్ ఎన్నికలలో చేసిన వాగ్దానాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అయినా మంచి నీటి సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కారం చేద్దామనే నిర్ణయానికి రావాలి. అయితే నీటిని శ్రీశైలం నుంచి తీసుకురావాలా లేక గోదావరి నుంచి అన్నప్పడు శ్రీశైలం నుంచి తీసుకురావడానికి ప్రాధాన్యత యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే శ్రీశైలం రిజర్వాయరులో ఒక సంవత్సరం వర్షం రాకపోయినా రెండవ సంవత్సరం వర్షం రాకపోయినా నీరు పుష్కలంగా ఉంటుంది. అందువల్ల అక్కడనుంచి ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా నీటిని తీసుకురావాలి పోచంపాడు రిజర్వాయరులో ఈ రకమైన పరిస్థితి లేదు. అక్కడనుంచి నీరు తీసుకు రావాలనే ప్రశక్తి వచ్చినప్పుడు శ్రీశైలం నుంచి తీసుకురావడమే వాంఛనీయమని శ్రీనివాసరావు కమిటీ యిచ్చిన నిర్ణయం ఉంది. నేను కూడా దానిని సిద్ధాంతరీత్యా అంగీకరిస్తున్నాను. నేను అంగీకరిస్తే సరిపోదు. ప్రభుత్వం ఒక డివిజన్‌ను ఏర్పాటుచేసి దీనిగురించి చూలంకళంగా పరిశీలించజేసి 2, 3 మాసాలలో రిపోర్టు వచ్చేట్లు చూసి కేబినెట్‌లో చర్చించి ఫైనలైజ్ చేయండి. ఒక డివిజన్‌ను ఏర్పాటుచేసి పెంద కోట్ల రూపాయలు కేటాయించండి. అలా చేస్తేనే ఈ ప్రభుత్వం మంచి నీటి సమస్య తీవ్రతను గ్రహించి దాని పరిష్కారానికి కంకణం కట్టుకొందని చెప్పడానికి ఆస్కారం వుంటుంది. ఆస్కారం వుండడమే కాదు, 2, 3 సంవత్సరాలలో

ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది. ఈ సమస్య పరిష్కారం విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిదివరకు వున్న విలంబనను ఏమాత్రం ముందుకు సాగనివ్వకుండా యద్ద ప్రాంతానికి పై సమస్య పరిష్కారానికి పూనుకొని, ఏదేని రైతు, మూడు మాసాలలో తుది నిర్ణయం తీసుకొని డబ్బు కేటాయించి పని ప్రారంభించాలని మనవిచేస్తూ నెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : అధ్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా మంతకు ముందు ఎన్నడూ హైదరాబాదు నగరంలో మంతకు దుర్బర పరిస్థితి ఏర్పడలేదు. ఈ దుర్బర పరిస్థితికి 36 లక్షల జనం ఆహుతి అవుతున్నారు. రోజువారీగా విడుదలచేసే నీళ్లు 21 గంటలలో ఏ సమయంలో వస్తాయో ఎప్పటికూనే ఉంది. రాత్రి 12 గంటలకు వస్తాయో, 8 గంటలకు వస్తాయో లేక రెల్లవాట మూడు 4 గంటలకు వస్తాయో లేక మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు వస్తాయో అని యిలా ఏ సమయంలో ఏ ప్రాంతంలో నీళ్లు వస్తాయోనేది తెలుసుకొని ఆ సమయంలో ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లి నీళ్లు చెప్పుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అసలు హైదరాబాదులో నీటి కొరత లేదని మంత్రులు ఒక ప్రకటన వచ్చారు. అగ్డ్స్ చివరి వరకు రోజూ అంచరి సేరు అందించే ఆవరణం పెంచని వారు చచ్చిన స్టేటుమెంటును చేసింది. అగ్డ్స్ వరకు సేరు సరిపోయే పరిస్థితి ఉంటే ఎప్పుడో ఒకరోజు తప్పించి ఒక రోజు సేరు పెంచుకుంటే సుఖరా చేస్తున్నారో అర్థం కాకుండా ఉంది. శ్రీనివాసరావు చివరి నివేదికను సభ ముందు పెట్టాలనీ, ఆ నివేదిక ఆధారంగా నిర్ణయాలు తీసుకొమ్మని ఆరోజు అడిగాం. కాని దుర్భరస్థితి మునిసిపల్ కౌన్సిలర్లు శ్రీనివాసరావు చివరి నివేదికను నేను చూడలేదని సభలోనే ప్రకటించడం శోచనీయంగా ఉంది. అసలు ఆ నివేదికనే మంత్రి వర్గం దృష్టికిగాని లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దృష్టికిగానీ రాసవ్వకుండా దానిని అమలు చేసే వనక్తి ఎక్కడ వస్తుంది, ఎంత కాలానికీ ఉన్నదో అలోచించవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. మేము మా పార్టీ తరపున డెలిగేషన్ గా వెళ్లి గత దినంబరు మాసంలో రానున్న పరిస్థితినిగురించి హెచ్చరిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక మెమోరెండం కూడా సమర్పించడం జరిగింది. దీనివల్ల చూస్తుంటే ఈ పరిస్థితి ఉంటే ఏదేని ఎండాకాలంలో ఆగస్టువరకు నీళ్లులే దాహంతో చూడాలి సంభవించే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది కాబట్టి ఈ సమస్యను నివారించండి అని కోరడం జరిగింది. దీనిని గురించి పరిశీలిస్తున్నామని అప్పడు సమాధానం చెప్పారు. ఎం దిన్నగార మొన్న ఎక్కడ జరిగిన చర్చల సందర్భంగా మంత్రులు సమాధానమిస్తూ తార్కాలికంగా సింగూరు ప్రాజెక్టునుంచి హైదరాబాదుకు కొంత నీటిని సప్లయ చేస్తామన్నారు. సింగూరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కోసం 109 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందన్నారు. 1987 నాటికి సింగూరు ప్రాజెక్టును నిర్మించి హైదరాబాదుకు నీటిని తీసుకువస్తామని మొన్న జరిగిన మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ ఎన్నికల సందర్భంలో తెలుగుదేశం పార్టీ వాగ్దానం చేసింది.

రాని 109 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అయ్యే ఈ పాకెట్టు ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ లో కేటాలం 20 కోట్ల రూపాయలే కేటాయించారు అట్లాగే గత సంవత్సరం అంటే 1985 — 86 బడ్జెట్ లో కేటాలం 12 కోట్ల 1 లక్ష 29 వేల రూపాయలు కేటాయించారు 1985 — 86 బడ్జెట్ లో 12 కోట్ల రూపాయల పై చిలుకు కేటాయించి ఆ తరువాత రివైజ్డ్ యెస్టిమేట్స్ లో 1 కోటి 11 వేల రూపాయలు మాత్రమే ఉన్నాయి. ఎస్టిమేట్స్ రివైజ్డ్ చేస్తే కేటాయించవలసిన డబ్బు పెరుగుతుంటే రాని ఈ విధంగా ఎక్కువైనా తగ్గుతుందా? ఎమిటిది? 30 లక్షల జనాభా కలిగిన హైదరాబాదు నగరానికి నీటి సరఫరాకోసం నిర్మించే ప్రాజెక్టులు కేటాయించిన రివైజ్డ్ యెస్టిమేట్స్ లో మొదట కేటాయించిన డబ్బు మొత్తాన్ని తగ్గించిన ఘనత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి దక్కింది

అద్యక్ష, ఎంతవ్వం ఈ విధంగా ప్రజలను యెంతరాలం మధ్యపెట్టడానికి ఆలోచిస్తున్నది? గత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం యెన్ని సంవత్సరాలు రూలు చేసినా హైదరాబాదుకు నీరు తెస్తాం, తెస్తాం అని చెప్పారు. రాని కృష్ణా నుంచి చేవెల, గోదావరి నుంచి చేవెల, అంటూ ఈ రెండింటి మధ్య హైదరాబాదు ప్రజలను సతమతం చేయడమే ఉండాలన్నారు కూడా సంతకపడ్డారు. అధికారులకు సరైన అవగాహన లేక పోవడంతో నీరు చేవెలనే కాంగ్రెసు ఆలోచన పెయిల్ అయింది. ఈ ప్రభుత్వం అలాంటి చిత్తశుద్ధితో ఆలోచిస్తుందనుకుంటే ఆలోచించలేదు. మద్రాసు నగరానికి బ్యాగ్డానికి నీరు కోసమని యద్దప్పావడికి మీద తీసుకెళ్ళాలనే బయటంటే ఆలోచనతో రాష్ట్రం యింత కష్టరాలంలో ఉన్నప్పుడకి కొన్ని కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు చేస్తున్నది అయ్యా, చేయండి, మేము దాన్ని వ్యతిరేకించడం లేదు. రాని, మొట్టమొదట జంట నగరాలకు నీరు యివ్వడానికి ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నదనేది మీరు సెలవు ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంది.

10-50
A.M

ఇది ముఖ్యమైన సమస్య ఈ సమస్యపై చర్చకు గంట సమయాన్ని అనుమతించారు. నగరంలోని ఎం. ఎల్. ఏ లకు ఒక 5 నిమిషాలు ఎక్కువ కేటాయించిపో బాగుంటుంది. అందువలన సభాసభ్యులకుమాలకు అంతరాయం కలుగదు. హైదరాబాదు నగర ప్రజలయొక్క ఆడేదనను, ఆందోళనను తమరి ముందు పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : మనం ఒక పద్ధతిని పెట్టుకున్నాం. 5 నిమిషాలు చొప్పున చెప్పండి గౌరవసభ్యులు మాట్లాడవలసి వుంది

శ్రీ ఎ. సరేంద్ర : అద్యక్ష, హైదరాబాదు నగరంలో ఉన్న అధికారులకు తెలియదా? యెక్కిడెక్కుడ ఇగ్లగత్ కనెక్షన్స్ ఉన్నాయో అధికారులకు తెలుసు. ఎక్కుడెక్కుడ డ్రైనేజ్స్ ద్వారా ఎక్కిడెన్ లేకుండా నీరు పోతున్నదో అధికారులకు తెలుసు

మీరాలం ట్యాంకు వాటర్ ట్రాగడానికి అవకాశం వుంది. కాని ఆ ప్రాంతంలో సెట్టిన్ ఏర్పాటు చేయడం వల్ల ఆ ట్యాంకులో వాటర్ కూడా పోల్యూట్ అయి ట్రాగడానికి వీలు పేకుండా వుంది. నగరంలో పైపులద్వారా వచ్చే నీరును చూస్తే నిజంగా ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది, విన్నగాక మొన్న పత్రికలలో వచ్చింది, అది అందరి దృష్టిని ఆకర్షించింది. అయినా దాన్ని రెస్ట్ పై చేయలేదు, ఈ విధంగా బాన్స్ లో మురికి నీరు వస్తున్నది. 4—1986 వ రేదీన ఈ విషయం పత్రికలలో వచ్చింది. ఈ రోజు 7 వ తారీకు ఆనగా మూడు రోజులక్రితం పత్రికలో వచ్చిన వార్త, సీసాలో మురికి నీరు ఏవిధంగా వుందో మీకు తెలియదేయడానికి చూపించడం జరుగుతున్నది. (శ్రీ ఎ. నరేంద్రగౌరు దానికి సంబంధించి పేపరు కటింగ్ ను చివ్వాట్ స్పీకరుగారికి పంపడం జరిగింది) నా నియోజక వర్గంలో రెల్లవాటిలో ఏ విధంగా మురికి నీరు వస్తున్నదో తెలియజేస్తున్నాను. అది తెలుగుదేశం నుంచి వచ్చింది మంచి నీరు, తెలుగు నీరు మీకోసం పంపిస్తున్నాను అధ్యక్ష, అది గమనించండి ?

—(యంతరంగం)—

నేను మా ఇంట్లో వాటర్ నీరు రాగలుగుతున్నాను. ఉన్నాగా ఉన్న నీరును రాగి వస్తున్నాను. జంటనగరాలకు నీరు తీసుకువస్తానని ప్రజలకు హామీ ఇచ్చినా యింత వరకూ చేస్తున్న ప్రయత్నం ఎటు లేదు, యి. 21 రోజులు సింగూట పాజెట్టు కొరకు కేటాించిన మొత్తం సరిపోదు. యుద్ధప్రాంతానికి పై ప్రభుత్వం ద్వారా ద్వారాగాని, చూపింకితంగా కాని మీరు యిచ్చిన హామీ ప్రకారంగా 1987 లో హెదరాబాదు నీరు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేయాలని పనవి చేస్తున్నారు. హెదరాబాదు నగర పుర పాలక సంఘం యెన్నికల సందర్భంగా ఎన్నో తెలుగు బోర్ వెర్స్ చేయడం జరిగింది. ప్రజలు పడుకోకుండా 24 గంటలూ ఎక్కిడపడితే అక్కిడ గుండెలు దడదడలాడేట్లు బిల్డింగ్స్ అన్నీ పగిలిపోయేట్లు చేశారు.

—(యంతరంగం)—

నేను ముగించవోతున్నటువంటి సమయంలో ఒక కోరిక కోరుతున్నాను. నన్ను ఒక కోరికకూడా పోనియ్యరా ?

మిస్టర్ చివ్వాట్ స్పీకర్ : మాట్లాడవలసినవారు చాలా మందిరున్న వున్నారు, అందరికీ అవకాశం యివ్వాలి. కాబట్టి మీరు కూడా సహించండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్రగౌరు : మంత్రిగారు ఈ బోర్ వెర్స్ ను సంబంధించిన వివరాలు సరి ముందు పెట్టవలసిన అవసరం వుంది. యెల్లీ బోర్ వెర్స్ యెన్నికల సందర్భంగా ఈ హెదరాబాదు నగరంలో వేళారు ? యెల్లీ బోర్స్ వేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఉత్తర్వులు ఇచ్చిందా ? ఆ ఉత్తర్వు యేవిధంగా ఉన్నదిమీదో ఆ విషయం కూడా

సభ ముందు పెట్టాలి? ఉత్తరువులు లేకుండా ఇన్స్టిగేట్గా ఎవరు పడితే వారు బోర్స్ చేయించుకున్నారు. మంత్రులు తిరిగి, ఎం. ఎల్. ఏ. లు తిరిగారు. 15 వ తారీఖు అంతా పోయింది యిప్పుడు ఒక్కరు కూడా రావడంలేదు. ఒక మంత్రాని, ఒక ఎం. ఎల్. ఏ. గాని బోరింగు యినాగరేషన్ చేయడం లేదు. ఎక్కడికక్కడ ఆపి పోయి. ఎక్కడోను యదంతా జరిగింది? మంత్రులు వివరంగా అన్ని విషయాలు సభ ముందు పెడతారని నమ్మకంతో ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : అధ్యక్ష, మైదరాబాదు పట్టణానికి మంచినీటి సమస్య ప్రాంతంగా తయారైంది. గత పాతకులకు కూడా ఈ సమస్యపై దూరదృష్టి లోపించడంకూడా ఒక ప్రధాన కారణం. రు. 36 కోట్లతో పూర్తి అవుతుందనుకున్న సింగూర్ ప్రాజెక్టు ఇవాళ రు. 100 కోట్లకు దారి తీయడానికి ప్రచన కారకులు ఎవరు? అనే విషయం అర్థించేసేకోవాల్సి కోరుతున్నాను. అలా సింగూరు ప్రాజెక్టుకు రు. 34 కోట్లతో పూర్తి కావలసి వుంటే, అది పూర్తి చేయకుండా వుండడంతో రు. 100 కోట్లకు పెరిగింది. పైగా కర్నాటకవారు మంజీర నడిపై లిప్టు లాంటివి పెట్టుకుంటున్నారు. ముందు ముందు నీరు రాదని జాగరెధ్ధిగాను యిప్పుడే చెప్పారు. తెలుగు గింగ విషయంలో కర్నాటకవారు అవైజ్స్ చెప్పారారు, మనకు ఇది వరకే క్లియరెన్సు ఇచ్చిన సింగూరు ప్రాజెక్టు విషయంలో మనం మాట్లాడము. ది మరీ విడితల్గంగా వుంది. సింగూరు ప్రాజెక్టు నుంచి నీరు రాదని మాత్రమే ఈ ప్రభుత్వాన్ని నిందిస్తాము. అది నాకు అర్థం కాదు. తక్షణమే ఇప్పుడు ఈ పట్టణానికి మూడు కోట్లు రూపాయలు కేటాయించి అందుకు ఏడు రకాల ఏర్పాటు తీసుకుంటామని మంత్రులు చెప్పారు. ఈ రు. 3 కోట్లు సరిపోవు, యింకా అవసరమైతే అదనంగా రెండు, మూడు కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి తక్షణమే ఆదుకోవడానికి కావలసిన బోర్స్ను చేయాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా ఎక్కువ ట్యాంకర్స్ ద్వారా నీరు సప్లయ చేయవలసిన అవసరం వుంది. ధీర్ఘకాలిక చర్యలు క్రింద మూడు, నాలుగు సూచనలు చేయదలచు కున్నాను. పట్టణం యిప్పటికే చాలా పెరిగింది. రోడ్లు సరిపోవడంలేదు. నీరు నీరు సరిపోవడంలేదు. ఇప్పుడు కృష్ణ నుంచి నీరు తేవడం అవసరం, కృష్ణ నుంచి గాని. గోదావరినుంచి గాని ఏది తక్కువ ఖర్చు అవుతుందో, తొందరగా వస్తుందో దాన్ని చేపట్టడం అవసరం. కాని అదే సందర్భంలో ఈ పట్టణం యింకా పెరిగ కుండా తగ్గించాలంటే, పట్టణం ప్రాంతంలో పరిశ్రమలను తగ్గించవలసిన అవసరం వుంది. యిక్కడికి వచ్చే పరిశ్రమలను జిల్లాలకు మార్చవలసిన అవసరం వుంది. పట్టణం పెరిగడం వల్ల పొల్యాషన్ పెరుగుతుంది. పట్టణ మురికివాడలు పెరుగు తున్నాయి. అదేవిధంగా ఇతర యిబ్బందులు కూడా పెరుగుతున్నాయి. జిల్లాలకు పరిశ్రమలను తరలించి యింకా పట్టణం పెరిగకుండా చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుందని నేను సూచిస్తున్నాను. మన మిత్రులు చెప్పినట్లు శ్రీశైలంలో వాటర్ స్టోరేజి

వుంది, అ స్టోర్ ష్ వాటర్ కనుక తీసుకుంటే తక్కువ ఖర్చు అవుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని శ్రీనివాసరావు కమిటీ సూచించింది. ప్రస్తుతం, కృష్ణా, గోదావరి, రెండింటిని కూడా పరిశీలించి నీరు తీసుకు రావలసిన అవసరం వుంది. దాని గురించి ప్రభుత్వం ఏమీ ఆలోచిస్తున్నదో సేదలో తెలుపవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అదే విధంగా మంచి నీటి సమస్యలో భాగంగా మురికి నీరు గురించి కూడా చెప్పడం జరిగింది. అక్కడక్కడ కొన్ని పైపులలో మురికి నీరు వస్తున్నమాట నిజమే. ప్రభుత్వం బోర్న్ వేస్తున్న దాంట్లో కూడా పొల్యూషన్ చాలా తీవ్రంగా ఉంది. కనుక పొల్యూషన్ వాటర్ వస్తున్నది. అటువంటి సందర్భంలో ప్రజలు ఎంతర జబ్బులకు గురిఅయ్యే అవకాశం వుంది కనుక మీరు కాస్త స్వల్పమైన ధరను ఎక్కువ ట్యాంకర్స్ ద్వారా అందించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా దొర్లెట్ నీరును తిరిగి ఒకసారి ఛెస్టు చేయించడం కూడా అవసరం. ఎండరాంట్లో ప్రజలు తమ గొంతును తడుపుకోవడానికి ఎక్కువ బోర్న్ వేయవలసిన అవసరం ఉందని ప్రధానంగా మంత్రిగారి దృష్టికి వెస్తున్నాను. మంత్రిగారు కమిటీ సంబంధించిన రిపోర్టును అందించినట్లుంటే దాని మీద మాట్లాడడానికి ఓయిందేది.

11-00
A.M.

మంత్రిగారు రిపోర్టు వెబ్టివుంటే యిప్పుడు టైమ్ లేదు చేయడం దాని మీద మాట్లాడడానికి బాగుండేది. దీనికి ఎక్కువ టైమ్ వెస్తు చేయడం కూడా మంచిదికాదు. ఎంత తొందరలో అయితే అంత తొందరలో దీనిని ముగించాలని నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : అధ్యక్షా హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంట నగరాలలో మంచినీరయితే మాత్రం దొరకడం లేదు గాని బీరు, పిస్కీ, బ్రాండ్, కల్లు సారా మాత్రము ఎంత కావాలంటే అంత దొరుకుతోంది. యిది తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వల్ల మనము అనుభవిస్తున్నాము. అనాడు రాంగ్రెసు నాయకులు అధికారంలో శిగి సంవత్సరాలు ఉండి మమ్మలను యెవరూ తొలగించలేని రోమీ చట్టించుకోకుండా, హైదరాబాదు నీటి సమస్యను అసలు పట్టించుకోకుండా నిద్రపోయారు. యిం పీరు అధికారము లోకి వచ్చిన మూడు సంవత్సరాలకే నిద్రపోతూ ఉన్నారు. వారు తొందరగా మేల్కొని ఈ సమస్యను తీర్చుకోవాలే ఈ సీట్లతో కొట్టుబట్టాయే ప్రమాదం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మున్సిపల్ ఎలక్షన్స్ కు ముందు ప్రతి గర్లలోను మంచినీళ్ల సమస్యను తీరుస్తాము, బేరింగులు వేస్తామని తిరిగారు. ఈనాడు ఎలక్షన్స్ అయిపోయాక మంత్రులు కాని, ఎం. ఎల్. ఏ. లు కాని తిరగడం గాని, మంచినీటి పరిస్థితి ఎలా ఉందని కాని తెలుసుకొనేందుకు ముఖం కూడా చూపించడానికి రావడం లేదు. అనాడు నియోజకవర్గాలు పంచుకొని తిరిగారు. అనాడు మంత్రులు పంచుకొని వాటర్ ఇబ్బంది ఎక్కడ వుందో అక్కడ కాకుండా ఓట్లు యెక్కడన్నాయో అక్కడ బోర్న్ వేయడం జరిగింది. వారు నీటి విషయములో ఇంటర్ ఫియర్ కాకుండా వుండి వుంటే నీటి

ఎమ్. ఎల్. ఏ లకు దీనిని విడిచి పెడితే యెక్కడ యిబ్బంది ఉందో అక్కడ చెప్పించే వారము. ఈనాడు మమ్ములను ప్రజలు అడుగుతున్నట్లు బోరింగులు ఎక్కడ అని. మా ఏరియాలలో మంచి నీరు రావడం లేదు అంటున్నారు. ఆ వచ్చే నీరు చింటి పిల్ల వాడు వుచ్చపోసి నట్లుగా వస్తోంది. కొన్ని కొన్ని పార్సలాలలో అయిదు నిమిషాలు కూడా నీరు రావడం లేదు. పైపులలో మంచి నీరు రావడం లేదు.

—(యింటర్వ్యూ)—

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : నేను మాట్లాడమన్న వారు తప్ప వేరే వారు ఏది చెప్పినా రికార్డులోకి పోదు.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : పరిస్థితి ఇప్పుడే ఇలా ఉంటే ముందు ముందు నెలల్లో ఎలా ఉంటుందో చెప్పవలసిన పని లేదు. నీటిలో ప్రజలకు నీరు సరిగా రాక పోతే నీటి ప్రజలు అంరా ఎన్. టి. రామారావుగారి ఇంటి ముందు కూర్చోవలసిన పరిస్థితి వస్తుంది. ఆ పరిస్థితి రాకుండా ఈ ప్రభుత్వం సినియర్ గా మంజీరా, గింజీరా అని రాకుండా శ్రీశైలం నుంచి వాటర్ తీసుకువచ్చే దానికి ప్రయత్నం చేయాలి. శ్రీశైలం నుంచి పైప్ లైన్స్ ద్వారా నీటిని సప్లయ చేస్తే హైదరాబాదుకు నీటి సమస్య పరిష్కారమవుతుంది. అది రాకుండా మీరు మల్లా మంజీరా అంటే యిప్పటికే పైన కర్నాటక ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున రిజర్వాయర్స్ కట్టి వారు కట్టదిట్టాలు చేసుకుంటున్నారు ఆ ప్రభుత్వానికి మీరు ప్రొమిటెడ్ కూడా చేయడం లేదు. హైదరాబాదు ప్రస్తుతం మంచి నీటి సమస్య నుంచి బయట పడాలంటే యద్దప్రాతిపదిక మీద పెద్ద యెత్తున నిధులు కేటాయించి దీనికి సెవరేట్ గా ఒక కమిటీని పెట్టి ఒక సంవత్సరం లోపల పైప్ లైన్స్ ద్వారా శ్రీశైలం నుంచి నీరు తీసుకువచ్చే అవకాశం వుంది కాబట్టి దానిని వెంటనే చేపట్టాలి. అది చేసుకుంటూ గోదావరి నుంచి నీరు తేవడానికి ప్రయత్నం చేయండి. ఇప్పటికే యెక్కడ ఇండస్ట్రీస్ పెరిగిపోతూ ఉన్నాయి. ఇండస్ట్రీస్ కి నీటి సప్లయ లేక ఆవి మాత్రమే ప్రమాదం కూడా ఉంది. బస్తీలు ఖాళీ చేసి ప్రజలు గ్రామాలకు పోయినా గ్రామాలలో కూడా నీళ్లు లేవు. అక్కడ బావులలో నీళ్లు కూడా లేవు. మీరు అధికారంలోకి వచ్చి మూడు సంవత్సరాలయినా ఎన్నికలు వచ్చినప్పటికీ మాత్రమే మంత్రులు, ఎమ్. ఎల్. ఏ. లు వస్తారు. యిప్పుడు ప్రతిపక్షం వారు మేయర్ కాబోతున్నారు. తెలుగు దేశం పార్టీకి మెజారిటీ రాకపోవడం వల్ల హైదరాబాదు ప్రజలమీద శీతకన్ను వేశారు. దీనికి హైదరాబాదు ప్రజలు మమ్ములను క్షమించరు. పాపం మంత్రిగారు అమాయకుడు, చాలా మంచివాడు. ఆయన చేతిలో ఏమీ అధికారంలేదు. డబ్బు ప్రధానమైనది. దానికి ముఖ్యమంత్రిగారు మంజూరు ఇవ్వాలి మంచి నీటికి సంబంధించి యంత ముఖ్యమైన విషయము యెక్కడ చర్చిస్తూ వుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు యెక్కడ యిప్పుడు లేకపోవడం బట్టి వారికి హైదరాబాదు ప్రజల

మీద ఎంత పేషు ఉందో అర్థమవుతోంది. తెలుగుదేశం పార్టీకి చున్నిపర్ ఎలక్షన్స్లో మెజారిటీ రాలేదని హెదరాబాదు ప్రజల మీద శీతకన్ను వేయడం జరిగింది. యిప్పటికైనా ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి మంత్రిగారు తమ పలుకుబడి ఉపయోగించి ముఖ్యమంత్రిగారిని ఇంటర్ ఫియర్ అయ్యేలా చేసి శ్రీకైలం నుంచి హెదరాబాదు ప్రజలకు మంచిని అందించాలని నేను కోరుతున్నాను. అది గనక చేయకపోతే జనశాపార్టీ తెలుగు దేశానికి వ్యతిరేకముగా పెద్ద ఎత్తున ప్రజా ఉద్యమాన్ని సమీకరిస్తుందని ఈ ప్రభుత్వానికి వార్నింగ్ కూడా ఉస్తున్నాము.

SRI Mohd. Mukarramudin (Charminar): Sir, the problem of water scarcity has become more acute and it is felt by one and all. Despite that fact, what little the Government has done on the eve of municipal elections was grossly insufficient. In the city there are very many lanes where water is supplied through pipe lines of 4" and about 100 connections are given from that pipe-line. If water is supplied every alternate day and that too for about an hour or so, all the people will not get drinking water. Bore wells are not sufficient for drinking purposes because the scientific report says this Hyderabad bore well water is contaminated. Therefore, that is certainly not a solution. Still, bore wells are needed for various other purposes rather than for drinking. It is very necessary that the pipe lines should be remodelled so that all get water equally in sufficient quantities. If it is supplied on alternate days, it will be meagre. About Rs. 3 crores have been sanctioned for water supply. But in the last Standing Committee meeting, we were informed only Rs. 1. 17 crores was released. This amount was spent as part of election propaganda by the various Telugu Desam people. All the areas have not been evenly supplied with bore wells. I am also told that the balance amount is also about to be released. It is said that about 1200 bore wells have already been drilled but they have not been distributed evenly throughout the city. They are grossly inadequate and it is very difficult for people to go from place to place for getting water. They have to walk about two furlongs or three furlongs to fetch water. It is a very great problem for the people to go and fetch water from distant places. It is therefore very necessary that at least 100 more bore wells must be drilled for each constituency. The other problem is about re-modelling of various pipelines so

that all people might get drinking water evenly. The third problem is to find a permanent solution for water scarcity.

In the country every capital is having sufficient water. supply except probably Madras. Hyderabad city has fallen in the line after the Telugu Desam Government has taken over because of the dry spell for one or two years. Still, the solution if found quickly will be certainly good for all. The water works Department have apprised us that they have submitted a scheme for getting water from Srisailem. It is said that water has to be pumped to a hill from where the water will flow through gravity. Nothing has been done regarding that scheme. Last year, I believe some amount was allocated for investigation of this scheme but no action was taken. It is high time that the Government takes a quick decision and see that the water problem is solved permanently for the city.

In the end, I would like to stress again that the pipe lines have to be re-modelled, more bore wells are required-at least 100 each for a constituency. Thank you

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ : అధ్యక్ష, హైదరాబాదు మంచినీటి సమస్య చాలా తీవ్రమైనది. యితర విషయాలలో అప్పుడప్పుడు చెబుకులతో దీని తీవ్రతని తప్పించవలసిన పని లేదు. నేను ప్రధానంగా చెప్పదలచుకుంది. 1972 నుంచి చూస్తున్నాను. ఏ సమయంలోనూ దీనిని చర్చించకుండా పదిలేది లేదు. అయితే వెంగళరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న హయాంలో, చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న హయాంలో రెండు ముఖ్యమైన సమావేశాలు జరిగాయి, యింజనీర్లు చూడ వచ్చారు కృష్ణనుంచి నీటిని తీసుకుని రావడమా, గోదావరి నుంచి అనేది పరిశీలించి దానిపై ప్రధానంగా చర్చ జరిగింది. అందులో యింజనీర్లు గోదావరి నుంచి తీసుకుంటే రెండు రకాల ప్రయోజనాలున్నాయన్నారు. ఎక్కువ నీటి వసతి, శాశ్వత గ్యారంటీ వుంటుంది. డబ్బు ఖర్చు తక్కువే కాని యిక్కువ కాదు అన్నారు. మా అందరి చర్చలలో మేము చెప్పింది రెండింటిని వుపయోగించ వలసిందని, కృష్ణ, గోదావరి రెండు నదుల నీరు వుపయోగించాలి. శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ నిర్మాణానికి వచ్చినప్పుడు, ఈ రెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ నుండి కేవలం నల్గొండ జిల్లాకి సంబంధించి, పొలాలకి నీరు అందించడమే కాకుండా బ్యాల్కెనింగ్ రిజర్వాయర్లు కట్టి యెక్కువ నీరు నిలువచేసి, హైదరాబాదుకి మంచినీటి సమస్య పరిష్కరించేందుకు తగిన పద్ధతులు చేపట్టవచ్చు. ఒక విషయం స్పష్టం చేస్తున్నాను మన యింజనీర్ల ప్రతిభ చిన్నది కాదు.

11-11
A M

వారి ప్లాన్స్ చిన్నవి కావు. కృష్ణనుండి ఏవీ ప్యాంథాలనుండి నీరు రావచ్చో అదే రకంగా గోదావరి నుంచి ఏవీ ప్యాంథాలనుండి నీరు రావచ్చో చెప్పారు సాంకేతికంగా చేసి చూస్తే సాధ్యం కానది ఏదీ లేదు. కావలసింది డబ్బు, ప్రభుత్వ రాజకీయ నిర్ణయమూ, ఈ రెండూ కొరవఅనడం వల్ల ఈ రోజు వరకూ ఈ సమస్య “బ్రహ్మ రాక్షసి” లాగా తయారయింది నరసింహారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఈ సమస్యని ఎవరో ఒకరిద్దరు మంత్రులు చూడడం కాదు. యావత్ ప్రభుత్వం కూర్చుని, రాబినెట్ లో చర్చించి, ముఖ్యమంత్రిగారు బాధ్యత వహించి చేయార్చిన తీర్మానాలను సమస్య గురించి, ఒక రోజులోనో, రెండు రోజులలోనో పరిష్కారం కాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో హెదరాబాద్ రాజధాని, నగరం పెరుగుతోంది. మంచినీటి కోసం యెంతో ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంది. మద్రాసు రాష్ట్రం పెరుగుతున్నప్పుడు అన్నీ పునర్మోగించిన సరిపోకపోతే, డుని రాష్ట్రం నుండి, యెంతో డబ్బు చెల్లించి తీసుకువెళుతున్నారు అంటే డబ్బుకి విలువ ఇవ్వవలసిన పని లేదు, మానవత్వం బ్రతకడానికి విలువ నివ్వాలి. డబ్బుకి పనిపనివ్వడం ప్రాధాన్యం కాదు. పెరుగుతున్న శ్రీరామ సాగర్ ప్రాజెక్టు నుండి నేరుగా ఒక ప్రైవేట్ పంపిణీ సిస్టం ద్వారా పునర్మోగించు దానికన్నా గోదావరి నీరు మామూలుగా ఇప్పుడు దిగువ మానెరు ప్రాజెక్టు, కాకితీయ కేనల్ లోకి వదలడానికి ఇవ్వబడుతున్న నీరు, గోవాకు పంపిణీ చేసి, డీవో ముఖ్యమంత్రి భాగస్వామి దిగువ మానెరు ద్వారాకి తెచ్చి అక్కడ నుంచి హైదరాబాదుకి తీసుకొని రావడానికి అవకాశం వుంది. దీని వల్ల రెండు ప్రయోజనాలన్నాయి. సీతంపేట, జనగామ, భువనగిరి వగైరా ప్యాంథాలను, కరువు ప్యాంథాలను నీరు, మంచి నీటికి, పంట భూములకి కూడా ఇవ్వవచ్చును. కాళ్ళపై పరిష్కారంగా పెంటుంది. ఈ పనులు చేయడానికి చూడాలి. యిది వరకు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ నాయకులు శ్రీ బాగా రెడ్డిగారు చెబుతూ అనేక సూచనలు చేశారు. నరసింహం పంటి సూచనలు, ఇప్పున్నీ కన్ సాలిడేట్ చేయాలి, గోదావరి, కృష్ణ — రెండు నదుల నీరు మనకు తీసుకువచ్చేట్లుగా పెద్ద ఎత్తున బ్యారెజింగ్ రిజర్వాయర్లు కట్టి, షార్తాల్స్ పెచ్చే అవసరం నీరు నిలువ చేసుకోగలిగి బాగుంటుంది యెంత పెంటుంటే అంత పరిష్కారం వుంటుంది, దీనికి డబ్బు సమస్య ఉస్తుంది. యిది రోజులూ చూపాయరో, వంద కోట్ల చాలవు. రెండు నదుల నీరు తేవాలంటే రు. 800 కోట్ల రు. 1000 కోట్ల ఖర్చు అవుతుంది. యింజనీర్లు చెప్పిన ప్రకారం. దాని కోసం నా సూచన యేమంటే కేంద్రాన్నో, ప్రపంచ బ్యాంకునో, యితర దేశాలనో, మధ్య ఆసియా — గల్ఫ్ దేశాలను అడగండి. యెంత వస్తే అంత సమయం అవుతుంది. కానీ కొంత మకూ మన రాష్ట్ర పనిని అనుచూడా దీని వుపయోగించేట్లు చూడాలి. అందుకు ను ధనికుల మీద కొన్ని ప్రత్యేకమైన ట్యాక్సులు వేయండి కొంత స్కీములు పెట్టండి. ఏదో రకంగా వసూలు చేసి, త్వరితగా చేయాలి ఏ సంవత్సరాలలో అయినా మొత్తం స్కీములు అమలు చేసేట్లుగా చూడాలి.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి (సంగారెడ్డి) : అధ్యక్ష, నేను నీటి ఎం. ఎల్. ఏ ని కౌన్సిలర్, మంజీరా వాటర్ సంగారెడ్డి మీదుగా మైదరాబాద్ వస్తుంది కనుక చెంప రిగిగ్నైనా నాకు కూడా అవకాశం యివ్వండి.

డా॥ పి. రాజకుమార్ అల్లాడి (సిరిసిల్లాపాల్) : అధ్యక్ష, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడారు. వారు కూడా ప్రభుత్వం మీదనే నిందమోస్తున్నారు. వారు కూడా ఆలోచించకుండా ఎందుకు వచ్చిందో ఈ సమస్య అని చూడకుండా చెప్పారు. దేనివల్ల వచ్చిందీ ఒకరు కూడా చెప్పలేదు. ఒక మాట చెప్పాలి యిది ప్రకృతి వైపరీత్యం వల్ల వచ్చింది ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చి మూడు సంవత్సరాలే అయినా డిస్ట్రీబ్యూషన్ చేయించగల జరిగింది.

ఎన్నో షోర్ షోర్స్ చేశారు. మంచులు రానివ్వండి, శానన సభ్యులు రాని వ్వండి, మొత్తం జంట నగరాలలో ఎలక్షన్లు రాక ముందు నుండి తిరిగి ఆవసరమయిన జాగాలో సుమారు 1208 షోర్ షోర్స్ పురలా వేశారు. అంతకు ముందు కూడా రెండు ఏల పై చిలుకు షోర్ షోర్స్ చేశారు. సోదర శానన సభ్యులు అందరూ మీ చర్చలు ఓనుకోలేదు అంటున్నారు. ఒక సారి ఆత్మపరీక్షించ చేసుకోండి దీని కారణం ఎవరు? కింకారత్నం మల నుండి రూల్ చేసిన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం నీటిని గురించి ఒక్కసారి కూడా ఆలోచించ మండా పెడదారులు పట్టించి ఈ రోజు వాళ్ళ స్వార్థంకోసం, ప్రజలను తప్పు దారి పట్టించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇది తప్పు. అందరూ ఐక్యవత్వంగా కూర్చుని ప్రాజెక్టు సాల్వ్ చేసుకోవాలి. కానీ ప్రజలను తప్పుదారి పట్టించేలా చేయడం విచారకరం. అదే విధంగా మొన్నామధ్య ఎంతో మంది ప్రతిపక్ష శానన సభ్యులు ఖాళీ కుండలు చూపించారు. వారికి అందరికీ స్లెప్ నింపి ఎంపామని మనవి చేస్తున్నాను. సింగూర్ ప్రాజెక్టు తీసుకున్నారు....

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : టైము చాలా తక్కువ వుంది. అందరికీ మాట్లాడే అవకాశం రావాలంటే మీరంతా నాతో సహకరించాలి.

—(ఇంటర్వేయ్)—

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అన్నా కూడా విసరే అధ్యక్ష స్థానంలో అధ్యక్షుల వారు పున్నప్పుడు ఒక చికిం, డైప్యూటీ స్పీకర్ గారు ఉన్నప్పుడు ఒక చికిం వుండదు. యిక్కడ నిన్నుగాక మొన్న ఈ బియ్యం వచ్చి నన్నుకు సిటీలో ఉండే స్టోర్స్ లో ఆఫ్ వాటర్ గురించి డిస్కస్ చేసినప్పుడు, దానికి అనుసారంగా మాట్లాడేవారి గురించి డిస్కస్ చేశాం, ఆ రకంగా మాట్లాడేవాళ్ళే మాట్లాడాలి. క్రిటిసిజమ్ చేస్తే పాలసీ స్టేట్ మెంటుకు డిఫరెంటుగా లేదా ?

శ్రీ షహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ : ఏమి చేశారండి, యింటిపై తీసుకోవడం లేదు. సిటీ ఎం. ఎల్. ఏ. గా చెబుతున్నాను. ఒక ఓటింగు పెట్టండి. అందరికీ బుంది.

డా॥ ఏ రాజకుమార్ అల్లాడి : నేను అంటిస్తున్నాను. మా ప్రభుత్వం చేపట్టే కార్యక్రమాలు నేను చెబుతున్నాను. దానిలో తప్పలేదు సిటీ శాసన సభ్యునిగా నాయొక్క ఒపీనియన్ నేను ఎక్స్ప్రెస్ చేస్తున్నాను. వారు మాట్లాడినప్పుడు నేను యింటిపైయర్ కాలేదు. డిస్టర్బ్ చేయకుండా 5 నిమిషాలు వినలేరా? మన అందరికీ కావలసిన సబ్బులు కాబట్టి అందరూ వినాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సింగూరు ప్రాజెక్టు 1974 — 75 సంవత్సరంలో మాజీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ జలగం వెంకటరావుగారు శంకుస్థాపన చేసిన రా వేసినట్లుగానే వుంది. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలించి, దానికి కావలసిన వనరులు కేటాయించి అతి త్వరలో ఈ సిటీకి టెంపరరీగా నీటి సమస్యను తీర్చాలని చూడడానికి మా ప్రభుత్వం రు. 20 కోట్లు కేటాయించింది. గౌరవనీయులైన ప్రతివక్ష నాయకులు బాగా రెడ్డిగారు ఇక్కడే వున్నారు. ఈ సిటీకి 35 సంవత్సరములనుండి ఏమి జరుగుతున్నదీ ఆలోచించకుండా ఏదో సాకు చెప్పి ఈ ప్రభుత్వాన్ని దుయ్యబట్టడం చాలా శోచనీయం. వున్న ప్రాబ్లమ్ సాల్వ్ చేయడానికి అందరూ ఐకమత్యంతో వుండాలి. 10 ఇంచీల బోర్ వెల్స్ బాంబేలో దొరుకుతున్నాయి. ఈ బోర్ వెల్స్ ఎస్టాన్ సాగర్ లో. హిమయత్ సాగర్ లో వేసి, సెవరేట్ పంపులు చేసినట్లయితే వాటర్ వస్తుంది. చాలా మంది శాస్త్రజ్ఞులు నీళ్లు వున్నాయని చెబుతారు కానీ, దేనిక్రింద ఏమీ ఉందో చెప్పలేరు. అందు వల్ల కొన్ని బోర్ వెల్స్ పెయిల్ అవుతాయి. కొన్ని పరిస్థితులు వచ్చాయి. వాటిని ఎట్లా రిస్ట్ చేసుకోవాలి ఆలోచించు కోవాలి. 10 ఇంచీల బోర్ వెల్స్ వేసి ఎవరీస్ట్ ఈ సమ్యక్కు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అటంకం లేకుండా చూడాలి అని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు : అధ్యక్ష, మరి ఈ వాళ్ల సభ్యులు వదే, వదే మాట్లాడుతూ మంచి నీటి విషయం గురించి చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు సభలో లేరని అంటున్నారు. సమాధానము చెప్పడానికి సంబంధిత మంత్రిని వేసు వున్నాను. యింకా సీనియర్ మంత్రులు వున్నారు. ఏదో మాట్లాడమని విమర్శించాము అనే పద్ధతి మంచిదికాదు సీనియర్ సభ్యులు అయివుండి, శాసన సభా సాంప్రదాయాలు తెలిసిన వారై వుండి ఈ విధంగా విమర్శిస్తున్న విధానానికి విచారిస్తున్నాను.

శ్రీ షహ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ : మంత్రిగారు చాలా ఆమాయకులు, ఏమీ తెలియదు.

(శ్రీ ఎస్, సత్యనారాయణ (సికింద్రాబాద్ - కంబోన్మెంట్) : అధ్యక్ష, జంట నగరాలలో హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ నియోజక వర్గాలలో సికింద్రాబాద్ కంబోన్ మెంట్ ఒకటి. అయితే ఈ 13 నియోజక వర్గాలలో నా నియోజక వర్గం వున్నది. అయితే హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ లలో వున్న కంబోన్మెంట్ నియోజక వర్గాలలో మంచి నీటి గురించి చాలా క్రిటికల్ పార్టిబ్లమ్ గా వున్నది. కంబోన్మెంట్ నియోజక వర్గాలలో కంబోన్మెంట్ బోర్డు ఒకటి వున్నది. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ ఏజెన్సీ. మరి దానిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ జూరిస్డిక్షన్ ఏమీ వుండదు.

We have no control over the contonment Board.

అయితే మరి కంబోన్మెంట్ లోని సిటీజన్స్ కూడ బోర్డులో వున్నా పార్లమెంటు ఎలక్షన్ లో కూడ వారు పాల్గొంటున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కానీ, పార్లమెంటు కాని మెంబర్స్ ను ఎన్నుకోవడం జరుగుతున్నది. వారి బాగోగులు, ఫంక్షన్ చేసేది అంతా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వుంటుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపు నుంచి కూడా కంబోన్మెంట్ బోర్డుకు మంచి నీటి వసతి కల్పించే బాధ్యత వున్నది. యిప్పుడు కంబోన్మెంట్ కు ప్రతి రోజు 15 లక్షల గాలన్ల నీరు సప్లయ వున్నది. మంజీరా వాటర్ సప్లయస్కీము యిప్పుడు 15 లక్షల గాలన్ల నీరు కూడ సక్రమంగా సరఫరా కావడం లేదు. రోజు మార్చి రోజు 8 లక్షల గాలన్ల నీరు యిస్తున్నారు. యిక్కడ మూడు లక్షల మంది ప్రజలు వున్నారు. అందుచేత ఈ లక్షల గాలన్ల నీరు సరిపోవడం లేదు. 15 లక్షల గాలన్ల నీరు వారికి సరఫరా చేసేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సరైన చర్య తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరడం జరుగుతున్నది. అదే విధంగా గత సంవత్సరం హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ లలో బోర్ వెల్స్, పబ్లిక్ స్టాంట్స్ సాంక్షన్ చేసినప్పుడు ప్రతి నియోజక వర్గానికి 30 బోర్ వెల్స్, 10 ఎస్. పి. లు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయడం జరిగింది. అయితే ఈ సారి మాత్రం 15 వందల బోర్ వెల్స్ మనకు సాంక్షన్ అయినాయి. ఆ విధంగా సాంక్షన్ అయినప్పుడు కంబోన్మెంట్ బోర్డుకు ఈక్వల్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ లేకుండా పోయింది. వాటర్ వర్క్స్ కు ఎవరైతే కన్సర్న్ వున్నారో వారే ఈ డి వి జి న్ ను స్వయంగా తీసుకోవడం జరిగింది. కంబోమెంట్ మనది కాదు. అది మన అథారిటీలో లేదు. మన జూరిడిక్షన్ కాదని నా కంబోన్మెంట్ బోర్డుకు తక్కువ యివ్వడం జరిగింది. ఈక్వల్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కాలేదు. యితర కంబోన్మెంట్స్ కు ఏ విధంగా బోర్ వెల్స్ యిచ్చినారో అదే విధంగా నా నియోజక వర్గానికి యివ్వాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అయితే ఈ ప్రాబ్లమ్ ఈ రోజు సృష్టించింది కాదు మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఇన్ని సంవత్సరాలు అయినా కానీ మరి వాటర్ పార్టిబ్లమ్ హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ లలో ఈ ఒక్క సంవత్సరం ఈ విధంగా వస్తున్నదని అనుకోవడం చాలా విచారకరమైన విషయము. యిది పెద్దలందరికీ తెలుసు. యంతకు ముందు ప్రభుత్వం నడిపిన పారికి తెలుసు. ఏలాంటి పర్మనెంట్ సౌల్యూషన్ మనం పొంద గురించి

తీసుకోవాలని వారు ముందే ఆలోచించవుంటే బాగుండేది. అలాంటి ఆలోచనచేయకుండా చేయ హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ నగరానికి వాటర్ లోనే కారుండా యితర దేశీక ఎమినిటీస్ లో కూడా వెనుకబడే విధంగా ప్రభుత్వాన్ని నడుపుతున్నారు.

అదేవిధంగా, యీ రోజు హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ నగరాలలో కోట్లు విశాలం చేసి ముందంజగా తీర్చిదిద్దడం బరుగుతున్నది. మేమంతా — శాసన సభ్యులు వాటర్ వర్క్స్ పై డిపార్టుమెంటువారితోను, డిస్ట్రిబ్యూషన్ లింగు బోర్డులో మాట్లాడడం జరిగింది. 3.79 లక్షలు మున్సిపాలిటీగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరాము; ముఖ్యమంత్రిగారు తక్షణమే 3 కోట్ల రూ॥ లను శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. యిండాక నామని నరసింహారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ — ట్వీన్ సిటీస్ కు అండ్ పెద్ద సమస్య, నీటి సమస్య గురించి శాసనసభలో చర్చిస్తువుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్ లో లేరు — అన్నారు. ఈ సమస్య తీవ్రతను వారు పట్టించుకున్నారు రాబట్టే, కన్నిడర్ చేశారు రాబట్టే, డీనిక్ యింపార్టెన్సు యిచ్చారు రాబట్టే 3.79 లక్షలు అడిగితే 3 కోట్ల రూపాయలు వారు శాంక్షన్ చెయ్యడం జరిగింది. ఆనాడు శాసనసభ్యులము మేమంతా మంత్రులతో చెప్పుకోవడం జరిగింది, ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పుకోవడం జరిగింది. చెప్పినప్పుడు, యీ పరిస్థితిని ముఖ్యమంత్రిగారు అర్థం చేసుకుని, తక్షణమే మంత్రులకు వారు ఆదేశాలు యిచ్చారు. ఈ రోజున మంత్రులు చిన్న చిన్న పనులు వారు చేయవలసిన అవసరం లేదు, ఐనప్పటికీ, ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశాలు యివ్వగానే మామూలు కార్యకర్తలులాగా ప్రజలలో కలిసిపోయి, వీధి వీధికి, వాడ వాడకు చెళ్ళారు తక్షణమే వాటర్ అందరికీ అందాలని చర్యలు తీసుకున్నారు. ఖాళీ కుండలు యెట్లా పట్టుకున్న వారికి నీళ్లు నింపి యెట్లా పంపించాలి అని ఆలోచించి యెట్లానయినానరే వారి కుండలు నింపి పంపి చాలనే కృత నిశ్చయంతో ముఖ్యమంత్రిగారు మంత్రులను డెప్యూట్ చేసి శాసనసభ్యులను ప్రజలలోకి పంపించి బోర్ వెర్స్ తీయించడం, యితర ఎర్రెంట్ మెంటు చేసినందుకు ట్వీన్ సిటీస్ ప్రజలు గర్వపడాలి, కృతజ్ఞత చెప్పుకోవాలి. ఐతే, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ కు ఎలక్షన్ ను నస్తున్నవని ముఖ్యమంత్రిగారిని. ప్రభుత్వాన్ని క్రిటికై వెళ్ళ చెయ్యాలనే వుద్దేశంతో యీ బోర్ వెర్స్....

((ప్రతివక్షం నుండి ఇంటర్వ్యూ))

ఆ విధంగా బోర్ వెర్స్ ముఖ్యమంత్రిగారు శాంక్షన్ చెయ్యడం, మంత్రులు వీధి వీధికి, వాడ వాడకు తిరిగినందుకు, భయపడి, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ లో ఓడిపోతామని భయపడి తప్పుడు ప్రచారం చెయ్యడం మొదలు పెట్టారు. రిగ్గింగుకు పాల్పడ్డారు. ఈ నాడు ఎలక్షన్ లలో జూబ్ ఆఫ్ ది వె వెళ్లి వారు గెలవడం జరిగింది. అంతకుతప్ప మరేమీ రాదు, ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్ లో లేరని నరసింహారెడ్డిగారు

అన్నారూ 202 సీట్లు వస్తే, మా తరపు నుంచే వున్నవని వారంటున్నారు నరసింహా రెడ్డిగారికి తెలుసు. ఎవరి సహాయం, దీయతో వుంటున్నారో వారికి తెలుసు వారికి వున్నది ఒకటే సీటు అది మిత్రవజ్రాలతో, ఎన్. టి. రామారావుగారి ఆధ్వర్యంలో వారు గెలవడం జరిగింది...

—(యంటరప్షన్స్)—

ఈ రోజున వారు గెలవకపోయినారు. ఆ బాధతో బహుశా వారామాట అనివుంటారు .

—(యంటరప్షన్స్)—

ఈ రోజున ముఖ్యమంత్రిగారి దయతో వారి హౌస్ లో వున్నారు. వారు ముఖ్య మంత్రిగారిని ఆ విధంగా అనిదం బాగుండలేదు, అందుకు నేను విచారస్తున్నాను. వాంన్న మాటలను రిపార్టు నుండి తొలగించాలని నేను కోరుతున్నాను....

—(యంటరప్షన్స్)—

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : ఆన్ ఎ పా. ఎంట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్ ఇప్పుడు ఇక్కడ మనం చర్చిస్తున్న విషయం జంటనగరాలలోని మంచినీటి సమస్య గురించి, ఆ సబ్జె క్టుపై వారు మాట్లాడాలిగాని, ఎలక్షన్ లో వారెట్లా గెలిచారో, మేమెట్లా గెలిచామో చెప్పడానికి సమయం వుపయోగించుకోవడం సరైనది అదే అయితే, మేం సవాల్ చెయ్యడానికి సిద్ధంగా వున్నాం... ఎన్. టి. రామారావు బొమ్మ లేకుండా గెలిచి వస్తారా మీరు ..

(ఇంటరప్షన్స్ ఫ్రం టెలిజీ దెంచెస్)

(టెల్)

మిస్టర్ స్పీకర్ —రామభూపాల్ చౌదరిగారిని మాట్లాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామభూపాల్ చౌదరి : అధ్యక్ష, జంటనగరాలలోని మంచినీటి సమస్యను మూడు కోణాల నుంచి పరిశీలించాలి. మొదటిది — వెంటనే రిలీఫ్ మెజర్స్ తీసుకోవడం, రెండు ఎగ్జిస్టింగ్ స్క్రీముల్లో యింఫ్రావ్ మెంటుకు మెజర్స్ తీసుకోవడం, మూడవది - పర్మనెంట్ మెజర్స్ తీసుకోవడం. ముందు యిమీడియేట్ మెజర్స్ లో బోర్ వెల్డ్స్ వెయ్యడం, వాటర్ టాంకర్ ద్వారా వాటర్ సప్లయ్ చేయడం.. అధ్యక్ష, మీకు తెలుసు, యీ రోజు జంటనగరాలకు దాదాపు 88 మిలియన్ గాలన్స్ వాటర్ కావ లసి వుంటే .

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : అధ్యక్ష, ప్రధానమైన సమస్యపై ఇక్కడ చర్చ జరుగుతుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్ లో లేరు. ముఖ్యమంత్రిగారు రావాలని

నేను కొరుతున్నాను. ఎందుకాయన రావడం లేదు? ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్‌ను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్ ఫర్మ్ ట్రైజర్ చెంచెస్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : కన్సర్వేటర్ మినిస్టర్ గారు హౌస్‌లో వున్నారని గౌరవసభ్యులను మాట్లాడనివ్వమంటారా, లేక ఇంతటితో క్లోజ్ చెయ్యమంటారా? కన్సర్వేటర్ మినిస్టరు, మునిసిపల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టర్ హౌస్‌లో వున్నారు....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర రావు : ముఖ్యమంత్రిగారిని హౌస్‌కు రప్పించండి.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : ఇది చాలా ప్రధానమైన సమస్య, ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్‌లోకి రావాలి. ఇంటనగరాల్లో నీళ్లు లేవు...

(రిపీటెడ్ ఇంటరప్షన్స్ ఫర్మ్ ఆల్ చెంచెస్)

నా సీరియస్ అజెక్స్ .. మద్రాసుకు మంచి నీళ్లు ముస్తున్నారు ... ఇంటనగరాల్లో మంచి నీళ్లు లేక యిక్కడ బాధపడుతుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్‌లోలేరు. ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్‌ను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు.

(రిపీటెడ్ ఇంటరప్షన్స్)

(మిస్టర్ స్పీకర్ యిన్ ది చైర్)

(బెల్)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి : మిస్టర్ స్పీకర్, సర్, నేను మొట్టమొదటనే చెప్పాను. యిది చాలా ప్రధానమైన సమస్య, 35 లక్షల మంది జీవిరాలు ఆధారపడివున్న సమస్య, తమకు తెలుసు - ఒకప్పుడు 35 - 40 సంవత్సరాల క్రిందట ప్లేగ్ వ్యాధి వస్తే మొత్తం హైదరాబాద్ ఖాళీ చేసి పోవలసి వచ్చింది. అటువంటి పరిస్థితి తిరిగి వస్తుందేమోనని ఖయపడుతున్నాం. నాకు తెలుసు — మంత్రిమండలికి జాయింట్ రెస్పాన్సిబిలిటీ వుంటుంది. మంత్రిగారు ఎవరైనా చెబితే సరిపోతుంది, రాని. ప్రస్తుతం మనముందున్న సమస్య దృష్ట్యా — ముఖ్యమంత్రిగారు వుంటే, వారేదైనా ఒక మార్గం చెబితే, విని - దీనికి ఏదయినా సాల్యూషన్ వస్తుందేమోననే వుద్దేశంతో, ముఖ్యమంత్రిగారి పెర్సెన్స్ వుంటే బాగుంటుందని, హౌస్‌కు ఒక ఎన్క్వరెన్స్ వస్తుందని, హైదరాబాద్‌లోని 35 లక్షలమంది ప్రజలకు ఒక ఆశ కలుగుతుందనే వుద్దేశంతో, ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ వుంటే వచ్చి వారు ఏదైనా సమాధానం చెబితే బాగుంటుందనే ఉద్దేశంతో గౌరవసభ్యులందరూ మనవిజేస్తున్నారు.

(Interruptions)

MR. Speaker :- He is in his Chambers. He is listening everything. He may come at any time. Let us proceed with our discussions. In the meanwhile, he may come.

(Interruptions)

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. .

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారు మాట్లాడిన తరువాత మీరు మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : అదివాడు సర్ తెలుగు గంగకు ఇంత స్పృహ వ్యత ఇస్తూ మద్యానుకు నీరు సప్లయ చేస్తున్నారు. హైదరాబాదులో వుండి హైదరాబాదులో వున్న ప్రజలకు అన్యాయం జరుగుతున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్ కి ఎందుకు రారు ?

—(ఇంటర్వెన్షన్)—

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు : సీనియర్ మంత్రులున్నారని చాలసార్లు చెప్పడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిగారు వుండాలని కోరడంలో అంతర్యం ఏమిటో తెలియడంలేదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : ముఖ్యమంత్రిగారు అన్యూరెన్స్ యిస్తున్నారు కాబట్టి వారు రావాలంటున్నాం.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : మద్యాను ముఖ్యమా ? ...

—(ఇంటర్వెన్షన్)—

మిస్టర్ స్పీకర్ : సమావేశాన్ని 10 నిమిషాలు వాయిదా చేస్తున్నాను.

గం. 11-53 ని. సమావేశము వాయిదా పడింది.

గం|| 12-15 ని|| లకు తిరిగి శాసనసభ సమావేశం అయింది

(మిస్టర్ స్పీకర్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

శ్రీ పి. రామభూపాలచౌదరి : అధ్యక్ష, మన జంట నగరాల ప్రజలకు రోజుకు 88 మిలియన్ల నీరు కావలసివుంటే కేవలం 33 మిలియన్ల నీరు మాత్రమే వస్తున్నది. 33 మిలియన్ల నీరు కూడా అల్టర్నేటివ్ డేస్ అంటే 16½ మిలియన్ల గాలన్ల నీరు రోజుకు ఉపయోగపడుతున్నది. ముఖ్యముగా 50 శాతం పైన ప్రజానీకం స్లమ్ ఏరియాలలో నైతేనేమి వీకరు సెక్షన్స్ నివసించే కాలనీలలో అయితేనేమి వుంటున్నారు.

ఒక్కొక్క కులానికి 10 కుటుంబాలు అదానీన విషయం వుంది. టోర్ వెర్న్ చేయాలి. అనేది సమర్థించదగినదే. దీనిలో ఒక విధానం వుంది. తెలుగుదేశం పార్టీ పరముగా ఈ టోర్ వెర్న్ వేళా? లేక ప్రభుత్వ పరముగా వేళా? అనేది ఆలోచించాలి ఈ టోర్ వెర్న్ జనవరి 21-26 లోపల 600 చేశారు. అంతే ఎంత తొందరపాటు చర్య అనేది ఆలోచించాలి. వేసవి ఎనవరిలో పోతుందా? ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్, మే నెల్లో ఏమి చేస్తారు అనేది ఒక సారి ఆలోచించాలి. మునిసిపల్ ఎన్నికలు మే నెలలో వుంటే ఎంత బాగుండేది అని అనుకుంటున్నారు ఈ విధంగా టోర్ వెల్ వేసే వారు అని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. పార్టీ పరముగా ఈ టోర్ వెర్న్ వేస్తే గౌరవ సభ్యులు దాదాపు 2000 అని చెప్పారు. నేను 1100 అనుకున్నాను. 2000 వరకు వేళామన్నారు. పార్టీ పరముగా వేస్తే అవ్యంతరం లేదు. గవర్నమెంటు డబ్బు అయితే రిగ్ హేండ్‌లోకి ఎల్లోకలర్ జెండాకట్టి తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఇనాగ్ రేట్ చేసిన సందర్భం వుంది. పొబో మీకు పంపుతున్నాను. (పోబో స్పీకరుగారికి అందజేసిరి)

సికింద్రాబాద్ లోని సుఖాష్ రోడ్ లో ఎలా బోర్డి ఇనాగ్ రేట్ చేసింది ఇందులో వుంది. 3—3—24 హౌస్ దగ్గర బోర్ వేశారు. చారు ఇనాగ్ రేట్ చేశారని తెలుస్తున్నది. ఆ విధంగా దుర్నియోగం చేశారు. గవర్నమెంటు ద్వారా జరగవలసిన పనిలో కేవలం పంత్రి గారికి కావలసిన స్లాలో, ఎం ఎల్. ఎ గారికి కావలసిన స్లా లలో ప్రోస్పెక్టివ్ టి. డి. పి. కాండిడేట్స్ చూపించిన స్థలాలలో బోర్న్ వేసి అధికార దుర్నియోగం చేశారని సభ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

ఎంకొక విషయము. ఈ రోజు మనము ఒకసారి నీటి సమస్యను గురించి ఆలోచిస్తే సింగూరు ప్యాజెక్టు కృత్రిమాన్ని అయితేనేమి యిక్కడి రిజర్వాయర్సు లోని నీల్ తీసే కార్యక్రమాన్ని అయితేనేమి త్వరితగరిచి చేపట్టాలి. సింగూరు ప్రాజెక్టుకు కేవలం 20 కోట్లు యిచ్చారు. ఆ ప్యాజెక్టు ద్వారా ఇంటనగరాల నీటి సమస్య తీరదని-20 కోట్లు యిచ్చినప్పటికీ-కృష్ణారావుగారు చెప్పారు. ముఖ్యంగా మృనెంటుగా చేపట్టవలసిన మెజర్సు గురించి ఆలోచిస్తే కృష్ణనుండి గాని గోదావరి నుండి గాని నీటిని తీసుకురావాలి. అది ప్రధానమైనటువంటిది కృష్ణ నుండి నీటిని తీసుకురావాలని శ్రీనివాసరావుగారు 1972 లో నివేదికను సమర్పించారు. 2000 ఎ. డి. నాటికి ఇంట నగరాలలో రోజుకు దాదాపు 200 మిలియన్ గ్యాలన్ల నీరు అవసరం వుంటుందని, కాబట్టి శ్రీకైలం నుండినీటిని తీసుకురావాలని వారు రిపోర్టు యిచ్చారు. అంతేగాకుండా కొన్ని రోజుల క్రితము శ్రీనివాసరావుగారు చెప్పారు. ఏమని - శాశ్వత ప్రాతిపదిక పైన యిది చేస్తూ అక్కడ నుండి పెంపూర్‌గా 20 మిలియన్ గ్యాలన్లు రోజుకు. తీసుకు రావడానికి అనువైన స్కీమును వేసి ఆరుమాసాలలో సంపూర్ణ చేయవచ్చును అని. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆ స్కీమును గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. గోదావరి నుండి నీటిని మల్లిస్తామంటున్నారు. కృష్ణ నుండి నీటిని మల్లిస్తామంటున్నారు. అసలు ఆ మల్లింపు కొరకు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటులో టెక్నాలజీ పొందుపరిచారా అనేది ఆలోచించాలి, ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయం తీసుకుంటామంటున్నారు. అది ఎంత తొందరలో సాధ్యం అయ్యేదా అనేది కూడా ఆలోచించాలి. కృష్ణ ద్వారా అయితేనేమి గోదావరి ద్వారా అయితేనేమి నీటిని తీసుకురావడానికి యుద్ధప్రాతిపదిక మీద చర్య తీసుకుంటూ బడ్జెటు ఎలోకేట్ చేస్తూ దానికి పెసరేట్ గా ఒక హెరెటర్ కమిటీని ఇంజనీర్ తో

మిగతా అనదికారులతో వేస్తే, యీ సంగతి పని చేయడం మొదలుపెడితే 5 సం॥ రాలలో అన్నా పూర్తి చేయడానికి వీలుంటుంది. అటువంటి నిర్ణయమైనటువంటి కార్యక్రమాన్ని యుద్ధప్రాతిపదిక మీద చేపట్టి కృష్ణ నుండిగాని గోదావరి నుండిగాని హైదరాబాదుకు నీరు తీసుకురావలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. కొన్ని రోజుల క్రితం ఓక సెమినార్ జరిగింది. ఎమినెంటు యంజనీర్లు పాల్గొని సలహాలిచ్చారు ఇప్పుడున్న మంజీరా థర్డ్ ఫేజ్ హైదరాబాద్ నీటి సమస్యను తీర్చు అని అందుకని కృష్ణనుండిగాని గోదావరినుండిగాని నీటి మల్లింపు పథకాన్ని పెంటనే చేపట్టాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

[illegible]

1986-87 లో దానిని పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు. అది ఎప్పటికీ పూర్తి చేస్తారు ? ఆ ప్రోజెక్టుకు రు. 50 కోట్లు అవసరమైతే మీరు కేవలం రు. 20 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు. అటువంటి సందర్భంలో ఈ ప్రోజెక్టును ఈ సంవత్సరం ఎరకంగా పూర్తి చేస్తారు ? యద్ధ ప్రాతిపదికమీద జంటనగరాలకు నీరు అందించాలంటే ఈ ప్రోజెక్టుకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

బోర్ వెల్పు విషయం మనవిచేస్తాను. ఎక్కడితే త్రాగేనీరు లేదో, ఎక్కడైతే పేద వర్గాలవారు ఉన్నారో, ఎక్కడైతే చూలినాని చేసుకునే ప్రజలు ఉన్నారో, ఎక్కడైతే హరిజనులు, గిరిజనులు ఉన్నారో వారికి ముఖ్యంగా నీరు అందించాలి. కాని ప్రభుత్వము ఆ విధంగా బోర్ వెల్పు పేసిందా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. కార్పొరేషను ఎన్నికలను దృష్టిలో ఉంచుకొని తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలు, తెలుగుదేశం మంత్రులు, తెలుగుదేశం శాసనసభ్యులు, తెలుగుదేశం ఎమ్. పిలు చెప్పిన ప్రదేశాలలో బోర్ వెల్పు పేయడం జరిగింది. నిర్దేశించిన సూత్రాలను కూడా వదలిపెట్టి బోర్ వెల్పు పేయడం జరిగింది. 100 అడుగుల దూరంలో బోర్ పేయాలని అంటే ఇంటిముందు ఒకబోర్, ఇంటి వెనకాల ఒక బోర్, ఇంటి ప్రక్కన ఒక బోర్ వెర్ పేసారు. దానిలో మాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. ఒక జియ్యలజెస్తు సర్వే చేసి సర్టిఫై చేయాలి. ఆవిధంగా చేయకుండా తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు చెబితే, తెలుగుదేశం మంత్రులు చెబితే, తెలుగుదేశం శాసనసభ్యులు చెబితే, తెలుగుదేశం ఎమ్. పిలు చెబితే ఎక్కడ బడితే అక్కడ బోర్ వెల్పు పేసారు. ఎన్నికల సమయంలో 1200 బోర్ వెల్పు శాంక్షను చేసారు, సంతోషం. కాని వాటిని ఏ రకంగా దుర్వినియోగం చేసారో సభ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. సర్వేచేసిన ప్రాంతాలలో పేయకుండా వారి ఇష్టం వచ్చిన ప్రాంతాలలో పేసారు. ఈ విషయాలు చీఫ్ యింజనీరుకు, ఇంజనీర్లకు చెప్పినా ఎవరూ పట్టించుకో లేదు. ఆ నెల రోజులలో హదావిడిగా పేసిన బోర్ వెల్పు రూపాడు పనిచేయడంలేదు. నేను కూడా ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ఒక శాసనసభ్యుడిని. నా నియోజక వర్గంలో 200 బోర్ వెల్పు పేయాలని అడిగాను. నా నియోజక వర్గంలో చాలా నీటి ఎద్దడి ఉంది. ఆ నియోజక వర్గంలో హరిజనులు, గిరిజనులు, కార్మికులు వున్నారు. వారు త్రాగడానికి అక్కడ నీరు లేదు. నేను పేయాలని చెప్పిన ప్రదేశాలలో ఒక్క బోర్ వెర్ మాడా పేయలేదు. ఆ ప్రదేశాలలో పేయము అని అధికారులు చెప్పారు. ఎందుకు ఈ రకంగా జరుగుతున్నది. 3 మాసాల క్రితం నీటి ఎద్దడి విషయంలో డిప్యూటీ ప్లానింగు బోర్డులో సమీక్ష జరిగింది. అప్పుడు నగరంలోని శాసనసభ్యులందరూ కోరితే 30 బోర్ వెల్పు వొప్పున ముఖ్యమంత్రిగారు యిచ్చారు. ఇప్పుడు 15 రోజులలో ఒక్కొక్క నియోజక వర్గంలో ఇన్ని బోర్ వెల్పు పేయడానికి ఆస్కారం ఎలాగొచ్చింది ? 3 కోట్ల ఖర్చుతో బోర్ వెల్పు పేస్తామని ఎన్నికల ప్రజాశిలలో తెలుగుదేశం పార్టీ చెప్పిన దానిని తుచ

తప్పకుండా 15 రోజులలో 1200 బోరువెల్లు చేసారు. ఆ వివరాలు కావాలని కోరుతున్నాను. ఇంతవరకు మొత్తం ఎన్ని బోర్ వెల్స్ చేసారు, అందులో ఎన్ని పని చేస్తున్నాయి, ఎన్ని పని చేయడంలేదు, ఎన్నింటిని రిపేరు చేసారు అనే విషయాలన్ని చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రాసేనారెడ్డి : అధ్యక్ష, హైదరాబాద్ సిటీలో మామూలుగా పైంటిస్టులు చెప్పిన ప్రకారం 120 మిలియన్ గాలన్ల నీరు ప్రతి రోజు అవసరం. గత సంవత్సరం నీళ్ళు లేవని 88 ఎమ్మెడిడికి తగ్గించారు. తరువాత ఆ 88 ఎమ్మెడిడి నుంచి 66 ఎమ్మెడిడికి తగ్గించారు. దానిని ఆల్టర్నేటివ్ డే కి తీసుకొని వచ్చి 93 ఎమ్మెడిడి సప్లయ చేస్తామని చెబుతూ దానిలో కూడా కొంత విధిస్తున్నారని పునవిచేస్తున్నాను. 120 మిలియన్ గాలన్లు అవసరమైతే దానిలో 1/4 ఈనాడు సప్లయ చేస్తున్నారని సిటికి. ఇది కూడా తక్కువ పెర్సెంట్ తో తక్కువ ప్రైము ఇచ్చి, ప్రైమింగు యెయిన్ టెయిన్ చేయకపోవడంవల్ల చాలా యిబ్బంది పడుతున్నారు. వనస్పత్యంలో 10 వేల జనాభా ఉంది. అక్కడ 5 వేల క్వార్టర్లు తయారైనాయి. అక్కడికి ఎవరికైనా పంపించి టెస్టు చేయించండి, అక్కడ 7 నిమిషాలు మాత్రమే నీరు ఉడుతున్నారు.

అది కూడా ఆల్టర్నేటివ్ డే యిస్తున్నారు — ఏడు నిమిషాలు నీళ్లు యిస్తే ఎంత పట్టుకోగలరు ఆలోచించాలి. సిటీలో బోర్ వెల్స్ వేళారు — యివి ప్రాప్రవర్గ వేళారాలేదా, ప్రభుత్వ స్టాండర్డుకు అనుగుణంగా వేళారా, ప్రభుత్వ నారమ్స్ ప్రకారం వేళారాలేదా, మినిమమ్ ఎంత దూరం ఉందాలి బోర్ కు బోర్ కు అని చూశారా? మొన్న జిల్లా బోర్డు సమావేశంలో ఈ విషయం చర్చించినప్పుడు — యివి ప్రాప్రవర్గ చేయలేదనే విషయం వచ్చి ఒక ప్యాక్ట్ ఫైండింగ్ కమిటీ వేయడం జరిగింది. ఈ విషయాలు ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చాయా? — వస్తే ఏమి చర్య తీసుకున్నారు చెప్పాలి. హైదరాబాదు సిటీలో పరిశ్రమలకు యివ్వవలసిన నీరులో కూడా కొంత విధించారు — సంతోషమే, త్రాగునీటికి అవసరం వుంది కాబట్టి పరిశ్రమలకు కొంత పెట్టారు. కానీ పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేస్తున్నాము అనే విధానంలో ఆల్టర్నేటివ్ డే అయినా నీరు యివ్వడానికి ఏమి చర్య తీసుకున్నారు చెప్పాలి. వి.ఐ.పి.లు వున్నచోట నీళ్లు బాగా వస్తున్నాయి. అక్కడ రెగ్యులర్ గా సప్లయ్ చేయవలసిన అవసరం యేమి వుంది? వారు మిగతా జనం కంటే యెక్కువగా? ఈ సమస్యలు అన్నీ పరిష్కరించడానికి అనేక చర్యలు తీసుకుంటున్నాము, ట్యాంకులు నిర్మిస్తున్నాము, బోర్ వెల్స్ వేస్తున్నాము అంటున్నారు. వన్నెండు వందల బోర్ వెల్స్ లో యెన్నింటికి హేండిల్స్ వున్నాయి? అవి సరిగ్గా వేళారా? ట్యాంకులు ఎన్ని కట్టించారు? ఒక్కటన్నా ఫంక్షన్ చేస్తున్నదా అని అడుగుతున్నాను. కేవలం ఎన్నికల ముందు పబ్లిసిటీ కోసం చేశారు. హైదరాబాదుకు మంచినీటి సమస్య పరిష్కారం కావాలని కోరుతుంటే — నీరు బయటి నుంచి తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది — కృష్ణ నుంచి గానీ గోదావరి నుంచిగానీ నీరు తీసుకు రావాలని ఆలోచించకుంటే ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు. 16 టి ఎమ్ సి నీరు అవసరం వుంది — ఆ నీరు

శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు దగ్గర లవ్యం అవుతుంది, ఆ నీరు నీటికి తీసుకువస్తే అందులో మనం వాడుకునేది ఏ రెండు మూడు టీ. ఎమ్, పి, లు మాత్రమే — మిగతా 12 టీ. ఎమ్. సీ.లు చేస్తు వాటర్ గా తిరిగి కృష్ణలోకి కలుస్తుంది. కరువు పరిస్థితులు వచ్చినా కూడా కృష్ణ స్టేగ్నెంట్ వాటర్ నుంచి తీసుకోవచ్చు. యింతకు ముందు ఈ స్కీము వరల్డ్ బ్యాంకుకు పంపించినప్పుడు, గోదావరి స్కీము కంటే యిది బాగుంది అని చెప్పారు. దీనికి ఒక అటానమస్ బోర్డు కావాలని చెప్పారు. వాటర్ బోర్డు అని ఒకటి చేశారు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చాక మళ్ళీ తీసివేశారు. 900 బోర్ వెల్స్ డిస్ట్రిబ్యుట్లానింగ్ బోర్డులో వున్నాయి అన్నారు. అవి వున్నాయా, వుంటే యిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి జనార్దనరెడ్డి : అద్యక్ష, హైదరాబాదు నగర మంచినీటి సమస్య గురించి గౌరవ సభ్యులు అనేకమంది మాట్లాడారు. మంచినీటి సమస్య ఆవేదన మీరు కూడా నీటి ఎమ్మెల్యే కనుక మీకు కూడా తెలుసు. హైదరాబాదులో ఎన్నో వందల సంవత్సరాల నుంచీ రెండు లోజులకు ఒకసారి మంచినీరు త్రాగే పరిస్థితి ఎప్పుడూ రాలేదు. కానీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చాక ఆ అదృష్టం కల్పించినందుకు సంతోషిస్తున్నాను. హైదరాబాదులో మంచినీటి సమస్య విషయంలో మూడు సంవత్సరాల నుండి ఈ విధంగా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ముటువంటి పరిష్కారం చేయకుండావుంది. ముఖ్యమంత్రికి ఫోన్ కుండలతో ఊరేగింపు తీసుకువెళ్లి చెప్పడం జరిగింది. శ్రీశైలం నుంచి నీటికి నీరు తీసుకురావాలని చెప్పాము కానీ ఆయన యేవిధంగాను పట్టించుకోవడం లేదు. హైదరాబాదులో ఉన్న అందరు యెంతో బాధ పడుతున్నారు, గండిపేటలో, ఉండే వారికి అవేమీ తెలియవు. ఫిబ్రవరి ముందు ఒక్కొక్క మంత్రికి ఒక నియోజక వర్గం యిన్చార్జిగా పెట్టారు....

మిస్టర్ స్పీకర్ : సలహాలు యివ్వండి.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి : మంత్రులను ఇన్చార్జిలుగా పెట్టినచోట, 1200 బోర్ వెల్స్ వేసి, నీరు రాకపోయినా, వాటికి పచ్చ రంగు వేశారు. వీటిని వారి పార్టీ ఎన్నికల ప్రచారానికి వాడుకున్నారు ఆ బోర్ వెల్స్ బిల్డ్ తెలుగుదేశం పార్టీ తరపున యిస్తారా? ప్రభుత్వం తరపున యిస్తారా? తెలియదు. పార్టీ తరపున వాడుకున్నప్పుడు పార్టీ ఇస్తే బాగుంటుంది. 15 ఫిబ్రవరి ఎన్నికలు ఆ పోయిన తరువాత ఇన్చార్జి మంత్రులు ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. మరి ఎక్కడికి వెళుతున్నారో - విజయవాడకో విశాఖపట్టణానికో, 95 ఏళ్ళలో కాంగ్రెసు పార్టీ ఏమీ చేయలేదు అన్నారు. 95 ఏళ్ళలో కాంగ్రెసు పార్టీ చేసినా, చేయక పోయినా - ఇప్పుడు వారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత వారు ఏమి చేశారో చెప్పమనండి - కాంగ్రెసుపార్టీ చేయలేదు అని చెబుతున్నారు. ప్రజలు వారికి అధికారం యిచ్చారు. కానీ వారు హైదరాబాదు ప్రజల నీటి సమస్య పరిష్కారం చేయడం లేదు. మొన్న 15 వ తేదీన ప్రజలు తీర్పు యిచ్చారు - 15 వ తేదీన ప్రజలు సరైన బుద్ధి చెప్పారు. నారం కృష్ణారావు చీఫ్ ఇంజనీర్ గా తెలుగుదేశం

ప్రభుత్వం రాకమొందు ఉన్నారు. వారికి అనుభవం చాలా వుంది. యిటువంటి పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు వారు ప్రభుత్వం తరపున చాలా చర్యలు తీసుకున్నారు. తెలుగు దేశం ప్ర త్వం రాగానే ఆయనను తీసివేయడం జరిగింది, అటువంటి అనుభవం వున్న అధికారులను పిలిచి మంచినినీరు సమస్య ఎలా పరిష్కరించాలి అని ప్రభుత్వం వెంటనే కోరలేదు. శ్రీ కైలం నుంచి మంచినినీరు తీసుకు వచ్చి ప్రాచీనాదు ప్రజల దాహం తీర్చే యిష్టం ప్రభుత్వానికి లేదు, హైదరాబాదు నగరం నుంచి ఈ ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రికి ఏ విధమైన సమస్య లేదు. యిప్పుడు ఆ డోర్ వెర్స్ కు పనులు వచ్చి రంగు చేసినంత మాత్రాన వచ్చినీళ్ళు రావు. ఎక్కడ గానీ వచ్చిరంగు చేయించడము అనేది వచ్చి రంగుకు కళంకం తీసుకువచ్చేదిగా వుంది. ప్రతి దానికి పట్నంగు తేవాలని ఉద్దేశం వారికి వుంది

మిష్టర్ స్పీకర్ : సమస్య పరిష్కరించడానికి సలహాలు యిచ్చండి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ : 1900 డోర్ వెర్స్ చేయించడమే కాకుండా సిటీ ఎమ్మెల్యేలను పిలిపించి, సిటీ మంచినీటి కమిషన్ ఎలా పరిష్కరించాలి అని వారితో మాట్లాడటం జరగలేదు. యిప్పటికైనా వెంటనే అలా వారిని పిలిచి, మాట్లాడి, మంచినినీ సమస్య పరిష్కరించాలని కోరుతున్నాను. యంతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు (మధ్య) : అధ్యక్ష, హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంటనగరాలలో మంచినినీ సమస్య చాలా తీవ్రంగా వున్న విషయం యిక్కడ అందరూ చెప్పారు. అందుకు ఎవరు బాధ్యులు అనేది ఒకరిమీద మరొకరు ఆరోపణలు చేసుకొని ఏమీ లాభంలేదు. మా ప్రభుత్వం మూడు ఏళ్ళు అయి వచ్చిందని తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు అంటున్నారు. కిన్ సుసత్వరాలుగా పాలించిన కాంగ్రెస్ వారే దానికి బాధ్యులు అంటున్నారు. కాంగ్రెసు సభ్యులేమో మూడు సంవత్సరాలనుంచి చూడ మంచి నీటి సమస్య విషయంలో ఏమీ క్రద్ద ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తీసుకోలేదని ఆరోపణలు చేశారు. యిప్పుడు యీ ప్రభుత్వం ఆ విధంగా ఈ మంచినినీ సమస్య యొక్క తీవ్రతను గుర్తించింది అని అనుకుంటున్నాను. కాని దానికి కొన్ని నిర్దుష్టమైన చిట్కాలు తీసుకోవాలి ముఖ్యంగా యీ జంటనగరాలలో డోర్ వెర్స్ ఎక్కువ చేయాలి. తరువాత యీ మంచినినీ సరఫరాకు శాశ్వత పరిష్కార మార్గాలు ఆలోచించాలి. శాశ్వత పరిష్కారం అంటే రెండు మూడు రోజులలో జరిగే పనికాదు. శ్రీ కైలం, సింగూరు ప్రోజెక్టుల విషయంలో డెక్విల్ట్ ఒపీనియన్ తీసుకొని ఎక్కడనుంచి జంటనగరాలకు నీరు అందిస్తే తక్కువ ఖర్చు అవుతుందో ఆలోచన చేయాలి. తరువాత తాత్కాలిక మైన చర్యలుగా అవసరమైతే మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మద్రాసుకు రైల్వే వాగన్లు ద్వారా నీరు అందించే విషయంలో వారు శ్రద్ధ తీసుకొని చేశారు కాబట్టి అదే విధంగా

మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా విజయవాడ కృష్ణా న్యూరేజీ దగ్గరనుంచి నీరు తీసుకు రావడానికి ఆలోచన చేయాలి. తరువాత యిక్కడ జంటనగరాలలో బోర్ వెల్డ్ ఎక్కువ చేయాలి. తరువాత డిస్ట్రిబ్యూషన్ ప్లానింగు బోర్డులో అయితే శాసన సభ్యులను బోర్ వెల్డ్ చేయడానికి ఏ విధంగా సలహా తీసుకుంటారో అదే విధంగా జంట నగరాలలో కూడా బోర్ వెల్డ్ చేయడంలో నీటి సమస్యను పరిష్కారం చేయడంలో జంటనగరాలలోని శాసన సభ్యులతో సంప్రదించడానికి ఒక సమావేశమును యీ ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ మహమ్మద్ రజవాలి (నుజాతానగర్) : అధ్యక్ష, జంటనగరాలలో మంచి నీటి సమస్యమీద చాలామంది సభ్యులు చెబుతున్నారు. ఈ సమస్య యీ జంటనగరాలలో దిన దినము లభిస్తుంది చెంది పేటకుపోయి వుంది. ఈ మంచి నీటి సమస్య అనేది చాలా సంవత్సరాలనుంచి యిక్కడ ఉన్నది కాబట్టి మన సహచర సభ్యులు చెప్పినట్లుగా కొన్ని విషయాలు ఆలోచనలో ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు ఒకప్పుటి జనాభా యిప్పుడు డబుల్ అయి 30 లక్షల జనాభాకు చేరుకుంది. యిండస్ట్రియల్ కాంప్లెక్సులు కూడా ప్రతియేటా పెరుగుతూ వస్తున్నాయి. అందువల్లనే చాలామంది జనం ఎక్కువ మంది చూరల్ ఏరియానుంచి ఉద్యోగాలకొరకు రావడం జరుగుతున్నది. ఈ యిండస్ట్రియల్ నీరు, జనం కోసం మంచి నీరు ఆ విధంగా ఎక్కువ మోతాదులో నష్టం చేయవలసిన అవకాశం యీ ప్రభుత్వానికి వస్తున్నది. కాంగ్రెస్ వారు అధికారంలో వున్న 30 సంవత్సరాలు యీ సమస్యను పరిష్కారం చేయలేకపోయారు. యిప్పుడు యీ ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన తక్షణ చర్య ఏమిటంటే వెంటనే యీ పారిశ్రామిక అభివృద్ధిని హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంటనగరాలలోనే కాకుండా మితర ప్రాంతాలలో పుష్కలంగా నీరు లభించే ప్రాంతాలలో ఏర్పాటుచేస్తే మంచిదని సలహా యిస్తున్నాను. అది నల్ గొండగాని, రాయలసీమగాని, కర్నూలుగాని లేక ఉభయ గోదావరి జిల్లాలో ఏ ప్రాంతాలలో అయినా పుష్కలంగా నీరు లభించేచోట ఈ ఇండస్ట్రియల్ కాంప్లెక్సులు కట్టాలి. ఎందుకంటే యీ కాంప్లెక్సులలో తయారయ్యే మెటీరియల్ అంతా చూడా తక్కువ ఖర్చుతో సులభంగా యీ రాజువలద్వారా చూడా రవాణా చేసుకోవచ్చును. ఈ విధంగా ఏదో స్పెషల్ డ్రయిన్ వార్ ఫెజింగుమీద జరిగితేగాని జంటనగరాలలోని యీ నీటి సమస్యను తీర్చలేదు హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలలో యిండస్ట్రియల్ కాంప్లెక్సులకు ఫెజిస్టాపు పెట్టాలి. ఈ వ్యామోహాన్ని ప్రజలలో తగ్గించాలి. అప్పుడే యీ జంటనగరాలలోని ప్రజలకు నీరు సుఖం చేయడానికి ఏటా అవుతుంది. తరువాత అనేకమంది నిపుణులు, పత్రికా ముఖద్వారా మితర సాధనలద్వారా వారి సలహాలను యిస్తున్నారు. వారి సలహాలను చూడ యీ ప్రభుత్వం పరిశ్రమలోనికి తీసుకొవాలి. తరువాత జంటనగరాలలో మొత్తం 1000 బోర్ వెల్డ్ ఏర్పాటుచేయాలి. అందులో ఎన్ని వని చేస్తున్నాయి? కొంతమంది కాంట్రాక్టర్లు బాగుపడ్డారని బోర్డు అసలే పనిచేయడంలేదని విమర్శిస్తున్నారు. ఇప్పుడు మార్చి నెలలో

ఉన్నాము. మే నెలలో అయితే యీ హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలలో మంచి నీరు లేక యిక్కడ ప్రజలు వలస వెళ్ళే పరిస్థితి వున్నది. పెద్ద పెద్ద 7 స్టార్, 3 స్టార్ హోటల్స్లో అయితే మొహం కడుక్కునేందుకు కూడా నీళ్ళు లేవని చిట్టలు పెట్టారు. మేమేమి చేయగలమని హోటల్స్లోని వారు కూడా నిస్సహాయతను వ్యక్తపరుస్తున్నారు. ఇవన్నీ యీ ప్రభుత్వం గ్రహించి వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్, విద్యాసాగురావు : అధ్యక్ష, నేను జంటనగరాలలో పేయ వలసిన బోర్ వెల్స్ విషయం తప్ప వేరే విషయాలు మాట్లాడదలచుకోలేదు. యిప్పుడు మన మంత్రిగారు చెప్పింది ఏమిటంటే హుస్సేన్ సాగర్ లో హిమయత్ సాగర్ లో నీరు మే నెలవరకూ కూడా సరిపోతందన్నారు. కాని ఏదీ హుస్సేన్ కనుక పైల్ అయితే ఏమిచేయాలి రాబిడ్డి జంట నగరాలకు శాశ్వతమైన ప్లాను చేసి గోదావరినుంచి గాని, కృష్ణ నుంచిగాని నీరు తీసుకురావాలి. యంతరముంటే ప్రభుత్వం యేమి చేసారన్నారు? కాని పోయిన ప్రభుత్వంవారు యీ రెండు స్కీములు శ్రీచైలం, సింగూరు పార్లమెంటులకు సంబంధించింది మన్ వెస్టుగేట్ చేయడానికి రు. 140 లక్షలు ఖర్చు చేసినారు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన పరువాత యే స్కీము చేవాలి అనేది రేల్వేకోవడానికి సంవత్సరంనుంచి సతమతమవుతున్నారు. మా పార్టీ తరపున మేము కోరేది యేమిటంటే ఎన్నోసార్లు మేము ఏజిటేషన్స్ చేస్తామని చెప్పినప్పుడు వాటర్ తప్పకుండా జంట నగరాలకు తీసుకురావడానికి శాశ్వత స్కీములు చేస్తామన్నారు. నాగం కృష్ణాగారిని యీ మంచినీటి సమస్య పరిష్కారం కోసం ప్లాను అడిగామన్నారు. వారి రిపోర్టు కొరకు చూస్తున్నారు. కాని నాగం కృష్ణాగారి పేపరు ప్లేటుమెంటు ఏమిటంటే కృష్ణా నుంచి బచావత్ కమిషన్ అవార్డు ప్రకారంగా మంచినీరు తీసుకురావచ్చన్నారు. ఈ ప్రకటన వారు చేయనక్కరలేదు అది అందరికీ తెలుసు. ముఖ్యమంత్రిగారు కష్టా నది నుంచి మంచినీటిని జంటనగరములకు తీసుకువస్తామన్నారు. కార్పొరేషన్ ఎన్నికల మానిఫెస్టోలో గోదావరినుంచి 1000 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టయినా సరే జంట నగరాలకు నీరును అందిస్తామన్నారు. మరల యిప్పుడు ఆగెంట్లలో కృష్ణనుంచా, గోదావరి నుంచా అనే షషయం ఆలోచించాలంటున్నారు. ఇట్లా కృష్ణా, రాహు అనుకుంటూ రూర్చివడం జరుగుతోంది గాని అసలు పని జరిగి యీ మంచినీటి సమస్యకు పరిష్కారం యెంతమాత్రం చేయలేకపోతున్నారు. ఏ నదినుంచి నీరు తీసుకువస్తారో యీ సభలోని ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

(చెర్)

తరువాత గోదావరినుంచి నీరు తీసుకురావడానికి ఎల్లవరం నుంచి గాని కరీంనగర్ లో హుస్సేన్ నుంచిగాని నీరు తీసుకురావడానికి ప్రయత్నిస్తే ఆ ప్రాంతాలు బాగుపడుతాయి

మెదక్ తాలూకా సిద్దిపేటకు చూడా యీ స్క్వేరు వల్ల లాభం కలుగజేయ, కృష్ణానది గాగ్గివెటేషన్ ప్లాం ఉంటుంది అనుకుంటే ఆ విషయం తీసుకరావచ్చు ఏదయినా ఎస్.టి. పిసి. వారి సలహాతో యీ జంట నగరాలకు మంచినీటిని తీసురావాలని కోరుతున్నాను.

ఒకవేళ బర్గు పెట్టినట్లయితే వారి శబ్దాన్ని తీసుకున్నట్లయితే గోదావరి మీద వ్యారేజీ ఉద్దేశ అవకాశం ఉంది. మల్డ్ డ్యాంకుకు ఈ ప్యాక్షన్ను తీసుకుని రావాలని కూడా ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు దివలలో ప్రతిటనలు చేశారో లేదో చెప్పమనండి వారి పగ్గటనలు ఉన్నా ... తెలుగుదేశం పార్టీ సిద్ధాంతం ప్రకారం ప్రజల మనస్సులను, గుండెలను విండాను. జంట నగరవాసుల గుండెలో గునపాలు గుచ్చుతున్నారా లేదా అనే విషయం మీది స్పష్టమైన ప్రకటన ముఖ్యమంత్రిగారు చేయాలని కోరుతున్నాను.

1-00
P. M.

DR. Vizarat Rasool Khan : Sir, About two months back we have met our Hon'ble Chief Minister and we have appraised him of the situation about water crisis in the city. We have requested the Chief Minister to convene a meeting with the water works Department and the local M. L. A.s of the city. Afterwards we have seen in the papers in which it was announced that 600 bore wells are sanctioned and after that we have surveyed our Constituency and we have made a list of about 65 bore wells in my constituency. We have contacted our Executive Engineer concerned. The Executive Engineer has told us that 300 bore wells were sanctioned and not 600.

Again we have met our Hon'ble Chief Minister and told him that in the newspapers it was announced that 600 bore wells were sanctioned but the Executive Engineer had stated that only 300 bore wells were sanctioned. Then our Chief Minister has said that he will make an enquiry and tell us.

Then, we contacted the water works people continuously. Afterwards One G.O. was issued by the General Administration Department in the Government stating that nobody should convene a meeting with the Water works people or Municipal Corporation people or Electricity people. When we have contacted the water works Department, the Dy. Executive Engineer said that they had received a G. O. dated 8-10-1985 in which it was stated that nobody should convene a meeting.

MR. Speaker : what are your suggestions?

DR. Vizarat Rasool Khan: He said that our Minister allowed us to put the bore wells in the twin cities and we are putting them. Whatever they have done we are not told. But recently District

Planning Board has convened a meeting. In that it was pointed out that 1200 bore wells were put by the water works Department with in 12 days, i.e., in one constituency 100 bore wells were put. We wanted to know whether they are existing. A lot of misappropriation took place in water works because in 10 days nobody can put the bore wells. Our contention is that previously we used to check up the bore wells as to whether they were installed properly, whether they were functioning properly, whether 150 ft. has gone these things the M. L. As. used to check up. Now, nobody is checking up. I request the Hon'ble Chief Minister to convene a meeting of the water works Department with the Local M. L. As. immediately next week, A Committee should be formed to check up whether 1200 bore wells were put or not.

We are grateful to our Hon'ble Chief Minister for having sanctioned already 3 crores of rupees. One crore has already been spent, it is a stated. We wanted to know whether it has been spent or not.

The G. O. which the Government has issued dated 10.10.85 in which it has been decided that officers need not attend the meeting, if any, convened by the Legislators should be amended. Other wise how can you solve the problem if the G. O. is there? The Chief Minister is not accessible to the public and the public will come to us and we have to sort out their problems water problem, drainage problem and so many other problems are there. I request our Hon'ble Chief Minister to see that this G. O. is amended immediately.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి : ఎప్పటికీ ఎప్పడుంది ఈ విజిలెన్స్. ఆన్ అఫిషియల్ బిజినెస్ వచ్చేవారానికి పోస్టుఫోను చేయండి. రూలు, టైమ్ లేకపోతే ఎట్లాగండి. యింకా వారు సమాధానం చెప్పాలి. నాన్ అఫిషియల్ బిజినెస్ వచ్చే వారానికి పోస్టు ఫోను చేయండి.

MR. Speaker : post poned.

శ్రీ పి. రాఘవంధ్రారెడ్డి : అధ్యక్షా, మంచిసీటి నడుస్య మీద చర్చ ఈ దోరణిలో జరగడం కొంత బాగాలేదు. ఎంకో దోరణిలో చచ్చి పుచ్చే బాగుంటుంది. మంజీరా నది నుంచి నీరు యిక్కడకు సరఫరా అవుతున్నది. మంజీరా నది నగరానికి 60 మైళ్ళ దూరములో వుంది. నా నియోజకవర్గమైన సంగారెడ్డి పట్టణానికి మరొక అరు గ్రామాలకు మంజీరా నుంచే నీరు సప్లయ చేస్తున్నారు. రోజు విడిచి రోజు యిస్తున్నారు. దాని వలన యిబ్బందిగా వుంది. రోజూ ఉదయంగాని, సాయంత్రము గాని యిస్తే బాగుంటుంది. కొన్ని డోర్ చెల్స్ చేసి ట్యాప్స్ కనెక్ట్ చేశారు కాని నీరు

రావడం లేదు. గ్రామాలలో ఓవర్ హెడ్ టాంకు వుండవు కాబట్టి నీరు నిలువ చేసుకోవడానికి వీలు వుండదు. గ్రామాలలో నీరు కొరకు బోర్ వెల్లు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. హైదరాబాదు సిటీ గురించి సభ్యులు చెప్పారు. లుక్కడ బోర్ వెల్లు వేసి వాటినుంచి వాటరు స్పానము చేయడానికి, బట్టలు ఉతకడానికి ఉపయోగించుటంటే వాగుంటుంది పట్టణానికి నీరు మంజీలానుంచి తెస్తున్నారు. పొడుగునా వైపులను వేసారు. వైపునైనా పొడుగునా బోర్ వెల్లు వేస్తే యింకా కొంత కెపాసిటీ పెరుగుతుంది. మంజీరా చరిత్ర చాలామందికి తెలియదు. మూసి రివరుపై రాన్ని చెరువులు నితానవాబు హయాములో ఇన్ ఫ్లో పెరగడం కోసము కట్టించారు. 1962 సంవత్సరములో దామోదరం సుజీవర్గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఐ టి సి యర్ గురించి తరువాత ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ఉన్నప్పుడు మంజీరానుంచి ఇండస్ట్రిస్ గురించి 42 ఫీట్ వాటరు ఇండస్ట్రిస్ ఒత్తిడి గురించి తెచ్చినారు. పెండప ఫెజు కూడా జరుగుతున్నారు వారు చేయడంలేదు, వీరు చేయడం లేదనే విషయం కలెక్టు కాదు. ఘనవూరు దగ్గు ప్రాజెక్టు కిట్టి నీరు తెచ్చుకుంటున్నారు. అనింతగిం ప్రాంతములో సోయిలు బెస్ట్ చేసి అక్కడ కూడా ప్రయత్నము చేయండి. సల్ఫరు కంటెంట్ వుంది మంచిదే. యిందులో మీరు చేయలేదు అంటే, మీరు చేయలేదు అని ప్రావాక్ అవసరం లేదని, బోర్ వెల్లు ఎలక్షన్లు ముందు వేసారా ఎలక్షన్లు తరువాత వేసారా అనే వాదనలు అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను.

అందరూ కలిసి, సిటీలో వున్న ప్రజానీరానికి త్రాగునీటి విషయమై ఖయ - బ్రాంతులుగా చేయకుండా సహాయం చేయటానికి ఎన్ని విధాల వీలవుతుందో అన్ని విధాలా చేయాలి. నా సలహా ఏమంటే మా సంగారెడ్డికి, ఈ ఆరు గ్రామాలకు బోర్ వెల్స్ కు వేరే అదనంగా డబ్బు ఇస్తే, మేము బోర్ వెల్లు నీరు వాడకొని, హైదరాబాదుకు నీరు పడలడానికి నిర్ధంగా వున్నాము. తమకు కావలసింది నీరు, మాకు కావలసింది డబ్బు. అక్కడ మంచి నీరు వడుతుంది మంచి నీటితో మేము జూన్ వరకు సరిపెట్టుకుంటాము. ఇటువంటి సమస్యపై అయి జిల్లా కలెక్టరు, యిటు హైదరాబాదు కమిషనర్ అందరూ కాంపాక్ట్ గా కలిసి కూర్చోని యిచ్చుడున్న వసతిపై న ఒక ప్రోగ్రాం వేసి, ఎక్కువ ఒర్డర్ పెట్టుకుండా చేస్తే కొన్ని అవకాశాలున్నాయి. అంతేగాని ఒకరిపై ఒకరు విమర్శలు చేసుకోవడం భవ్యంకాదు. బెంబోరరీగా నన్ను సిటీ శాసన సభ్యునిగా భావించి, నా నీళ్ళ సమస్యనుకూడా తీర్చుతారని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 365 రోజులు మీరు యిక్కడే వుంటారు కదా ?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి : నేను ఇక్కడే వుండను. నేను జిల్లా కేంద్రము లోనే వుంటాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి) : రాజమండ్రి రెడ్డిగారి అభిప్రాయముతో నేను వికీభవిస్తున్నాను. ఈ సమస్యను పరిష్కరించేదానికి బదులుగా రాజకీయ సుడిగుండములోకి తీసుకోనిపోతే, సమస్య పరిష్కారం కాకపోవడమే కాక, సమస్య జరిలమవుతుంది. వ్యక్తులు రకరకాల అభిప్రాయాలను చెప్పారు. జనార్ధనరెడ్డిగారు బోర్లకు పసుపురంగు వేశారని అన్నారు. పాత బస్తీ వెళ్ళితే ఆరువచ్చరంగు బోర్స్ వున్నాయి. జనార్ధనరెడ్డి గడపకు పసుపు రంగు వుంటుంది. ఏరంగు అనేది ప్రశ్న కాదు. సమస్యను బట్టి పరిష్కారం చేసుకోవలెను.

హైదరాబాదు నగర జనాభా పెరుగుతున్నది. మనకు గత 3 సంవత్సరాలుగా పక్కపక్కా సరిగ్గా సహకరించనందువల్ల, వర్షాభావంవల్ల రిజర్వాయర్లలో నీరు తగినంత లేదు. దాన్ని యిప్పటినుంచే రాంతకంత్రోల్ చేయకపోతే, రాబోయే సీజనులో పెయిల్యూర్ అయితే నీరు అందించే అవకాశం వుండదు. గుండు మాసాలుగా నీటిని రెగులేట్ చేసి నీటిని పొదుపుగా వాడుకోవడానికి చేయడం తప్ప మరొక విధంగా అర్థమవుతుంది చేసుకోవడం కాదు. ఆ రోజు మిత్రులందరూ నీటి కొరత ఎన్నికల ముందు కార్పొరేషన్ ముందు, కెక్రేటేరియట్ ముందు, ముఖ్యమంత్రిగారి ఇంటిముందు ఏ విధంగా ప్రదర్శనలు చేశారో బోర్స్ పెట్టమని ఏ విధంగా కోరినారో తెలుసు. కార్పొరేషన్ ఎన్నికలంటారా అన్ని పార్టీల వారు కార్పొరేషన్ చుట్టూ తిరిగి బోర్ చేయడని వారి వ్యక్తిమాలనుపెట్టి, ఎక్కడా ఒకచోట, అనుపచ్చదొట్టు మరొకచోట, పసుపు రంగు మరొకచోట ఈ విధంగా అన్ని పార్టీల వారు వారి వారి ప్రయత్నములు వారు చేశారు. దానిలో ఒక పార్టీ అని అనటం భావ్యం కాదు. శాశ్వత పరిష్కార మార్గమని అన్నారు. నరసింహారెడ్డిగారు తెలుగుగంగ నుండి మోటార్స్ ద్వారా రిఫ్ట్ పెట్టమని అన్నారు. నేను ఇండాకనే చెప్పాను. దురదృష్టము కొద్ది రాజకీయ సుడిగుండములోకి సమస్యను తీసుకురావడమే అన్నాను. రాయలసీమ అవసరాల కోసము ప్రతి ప్రాంతాన్ని తీసుకొని వస్తున్నారు. మనము చేస్తున్న పథకాలపై మనలో మనం కీచులాడుకొని, రాష్ట్ర అవసరాలన్ని దూరంచేసుకుంటే, ప్రజలు క్షయించరు. అది మరచిపోకూడదు. రాయలసీమను సశ్యక్తమాలం చేయడం కోసము, తెలుగుగంగ ప్రాంతాన్ని చేపట్టాము. లక్షల ఎకరాలు దీనివల్ల సాగు క్రిందకు వస్తుంది. వారేదో పొరుగు రాష్ట్రానికి పెడుతున్నామని మనలో మనం కీచులాడుకుంటే....

—(ఇంటర్వ్యూ)—

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : హైదరాబాదు ప్రజలు కూడా క్షమించరు....

—(ఇంటర్వ్యూ)—

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి జంట నగరాలలో శాశ్వత త్రాగు నీటి సమస్య పరిష్కారం కోసం ప్రథమంగా యిక్కడ పెరుగుతున్న జనాభాను పెరగకుండా, రాష్ట్రములో

ఇతర ప్రాంతాలలో పరిశ్రమలను స్థాపించి అక్కడ అభివృద్ధి చేస్తే, జనం ఒకే చోట కేంద్రీకృతం కాకుండా విలుంటుంది ఇందుకుగాను కృషి చేయవలసి వుంది. దీనికిగాను ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయం తీసుకొని, కృష్ణా గాని, గోదావరి జలాలను గాని తీసుకొని అందుకు కావలసిన వెయ్యి కోట్ల గాని 6 వేల కోట్ల గాని తీసుకొని ఖర్చుచేసి సంవత్సరం అలా ఈ పనిని పూర్తిచేయాలి. 2 నెలల్లోగాని, 6 నెలల్లో గాని పట్టణానికి నీరు రాదు. కాని దానికి యాభ్యుదయం తగిన ప్రయత్నం చేయాలి పట్టణంలో తక్షణ సీటి అవసరాన్ని తీర్చడం కోసము కృష్ణరావు రిపోర్టునో, శ్రీనివాసరావు రిపోర్టునో ఏదీ ఆచరణయోగ్యమో పొదుపుగా వుంటుందో దానిని తీసుకొని ప్రయత్నం చేయాలి. అందరూ సమిష్టిగా కలిసి కృషి చేయాలి. ఏదీ ఆచరణీయమో దానిని పరిశీలన చేయుట కొరకు మనలో ఒక కమిటీని నియడం అవసరంగా కనిబడుతున్నది.

—(యంటరప్షన్స్)—

పలువురు సభ్యులు — . ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానమివ్వాలి .

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు — అధ్యక్ష, ఈ భాద్యతను అప్పగించింది నా సహచరులు, మంత్రి మండలి సభ్యులు, సోదరులు గౌరవనీయ కళావేంకటాచార్యగారికి వారు ఆ డిపార్టుమెంటును పూర్తిగా సమీక్షించారు. గనుక వారే దీనికి సమాధాన మిస్తారు. పూర్తి సమాచారము చెబుతారు.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు — అధ్యక్ష, 3846 ప్రశ్న మీద ప్రొద్దున తమరు మాకు సప్లైమెంటరీస్ అవకాశమివ్వలేదు. యిందులో గోదావరి నుండి లేదా కష్టమిండి త్రాగునీటి సరఫరా విషయంపై ప్రభుత్వం తన నిర్ణయాన్ని తీసుకొన్నదా అంటే లేదని అన్నారు. అయితే ఎప్పటి నుండి సరఫరా చేస్తారు? యింకొకటి.... గత సంవత్సరం నుండి ఈ సీటి సమస్య మీది చర్చిస్తున్నాము. నాకు మరి వేరే సమస్యలేదు. దీనిమీద మాట్లాడటానికి అవకాశమివ్వండి . ఇంటరప్షన్స్

శ్రీ కె. కళావేంకటరావు : అధ్యక్ష, జంటనగరములకు హిమయత్ సాగర్, ఉస్మాన్ సాగర్, మంజీరా రిజర్వాయర్ల నుండి రోజుకు మొత్తము 88 ఎం. జి, మంచి నీరు సరఫరా చేయబడుతున్నది. గత మూడు సంవత్సరాలుగా వర్షము పడనందున రిజర్వాయర్లలో తగినంత నీరు రాలేదు. హిమయత్ సాగర్ ఉస్మాన్ సాగర్ నీటిమట్టము బాగా తగ్గిపోయింది. నీటిని పొదుపు చేసే ఉద్దేశంతో 22—1—1986 నుండి ఒకే పూట నీరు సరఫరా చేయడం జరిగింది. తద్వారా పొదుపు చేసిన నీటిని 85 వ సంవత్సరంలో కూడా వర్షం లేనందువల్ల ఏర్పడినది ఈ నీటి కొరత. వర్షాకాలం ముగిసిన తరువాత అంటే 1985 అక్టోబరులో పరిస్థితిని సమీక్షించి 1986 జూలైలో వర్షము పడే వరకు నీటిసరఫరా జరిగేట్లు చేసేదానికి కంటిన్ జెంట్ ప్లాన్ రూపొందించడం జరిగింది.

28—12—1985 వ తేదీ నుండి నీటి సరఫరాను రోజుకు 33 ఎం. జి. ని సరఫరా చేయుటకు పరిమితం చేయడం జరిగింది. దీనివల్ల యిప్పడున్న నీటిని యింకా తగ్గించకుండా జూలైలో వర్షాలు పడేవరకు నీటిని వుపయోగించడానికి వీలు అవుతుంది. ఎత్తు ప్రాంతాలకు నీరు సరిగ్గారదు. 31 12 1985 నుండి రోజు విడిచి రోజు నీరు సరఫరా చేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. రోజూ సరఫరాచేసే 33 ఎం. జి. ల నీరు కొన్ని ప్రాంతాలకు సరఫరా కాగా, మరునటిరోజు సరఫరాచేసే 33 ఎం. జి. నీరు మిగిలిన ప్రాంతాలకు సరఫరా అవుతుంది. ఈ పద్ధతి సంతృప్తికరంగావుంది. పృజలు వారికి కావలసిన నీటిని పొందుతున్నారు. ప్రస్తుతం నీటిపై పులేని ప్రాంతాలకు తగినంత నీటి సరఫరా లేనందువల్ల టాంకర్ల ద్వారానీరు సరఫరా చేస్తున్నారు. రిజర్వాయర్ల నుండి జంటనగరాలకు మామూలుగా నీటి సరఫరా పరిస్థితి, నీటి వినియోగము ఈ క్రింది విధంగా వుంది:

మంజీరా నుండి 32 ఎం. జి. ల నీరు చువ్వపలసె వుంటే ప్రస్తుతం 15 ఎం. జి. లు వున్నాన్ సాగర్ నుండి 32 వుంటే, 10 ఎం. జి. లు, హిమయత్ సాగర్ నుండి 24 ఎం. జి. లుంటే, ప్రస్తుతం 8 ఎం. జి. లు సరఫరా చేయడం అనావృష్టి పరిస్థితులవల్ల ఏర్పడుతున్నది. నీటి ఎద్దడిని తట్టుకోవానికి ప్రభుత్వము 3 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుకాగల ఈ క్రింది అనావృష్టి సహాయక పనులు చేపట్టడానికి మంజూరు యిచ్చింది. కొత్త బోర్ వెల్స్ యేర్పాటు చేయడం, స్టోర్ టాంకర్స్ యేర్పాటు చేయడం, ఆర్. సి. సి. స్టాటిక్ టాంకులను నిర్మించి కొళాయిలను యేర్పాటు అమర్చడం, గ్రావిటీద్వారా నీటిసరఫరా కానప్పుడు, ఆ వచ్చే నీటిని హిమయత్ సాగరులోకి పంపాలని యేర్పాటు చేయడం, వేసవి కాలంలో నీటి అవిరివల్ల నష్టాలను తగ్గించడానికి సెల్టెల్ ఆల్కాహాల్ చల్లడం, వేరువేరుగా వున్న గుంటలను కలపడానికి రిజర్వాయర్ గర్భంలో కాలువలు త్రవ్వడం, ముమ్మరంగా గస్తీ యేర్పాటు చేయడం—

అనావృష్టిపై ఈ క్రింద తెలిపిన పని జరిగింది :—

కొత్తగా బోర్లు ఏర్పాటు చేయడానికి ఇంతకుముందు 2,414 బోరింగులు వేయడము కాకుండా, ఇంకా అదనంగా అవసరమున్న ప్రాంతాలలో 1,500 కొత్త వాటిని ఏర్పాటు చేయటానికి కార్యక్రమం రూపొందించడం జరిగింది. జంట నగరాలలో వివిధ ప్రాంతాలలో 3—3—1986 నాటికి 1208 బోర్లు వేశారు. ఆ కార్యక్రమం ఇంకా కొనసాగుచున్నది. వాటికి చేతి పంపులు అమరుస్తారు. చుప్పటికే, అంటే 3—3—1986 వరకు 824 బోరింగులకు చేతి పంపులను అమర్చడం జరిగింది.

బోరింగుల నిర్వహణ :— బోరింగులు మరమత్తు చేయడానికి 1200 నిర్వహణ బృందాలు ఏర్పాటు అయ్యాయి. ఆ పనులకు వారు వెంటనే హాజరు అవుతున్నారు.

స్టోర్ టాంకర్ల ద్వారా నీటి సరఫరా :— సుమారు 250 స్టోర్ టాంకర్స్ కోశం ఆర్డర్లు వేశారు. 3—3—1986 నాటికి 163 టాంకర్లు పని చేస్తున్నాయి. మురీకి

వాడలకు ప్రస్తుతం పంపిణీ పద్ధతి ద్వారా నీటిని సరఫరా చేయడానికి ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్కటిగా ఉన్న ప్యాకెట్లకు ఈ టాంకర్ల ద్వారా రోజుకి 11 నుంచి 12 లక్షల గాలన్ల నీరు సరఫరా అవుతుంది. ఈ శాఖకి 26 లారీలు ఉన్నాయి. అందుచేత మనం టాంకర్లతో మంచి నీటిని సరఫరా చేయడానికి ప్రయత్నాలు లారీలను అద్దెకు తీసుకుంటున్నాము.

నీటిని నింపే అదనపు కేంద్రాలు :— టాంకర్లతో నీరు నింపడానికి 70 కేంద్రాలు అదనంగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

ఆర్.సి.సి. స్టాటిక్ టాంకర్లు :— టాంకర్ల ద్వారా నీరు సరఫరా చేయడమే కాకుండా ఈ శాఖవారు 227 ప్రదేశాలలో ఒక్కొక్కటి 500 గాలనుల సామర్థ్యముగల ఆర్.సి.సి. స్టాటిక్ టాంకర్లను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. వీటికి కళాయిలు కూడా వుంటాయి. స్టాటిక్ టాంకులను మొత్తం టాంకర్ల ద్వారా నీరు నింపుతూ ఉంటారు. యిప్పటి వరకు 225 ప్రదేశాలలో ప్లాంట్ ఫారమ్లు నిర్మించారు. 68 ప్రదేశాలలో స్టాటిక్ టాంకులను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

హిమయత్ సాగర్ లో పంపునీటి ఏర్పాటు :— గ్రేవిటీ ద్వారా నీటి సరఫరా సాధ్యం కానప్పుడు ఈ వనరులనుండి నీటిని పంపు చేయడానికి పంపు సెట్లను ఏర్పాటు చేసే పని ప్రారంభం అయింది. నీటి ఆవిరి నష్టాన్ని తగ్గించడానికి రిజర్వాయరులో సెటైలు ఆల్ట్రా-హౌలు చల్లడం :— నీటి ఆవిరి నష్టం తగ్గించడానికి హిమయత్ సాగర్ లో 1986 మార్చి మొదటి వారము నుంచి ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభిస్తారు. హిమయత్ సాగర్, ఉస్మాన్ సాగర్ మంజీరా బారేజి జలాలలో సెటైల్ ఆల్ట్రా-హౌలు చల్లుతారు.

రిజర్వాయరు గర్భములో కాలువలు త్రవ్వడం :— రిజర్వాయరులో ఆక్కడక్కడ ఉంటున్న గుంటలను కలపడానికి కాలువలు త్రవ్వడం జరుగుతుంది. అనా పూర్వీ ప్రదేశాలలో తట్టుకోడానికి ఈ శాఖ సాధ్యమైనన్ని చర్యలను తీసుకుంటున్నది. పనులు ముమ్మరంగా జరుగుతున్నాయి. ఫిర్యాదులు వచ్చిన ప్యాకెట్లను తనిఖీ చేయడానికి ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజనీరు ఆధ్వర్యంలో ఒక మానిటరింగు సెల్ ను ఏర్పాటు చేయడము అయింది. నీటిని పొదుపుగా వాడుకోవలసిందని నీటి సరఫరా తక్కువగా ఉంటే టెలిఫోను చేసి ఆ విషయాన్ని తెలియజేయవలసిందని పౌరులను కోరడం అయింది. టెలిఫోను నెంబర్లు వార్డులు వారీగా చూపిస్తూ వార్తాపత్రికల ద్వారాను దూరదర్శని ద్వారాను కూడా ప్రసారం చేయడం జరిగింది.

నీటి సరఫరాను పెంపొందించే పథకం :— సింగూరు డామ్ వరుసగా మంజీరా నీటి సరఫరా పథకం మూడవ దశను ఇదివరకే చేపట్టడం జరిగింది. దీనివల్ల రెండు దశలుగా రోజుకి 60 మిలియన్ల గాలన్ల నీటిని సరఫరా చేయడానికి వీలు అవుతుంది. దానికి మొత్తం రూ. 106 కోట్లు ఖర్చు కాగలదని అంచనా, తొలుత రోజుకి 30 మిలియన్ల గాలన్ల నీటిని సరఫరా చేయడానికి ఈ పథకం మొదటి దశ చేపట్టడం

అయింది. యిది 1987-88 లో పూర్తి అవుతుంది. దీని నిర్మాణానికిగాను రు. 50 కోట్లు ఖర్చు అవుతుంది. ఈ పథకం రెండవ దశ వని 1991-92 సంవత్సరానికి పూర్తి అవుతుంది. దీనివల్ల రోజుకి మరో 30 మిలియన్ల గాలన్ల నీరు సరఫరా చేయడానికి వీలు అవుతుంది యందుకు అయ్యే ఖర్చు రు. 56.8 కోట్లు. ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళిక అంతానికి అంటే 1985 మార్చి ఆఖరు నాటికి రు. 10 80 కోట్లు ఖర్చు అయింది. ఈ పథకానికి ఈ సంవత్సరం 1985-86 లో 86 జనవరి వరకు రు. 9.33 కోట్లు ఖర్చు అయింది. 1986-87 బడ్జెట్లో ఈ పథకం నిమిత్తం 16 కోట్ల రూపాయలు కేటాయంపు చేయడం అయింది. నీటి పారుదలశాఖ చేపట్టిన సింగూరుడామ్ నిర్మాణం ఖర్చు దీనిలో చేరి ఉండదు. 510.6 మీటర్లు వల్లూరువరకు జలపారుభాగాన్ని 1988 జూలై వర్షాకాలంలో పునరు ఒక పాయింటు టి. ఎం. సి. నీటిని నిలువ చేయడానికి వీలుగా ఐదు అడుగుల పట్టును యేర్పాటు చేసే వని 1986 జూన్ నాటికి పూర్తి చేయవలసిన కార్యక్రమాన్ని రూపొందించడం అయింది. ఈ విధంగా నిలువ చేసిన నీటిని మంజీరా సెడి లోనికి పారించి యిప్పుడు వున్న మంజీరా ఖారేజి నుండి ఆ నీటిని మంజీరా మొదటి పెండు దశల నీటి సరఫరా పథకం క్రింద జంట నగరాలకు నీటి సరఫరా చేయడం ఒదుగుతుంది. సింగూరు ప్రాజెక్టు వద్ద మెట్ట కట్ట నిర్మించి సుమారు 180 మిలియన్ల ఘనపు అడుగుల నీటిని 1985 లో నిలువ చేయడం జరిగింది. ఆ నీరు జంట నగరాలకు పంపిణీ అవుతుంది. అదే విధంగా యిప్పుడు వున్న పట్టర్లను ఒక అడుగు యెత్తు చేయడం ద్వారా మంజీరా ఖారేజి వద్ద 180 మిలియన్ల ఘనపు అడుగుల నీటిని అధనంగా నిలువ చేయడానికి ఏర్పాటు జరిగాయి. మంజీరా నీటి సరఫరా పథకం మూడవ దశ సింగూరు ప్రాజెక్టు ప్రారంభం అయిన తరువాత రోజుకు మొత్తం 80 మిలియన్ల గాలన్ల నీరు సరఫరా చేయడానికి వీలు అవుతుంది. 1991 నాటికి 30 లక్షల జనాభాకు అవసరం కాగల నీటి సరఫరా అంటే 150 మిలియన్ల గాలన్ల నీటిని జంట నగరాలకు సరఫరా చేయడానికి వీలు వున్నది.

దీర్ఘ కాలిక చర్యలు : 2011 వ సంవత్సరం నాటికి పారిశ్రామిక అవసరాలతో బాటు జంట నగరాల పౌరుల అవసరాల నిమిత్తం రోజుకు సుమారు 410 మిలియన్ గాలన్ల నీరు కావలసి వుంటుందని అంచనా వేయడం అయింది. అందుచేత 410 లో 150 శీస్తే 260 మిలియన్ల గాలన్ల నీటిని సరఫరా చేయగల నమ్మకమైన నీటి వనరులు వుండడం చాల అవసరం. జంట నగరాల భవిష్యత్ అవసరాగాను తీర్చడానికి మొత్తం అందుబాటులో ఉన్న వనరులలో కృష్ణా, గోదావరి నదులు అతి ముఖ్యమైనవి.

జంట నగరాలకు అదనంగా నీటిని తేవడానికి కమిటీ ఏర్పాటు :— 1972 లో రాష్ట్ర విద్యుత్ సంస్థ ఆప్పటి చైర్మన్ కె. వి శ్రీనివాసరావు అధ్యక్షతన ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంట నగరాలకు సరఫరా పెంచడానికి అవసరమైన అదనపు వనరులను గురించి పరిశీలించి సిఫార్సు

చేయవలసిందిగా ఆ కమిటీని కోరడం జరిగింది. ఆ కమిటీ ఒక సంగ్రహ విచేదికను సమర్పించింది. నమ్మకంగా మీరు అందించగల వనరులు దగ్గరలో లేనందున కృష్ణా నదినుండి నీటిని తీసుకు రావాలి అని ఆ కమిటీని సిఫార్సు చేసింది. ఈ విషయమై సవివరమైన పరిశీలన చేపట్టాలని సూచించింది ఈ సిఫార్సుల ఆధారంగా శ్రీశైలము రిజర్వాయరు ముందు భాగాన, దిగువ భాగాన కృష్ణారది వెంబడి వివిధ ఆఫ్ టేక్ పాయింట్లను పరిశీలించడం జరిగింది. అదే సమయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆ ప్రాంతంలో అణువిద్యుత్ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసే విషయాన్ని పరిశీలనకు చేపట్టింది. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని జంట నగరాలకు ప్రత్యామ్నాయమైన మంచి నీటి వనరులు గోదావరినుండి నీటిని తీసుకువచ్చేందుకు గల అవకాశాన్ని పరిశీలించడం వంఛనీయం అని భావించడం జరిగింది. కృష్ణా గోదావరి నదుల వెంబడి వివిధ ఆఫ్ టేక్ పాయింట్లను గురించి వాటి సాంకేతిక పుష్కలత, ఆర్థిక పరమైన అంశాలను పరిశీలించేందుకు ఏర్పాటు అయిన సర్కిల్ ఈ కింది ఆఫ్ టేక్ పాయింట్లను గురించి పరిశీలించింది.

కృష్ణానది :— 1. అక్కమ్మ బిలం, 2. సోమశిల, 3. శ్రీశైలము డామ్ స్థలము, 4. నాగార్జునసాగర్ స్థలము.

గోదావరి నది :— 1. శ్రీరామసాగర్ ప్రాజెక్టు, 2. బెల్లంపల్లి బారేజి, 3. దిగువ మానేరుడము.

కృష్ణానది విషయంలో శ్రీశైలము రిజర్వాయరు ముందు భాగాన సోమశిలనుండి గాని శ్రీశైలము ప్రాజెక్టు ఎడమ కాలువ దగ్గర అక్కమ్మ బిలం రిగ్యులేటరునుండిగాని నీటిని తీసుకురావడానికి అయ్యే ఖర్చుతో పోల్చి చూస్తే శ్రీశైలము డామ్ నుండి లేదా నాగార్జున సాగర్ డామ్ నుండి నీటిని తీసుకు రావడానికి చాలా ఎక్కువ మొత్తము ఖర్చు అవుతుంది, నీటిని తీసుకు రావాలి అంటే బెల్లంపల్లి దగ్గర ఒక బారేజి నిర్మించి అక్కడ నుండి నేరుగా నీటిని తీసుకు రావడానికి సాధ్యమవుతుంది అని తమగొనడం జరిగింది. నగర ప్రజల దీర్ఘకాలిక అవసరాలను తీర్చడానికి ఉద్దేశించిన ఈ మంచి నీటి సరఫరా ప్రాజెక్టుకి వేరు కోట్ల ఖర్చు అవుతుంది కాబట్టి అందుకోసం నిధులను సమకూర్చగల ఏజన్సీలను గుర్తించే విషయం కూడా పరిశీలనలో ఉంది. యిటువంటి భారీ ప్రాజెక్టులకు అవసరమైన నిధులను సమకూర్చవలసిన అతి ముఖ్యమైన విషయంతో సహా అన్ని విషయాలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన పిమ్మట నగరానికి నీటిని తీసుకురావడానికి అనువైన వనరు లేదు వనరులు విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు : ఎప్పుడు తీసుకుంటారు? దేనినుంచి తీసుకుంటారు? గోదావరి నది నుంచి తీసుకువస్తారా? కృష్ణా నది నుంచి తీసుకువస్తారా?

శ్రీ ఎం. బాగరెడ్డి : సభ్యులందరు చూడా ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సభలో ఉంచాలి అని కోరింది వారిని చూడాలని కాదు. 30 సంవత్సరాలనుంచి ప్రజలందరు ఆయనను చూస్తూనే ఉన్నారు. మేము అశించింది ఏమిటంటే ఈ సమస్యపైన వారు ఏదైనా ఒక మాట చెబుతారేమో అని చెప్పి ఏదైనా నిర్ణయం తీసుకుంటే 30 లక్షల ప్రజలు హర్షిస్తారు ఆ నిర్ణయానికి అని అభిప్రాయము. మంత్రిగారు మాత్రం చాలా సంతృప్తి కరంగా వున్నది నీటి సప్లయ అని చెప్పారు. వారికి ఉన్నదేమో. సంతృప్తి కరంగా మనం చేయలేము. సంతృప్తి కరంగా లేదు. మంత్రిగారు అన్నంత మాత్రాన అది సంతృప్తి కరంగా ఉండదు గాని మనం దీనికి పెర్మనెంటు సొల్యూషన్ కొరకు యిప్పటినుంచి ప్రయత్నం చేయకపోతే వచ్చే ధవిష్యత్తులో చాలా యిబ్బందులు ఎదురొకటని వస్తుంది కాబట్టి ఏదైనా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి ఏదైనా ఒక డేటు దీని కొరకు పిక్చర్ చేసి నిర్ణయం ప్రకటిస్తే బాగుంటుందని మనని ఉస్తున్నాను.

1-30

P. M.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు : ఈ మంచి నీటి సమస్యమైన దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారు వారు తీసుకున్న తాత్కాలిక చర్యలు గురించి వివరాలు చెప్పారు. ఆ వివరాలన్నింటికీ చూడా వారు ఆమలు ఒరిపించడంలోనే ఎక్కడ సమస్య తీరే వీలు వుంటుంది. వారు శాశ్వత పరిష్కారమార్గాలు చెప్పినందుకు చాలా సంతోషం. కాని పెర్మనెంటు స్క్రీములు సంవత్సరాలు పట్టవచ్చును. ముందుగా లెండు మూడు మాసాలలో ఏ స్క్రీమునయినా ఏర్పాటుచేసి యీ మంచి నీటి సమస్యను పరిష్కరించాలి. కార్యాచరణ తప్ప దీనికి మరొక మార్గము లేదు. శాశ్వత పరిష్కారం గురించి చాలామంది పెద్దలు ఆలోచన చేస్తున్నారు. నా భయం యేమిటంటే ఎవరి తొందరగా జరిగే పనులు కావు. నా అభిప్రాయం యేమిటంటే ముఖ్యమంత్రిగారు యందులో జోక్యము చేసుకొని యింజనీర్లను, ఆఫీసర్లను కూర్చోపెట్టుకొని 10, 15 రోజులలో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి తరువాత అన్ని రాజకీయపక్షములవారితో సమావేశం యేర్పాటుచేసి యీ బడ్జెటు సమావేశం ముగిసేలోపల యీ మంచి నీటి సమస్యకు ఒక శాశ్వత పరిష్కారం కనుగొనాలి. దీనికి 1000 కోట్లు రూపాయలు గాని, 100 కోట్లు రూపాయలు కాని ఖర్చుకావచ్చును. యేమయినా ఖర్చు సమస్యకంటే శాశ్వత పరిష్కారం చేసి హైదరాబాదు ప్రజలను అనందపరిచాలని కోరుతూ వెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : యిక్కడ మంచి నీటి సమస్య విషయంలో చాలామంది సభ్యులు చెప్పడం జరిగింది. కాని యిప్పుడు నేను అడిగేది యేమిటంటే ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టంగా ఒక ప్రకటన చేయాలి. జంటనగరాలలో అదనంగా ఏమైనా బోర్ వెర్స్ వేస్తారా లేదా అనేది చెప్పాలి. మంత్రిగారు వేసిన బోర్ వెర్స్ బాగా పని చేస్తున్నాయని అంటున్నారు. కాని అవి ప్రజలకు నీరు అందించడానికి సరిపోవడం లేదు. ఈ బోర్ వెర్స్ కొరకు అదనపు విధులు చూడా మంజూరు చేయాలి. తరువాత మంచి నీటి సమస్య తీర్చడానికి గాను అధిక పక్ష సమావేశమును ఏర్పాటు చేయాలి.

యంజిన్లను, అగ్గిసర్లను పిలిచి దీనికి శాశ్వత పరిష్కార మార్గము ఆర్చించింది. కృష్ణానుంచి, గోదావరి నదులనుంచి ఏదో వాకదానినుంచి యేది తిక్కువ ఖర్చు. ఓజి విలిటీగా వుంటుందో ఆర్చించి వెంటనే ఆ కార్యక్రమం చేపడితే బాగుంటుంది. 1000 కోట్లు రూపాయలు గోదావరినుంచి సీరుతీసుకురావడానికి అవుతుందంటున్నారు. కాని శ్రీశైలంనుంచి నీటిని తీసుకువస్తే రు. 100 కోట్లు సరిపోతుందంటున్నారు. కాని అప్పుడు రు. 90 కోట్లు అంచనాలు చేస్తే యిప్పుడు 900 కోట్లు రూపాయలు యీ ధరల పెరుగుదలవల్ల ఎస్టిమేట్లు పెరుగుతున్నాయి. యెంత తొందరగా యీ పనులు ముగిస్తే అంత ఖర్చు తగ్గుతుంది. ప్రజల సమస్యలూ తీరుతాయి. యేదైనా వాక నిర్ణయం యీ హవుస్ ఎడ్జిబిట్ అయ్యే లోపల తీసుకోవాలి. నేను గోదావరినుంచి ఎల్లంపల్లి వద్ద పాప్రెట్టు టెస్టి సీరు తీసుకురావడానికి వ్యతిరేకి కాను. కాని యేది ముందర పూర్తి అవుతుందో యేది డబ్బు ఖర్చు తగ్గి వెంటనే నీటిని అందించడానికి సులభం అవుతుందో ఆ స్క్రీమును తీసుకోవాలి, యే నిర్ణయమైనా యీ బడ్జెటు సమావేశములు ముగిసేలోపల తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు యీ సమావేశము ముగిసే లోపల యేమి నిర్ణయం తీసుకున్నదీ తెలియపరిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే గోదావరినుంచి తీసుకుంటారో, కృష్ణానదినుంచి నీటిని తీసుకుంటారో వాక నిర్ణయంచేసి ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత యిమీడియట్గా బోర్ వెర్స్ను యెన్ని వేయబోతున్నారో మంత్రిగారు ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. కళావెంకటరావు : 1200 బోర్ వెర్స్ వేయడం జరిగింది.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : 1200 బోర్ వెర్స్ చాలావరకూ పనిచేయడం లేదు. యంకా బోర్ వెర్స్ వేయాలని ప్లానింగుబోర్డులో హైదరాబాదు నుంచి యెన్ని కయనవారందరమూ చెప్పాము.

కాని ముఖ్యమంత్రిగారు కాని, మునిసిపల్ శాఖామాత్యులుగాని ఎవరూగాని యీ విషయంలో ఎన్ని బోర్స్ వేయబోతున్నారో ప్రకటించలేదు. ఇప్పుడు రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు దీనికి ఒక పెర్మనెంటు సొల్యూషన్ యిచ్చి జంట నగరాలకు నీటి యిబ్బందిని తీర్చాలని కోరుతున్నాను.

رى بعد ان اتمت ان - مسجل في ستر حاجه الى
 على ما هو في السجل بعد ان ستر حاجه الى - كذا
 ان - في السجل بعد ان ستر حاجه الى - كذا
 ان - في السجل بعد ان ستر حاجه الى - كذا
 ان - في السجل بعد ان ستر حاجه الى - كذا
 ان - في السجل بعد ان ستر حاجه الى - كذا
 ان - في السجل بعد ان ستر حاجه الى - كذا
 ان - في السجل بعد ان ستر حاجه الى - كذا
 ان - في السجل بعد ان ستر حاجه الى - كذا

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ : అధ్యక్ష, యీ మండినీటి సమస్య జంటనగరాలలో తీర్చడానికి చాలామంది టెక్నికల్ ఎక్స్ పర్ట్స్ చాలా సలహాలు చెప్పారు. ఇప్పుడు దీని మీద యింజనీర్లు సర్వేచేయవలసిన అవసరంలేదు. యేమైనా నిష్టయం ప్రభుత్వం వారు చేయాలి. గోదావరినుంచి నీరు తీసుకురావచ్చా, ట్రిప్లెసడినుంచి శ్రీశైలం ప్యాజెక్టు నుంచి నీరు తీసుకుంటారా అనేది వెంటనే నిర్ణయం చేసి ముఖ్యమంత్రిగారు పక్కటిస్తే బాగుంటుంది. దీనికిగాను యీ బడ్జటు సమావేశము ముగిసేతోసలనే అందరు మంత్రులను కూర్చోబెట్టి రాబినెట్ సమావేశం జరిపి 200 కోట్ల రూపాయలు అయినా 1000 కోట్ల రూపాయలు అయినా కాని యేమయినా వెంటనే దీని విషయంలో ఒక నిర్ణయం ప్రకటించాలి అని కోరుతున్నాను. దీనికి చొక టైము బౌండ్ పొగ్రాము పెట్టుకోవాలని కోరుతున్నాను. దీనికి గాను బడ్జటులో కనీసం 200 కోట్ల రూపాయలు ప్రొవైడ్ చేయండి. 5 సంవత్సరాలలో యీ ప్రాజెక్టును పూర్తిచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను కాగితము మీద ప్లానులు వుంటున్నాయి కాని అమలులో యేమీ పనులు జరగడంలేదు. అందువల్లనే జంట నగరాల వాసులు నీరులేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. యేమయినా యేపాగ్రంతంనుంచయినా సరే కంప్లయంటులు లేకుండా యీ మండినీటి సమస్యను పరిష్కరించాలని కోరుతూ వెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు : సంబంధిత మంత్రిగారు చెప్పవలసింది చెప్పారు మేము విన్నాం, ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు జోక్యం చేసుకొంటే సమస్య సార్థక మవుతుంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : అధ్యక్ష అతి ముఖ్యమైన ఈ సమస్యమీద గౌరవ సభ్యులు విలువైన అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చారు. వారికి నా అభినందనలు, ప్రభుత్వ విధానాలు నా సహచరులైన సంబంధిత శాఖా మంత్రిగారు వివరించారు. ప్రభుత్వ విధానాలను ఏ రకంగా అచరణలో పెడుతున్నారనేది గౌరవ సభ్యులు కోరిన మీదిట నా బాధ్యతగా వారికి మనవిస్తున్నాను. దీనిని మూడు విధాలుగా చూడాలి.

మొదటిది ఈనాడు వున్న సమస్య. కేవలం హైదరాబాదు పరిసర ప్రాంతాలలోనే కాకుండా రాష్ట్రం మొత్తంమీద అనావృష్టి వున్న ఈ దుర్దినాలలో ఈ విధమైన సంఘటన ఏర్పడింది. అందువల్ల దీనికి తాత్కాలికమైన తక్షణ పరిష్కార మార్గం ఆలోచించడం ప్రథమ కర్తవ్యం. దానికి యే విధమైన నిర్ణయాలు తీసుకొన్నాలో గౌరవ నీయురై న మంత్రిగారు తెలియజేశారు. జులై మాసంవరకు ఈ సమస్య వుంటుంది. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి, ప్రజలకు సౌలభ్యం కల్పించడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. శాసన సభ్యులంటే కేవలం ఒకప్రాంతానికి పరిమితమైన వారు కాదు, మొత్తం రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వారు, అట్లాగే గౌరవనీయురై న మంత్రిగారు రాష్ట్రానికి సంబంధించినవారు. గౌరవనీయురై న మంత్రిగారు రాజకీయమరింత శ్రద్ధతో పని చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది రాజకీయం ఈ పనిని కూడా వారికి పురచూచడం జరిగిందే కాని యిది చోకబారు ప్రచారంకోసం చేసింది కాదు. ప్రజా సమస్యలను చూసిన చేయడం మంచిది కాదని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల శ్రమగారనే అధికారికి ఈ విషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొమ్మని వేరే బాధ్యతలు వారికి అప్పగించకుండా కేవలం ఈ బాధ్యతను అప్పగించడం జరిగింది. వారు నిపుణుల సహకారంతో పని చేస్తున్నారు. ఎక్కడ మంచినీరు పడుతుందనేది జియాలజిస్టులతో సంప్రదించి వారు నిర్ణయించేసిన ప్రాంతంలోనే బోర్న్ పేయడం జరుగుతోంది తప్ప వారిని మరలరూ ఆదేశించలేదని మనవి చేస్తున్నాను. బోర్న్ బాగానే పనిచేస్తున్నాయి. దిండిగల్ వద్ద గల ఎయిర్ ఫోర్స్ ఎకాడమీ వద్ద రిగ్ ఏర్పాటుచేసి ఎయిర్ ఫోర్స్ ఎకాడమీ వారికి నీరు అందించినట్లుయితే, ఇప్పుడు వారికి అందిస్తున్న నీటిని మనం ఉపయోగించుకోవచ్చుననే భావంతో అక్కడ ఇతర దేశం నుంచి తెప్పించిన 12 అంగుళాల డెలివరీపిక్ రిగ్ను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దీనివల్ల గంటకు తొమ్మిదివేల గేలర్ల నీరుపడే సౌలభ్యం లభించడం మన ఆదృష్టం. దీనివల్ల ఎయిర్ ఫోర్స్ ఎకాడమీవారికి నీటిని అందించి ప్రస్తుతం వారికి వున్న మంచినీటి వనరులను జంటనగరాల ఆవసరాలకు వాడుకోవడం జరుగుతుంది. ఇక ఎక్కడ చూసినా ఎదారిమాదిరిగా వున్న ఈ సమయంలో చెరువులలోనైనా రిగ్స్ వేస్తే జలాధారాలు ఏర్పడతాయనే భావంతో అక్కడ రిగ్స్ వేయడానికి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా కొన్నిచోట్ల వేసిన రిగ్స్ సక్సెస్ అయ్యాయి కాబట్టి ఆ కార్యక్రమం కొనసాగుతోంది. అంతేకాకుండా 6 అంగుళాల రిగ్స్ వేయడానికి జియాలజిస్ట్స్ 50 ప్రదేశాలను ఎంపికచేశారు. అక్కడ కార్యక్రమం కొనసాగుతోంది. ఎన్ని ఆవాంతరాలు వచ్చినప్పటికీ ప్రజల సంతోషాన్ని ప్రభుత్వం విస్మరించదు. యిప్పుడు 225 స్టాటిక్ ఆర్.సి.సి. ట్యాంక్స్ ఏర్పాటుచేయడం జరుగుతోంది, 164 ట్యాంకర్స్ తో నీటిని అందించడం జరుగుతోంది. గౌరవ సభ్యులు పి.ఐ.పి. లకు నీటి యిబ్బంది లేదన్నారు. మూలంతో కూడా ట్యాంకర్ లో నీరు పంపిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. మనందరం ప్రజలమే, ప్రజల కష్టాలను పంచుకొనేవారమే. కరువుతో

మన సౌకర్యం కోసం ఆశించే వ్యక్తులం కాకూడదు, కాదు అని కూడా సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. యిక రెండవ విషయం సింగూరు ప్రాజెక్టును పూర్తి చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దీనివల్ల 30 మిలియన్ గేలన్ల నీరు మనకు లభ్యమవుతుంది. ఇది 1991 నాటికి పూర్తి అవుతుంది. అయినప్పటికీ పెరుగుతున్న జనాభానుబట్టి ఇది సరిపోదని విజ్ఞులు నిర్ధారణ చేసిన విషయం. ఈ నగరం కేవలం ఒక ప్రాంతానికి సంబంధించినదికాదు, ఇది మన రాష్ట్రానికి ముఖ్యపట్టణం. యిక్కడ సర్వ సౌకర్యాలు కలుగజేయడం మన ఆదర్శం అన్న భావనతో మంచినీటి సమస్య పరిష్కారానికి ఏ విధంగా పూనుకోవాలన్నది ప్రభుత్వం ఓవ్రింగా ఆలోచిస్తున్నది. గౌరవనీయులైన శ్రీనివాసరావుగారు తమ రిపోర్టులో 150 గేలన్ల నీరు 2,000 సంవత్సరం నాటికి వస్తుందని వివరించారు. పెరుగుతున్న జనాభానుబట్టి చూస్తే యిప్పుడు చేపట్టిన ప్రాజెక్టుల నుంచి వచ్చే నీరు 1991 నాటికా చూడా సరిపోదని నిర్ధారించబడింది కాబట్టి మంచినీటి సమస్య శాశ్వత పరిష్కారానికి మనందరం ఏకాభిప్రాయానికొ రావడం ఎంతైనా అవసరం. యిక గోదావరి నదీ జలాలను కెస్తే ఏ విధమైన సౌలభ్యం వుంటుంది. కృష్ణా నదీ జలాలను కేవలంవల్ల ఏ విధమైన సౌలభ్యం వుంటుందనే విషయంలో ప్రాజెక్టు రిపోర్టు తయారు చేయించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. 15 కోట్లలో ప్రాజెక్టు రిపోర్టులు తయారు కావన్న విషయం గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ఈ విషయమై జిజ్ఞాసగా పరిశీలించి రిపోర్టు యివ్వడానికి చీఫ్ సెక్రటరీగారి అధ్యక్షతన మేజర్, మీడియం యిరిగేషన్, పబ్లిక్ హెల్త్, మెట్రోపాలిటన్ వాటర్ సప్లయ యింజనీర్స్ మొదలైన వారితో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వారు ఈ సమస్యను గురించి పరిశీలించడం జరుగుతోంది. రిపోర్టు సబ్జాక్టు మీముందు ఉంచడం జరుగుతుంది. దీనిలో రాజకీయం లేదు. వరాకాలం వచ్చే వరకైనా ల్యాగునీటి ఆధారం ప్రభుత్వం కల్పిస్తుందనే నమ్మకం ప్రజలలో కల్పించడానికి ప్రభుత్వం కృషిచేస్తున్నదేగాని ఏ విధంగానూ దీనిని రాజకీయం చేయలేదు, చేయదు అని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు విలువైన అభిప్రాయాలు వెల్లెబుచ్చినందుకు నా హృదయ పూర్వక అభినందనలు తెలియజేస్తూ వారు యిచ్చిన సూచనలను పాటించడానికి ప్రభుత్వము కృషిచేస్తుందని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ : ఈ విషయం గురించి చర్చించడానికి మీటింగ్ యేర్పాటుచేసే విషయం చెప్పండి.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : అధ్యక్ష, ముందే మనవి చేశాను. ఈ సమస్య అందరిది. అందరిముందు వుంచడానికి అభ్యంతరం లేదు. అవసరం ఉన్నప్పుడు నేను వారిని తప్పకుండా పిలిచి త్వరలోనే చర్చిస్తానని తమద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

—(యింటర్వెన్యూ)—

శ్రీ ఎం. బాగరెడ్డి : అధ్యక్ష, ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీనివాసరావు కమిటీ గురించి చెప్పారు. చాలా సంతోషం. గత ఆగస్టులో నేను శ్రీనివాసరావు కమిటీ

గురించి మాట్లాడినప్పుడు ప్రభుత్వం ఆటవంటి కమిటీలేదు, రిపోర్టు లేదు అన్నారు. యిప్పుడు, ప్రభుత్వం రిపోర్టు ఉందని అంగీకరించింది. కాని దీంతో సరిపోదు. మిత్రులు ఒకరికొకరు ఒక సలహా ఇచ్చారు. ...ప్పుడు మనం ప్రాక్టికల్ గా ముందుకు పోవడానికి రాజేశ్వరరావుగారు ఒక సూచన చేశారు. అపోజిషన్ లో వున్నటువంటి గౌరవసభ్యులందరికీ శ్రీనివాసరావు కమిటీ రిపోర్టు ఒక డేప్ గా వుంది. ఆ డేప్ ను ఆధారంగా చేసుకుని మనం ఎంత ముందుకు పోగలమని ఆలోచించాలి. ఈ శాసనసభ సమావేశాలు ముగిసేలోపల అపోజిషన్ పార్టీ లీడర్స్ అందరిని పిలిచి మాట్లాడి ఆ రిపోర్టుకు సంబంధించి మా సహాయాన్ని తీసుకుని, మా మీద కూడా కొంత వాఙ్మతను వేసి, అట్లాగే యింజనీర్లపై కూడా ఆటవంటి బాధ్యతను వేయాల్సిందిగా కోరాలన్నాను. ఎక్కడో వాకి చోట స్టాప్ చేయవలసి వుంటుందని శ్రీ ఓంకార్ గారి సూచనను ప్రభుత్వం ఒప్పుకుందా? ఇప్పుడు చేసిన కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత అపోజిషన్ పార్టీ లీడర్స్ ను పిలుస్తామన్నాను. కాని ఆ రిపోర్టు రావడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు, ఎన్ని నెలలు పడుతుందో తెలియదు. ఆ రిపోర్టు రాదూ, పోదూ, ఇప్పుడున్న రిపోర్టులను ఆధారంగా చేసుకొని శాసన సభ ముగిసేలోపల ముఖ్యమంత్రి గారు సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు : అధ్యక్ష, ముఖ్యమంత్రిగారు వివరంగా చెప్పారు బీఫ్ సెక్రటరీగారి అధ్యక్షతన ముఖ్యమైన విజ్ఞులతో వాక కమిటీని చేశామన్నారు. వారికి సమాచారం రెడీగా ఉంది. యిన్ వెస్టిగేషన్ గాని సర్వేగాని చేయాల్సిన అవసరం లేదు. యిదివరకే యిన్ వెస్టిగేషన్ చేయబడిన అంతెలున్నాయి వారు అవసరమైన డ్రైమ్ తీసుకోవచ్చు. 15 రోజుల వ్యవధి తీసుకోవచ్చు కాబట్టి, మనం ఈ మాసాంతం లోపల లేదా ఏప్రిల్ వస్తు వీక్ అయినా సమావేశమై అన్ని పార్టీలవారు కూడా ఆ రిపోర్టుపై సమాలోచనలు చేయవచ్చు. వాక నిర్ణయానికి రావచ్చు. కాబట్టి ఇదిమిద్దమైన కాలపరిమితి స్వయంచడం మంచిదని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : అధ్యక్ష, ఈనాడు కమిటీ చేసింది కూడా శ్రీనివాసరావుగారి రిపోర్టు ముందుంచుకుని, పరిశీలించి, వారు చెప్పిన 15 గ్యాలన్ల వాటర్ 2000 సంవత్సరాలకు అవసరమవుతుంది అనుకున్నది 1991 సంవత్సర నాటికే అది చాలీ చాలనట్లుగా వుంటున్నదనేది వారి రిపోర్టు. ఆ రిపోర్టులన్ని ఆధారంగా చేసుకుని వారు పరిశీలించడం జరుగుతుంది. కాబట్టి, మన దగ్గర రెండు రిపోర్టులుంటాయి. మీ ముందు పెడతాను. గౌరవసభ్యులు ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు దాని విషయంలో ఏమి అభ్యంతరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగర్ రావు : అధ్యక్ష, శాసనసభ సమావేశం కాలం లోనే పెట్టండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఎప్పుడు పెడతారు ? మార్చి ఎండ్ వరకా ? లేక ఏప్రిల్ ఫస్టు వీక్ లో పెడతారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : ఫలానా డేట్ అని కాదు కాని సాధ్యమైనంత త్వరితం పెట్టడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు : సంవత్సరం నుంచి పెడరాముంటున్నారు కాని పెట్టడం లేదు

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి : ఈ సమావేశాలు ముగిసేదాకా శ్రీనివాస రావు కమిటీ సిఫార్సులను అనుసరించి మీటింగు పెట్టండి ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : అధ్యక్షా, ఈ సమస్య యొక్క ప్రాముఖ్యతను ప్రభుత్వం గుర్తించిందని సవినయంగా మనవి చేశాను. పెంపనే ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అంతే పెంపితే ఈ సమావేశాలలో పెడిరాను ప్రత్యేకంగా దాని కోసం గౌరవనీయురైన అపోజిషన్ పార్టీస్ ఏడర్స్ ను పిలిచి చర్చలో మాట్లాడతాను. దీంట్లో మధ్య పెట్టవలసిన అవసరం ఎమీ లేదని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు : సంవత్సరం నుంచి ఇదే ఆన్సర్ ఇస్తున్నది. జంటనగరాల ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. ఈ సమావేశం అఖరులో మీటింగు పెట్టమనండి ? ఒక పిలిమినరీ మీటింగు పెట్టమనండి తరువాత మళ్ళీ చర్చించుకోవచ్చు. అన్ని పార్టీల వారు కోరుతున్నారు కాబట్టి దయచేసి ఒకసారి ఆలోచించి ఈ సమావేశాలు ముగిసేదాకా మీటింగు పెట్టమనండి ?

MR. Speaker : That option, you leave it to the Hon. Chief Minister.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ : అధ్యక్షా, ఈ సమావేశం నాలుగు రోజులు ముందు జరుపుతారా ? లేక నాలుగు రోజులు వెనుక జరుపుతారా అనేది ముఖ్యం కాదు. కాంక్రీట్ గా ఇది అమలు పంచాలని నా సూచన. యిప్పటికి మన ముందు రిపోర్టులు వున్నాయి. గోదావరికి సంబంధించి, కృష్ణకు సంబంధించి యింజనీర్స్ ఆంథా తయారు చేసి పెట్టారు వాటిని కోర్డికేరించి తయారు చేసుకోవడానికి అవసరమైన ట్రైమ్ తీసుకోవలసి వుంటుంది. యిది బడ్జెట్ సెషన్ కనుక దానికి పెట్టే డబ్బు ఇందులో ఉండాలి. మీరు నెల రోజుల తరువాత రిపోర్టు తయారు చేసినా అభ్యంతరంలేదు. దాన్ని అమలు జరపడానికి డబ్బు గురించి సంవత్సరం వరకు వేచి చూడకుండా యిప్పుడున్న ఈ బడ్జెట్ లో మీరు కేటాయించే అన్ని వద్దుల్లో 5 శాతం, లేదా 2 శాతం తగ్గించి ఒక రెండు వందల కోట్ల రూపాయలు పెట్టి ఒక డివిజన్ ను ఏర్పాటు చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. ఆ డివిజన్ ను ఏర్పాటు చేస్తే ఏప్రిల్ లేదా మే నెల నుంచి పని స్టార్ట్ చేయవచ్చును కదా ?

Papers Laid on the table

MR. Speaker : Once the government takes a decision there can be supplementary budget. Why are you worried about it ?

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ : తరువాత కష్టం అవుతుంది. గవర్నమెంటు అధికారం వున్న మాట నిజమే. ఒక ఎకౌంటు నుంచి ఇంకో ఎకౌంటుకు మార్చుకోవచ్చు. దానికి ఒక పద్ధతి వుందాలి కదా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : ఈ సమస్య ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి ఎప్పుడైనా ఎడ్జెన్టు చేసుకోవచ్చు. డబ్బు విషయం కాదు. రాబట్టి వారికి నేను తప్పకుండా సమాచేశపరచడంలో అభ్యంతరం చెప్పడం లేదు కాని కమిటీ వారి రిపోర్టు రావాలి. కమిటీ అభిప్రాయాలు తెలియాలి కదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ ; వారి ఆందోళన ఏమిటంటే, కమిటీ వారికి ఏదైనా సూచనలు యివ్వడానికి అపొజిషన్ పార్టీ వారు సిద్ధంగా వున్నారు. దాని గురించి స్క్రిలిమినరీ మీటింగు పెడతారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు : అట్లాగే నేను పిలుస్తాను. దానికి అభ్యంతరం ఏముందండి ?

MR. Speaker : First week of April,
ఏర్పాటు చేసి తెలియజేస్తారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : కమిటీ రిపోర్టు రాకుండానే పెట్టడంవల్ల ఉపయోగం లేదు.

MR : Speaker : Yes, April first week.

ఫస్ట్ వీక్ లో వారు తెలియజేస్తారు. మీకు రూడా యింటిమేషన్ ఇచ్చి ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తారు.

PAPERS LAID ON THE TABLE

MR. Speaker : All the papers that are to be laid on the Table are deemed to have been laid **

**The following papers were laid on the table.

Notification delegating certain powers to the Joint Collectors

1. Notification issued in G. O. MS. No. 1193, Revenue, dated 17-10-1985 delegating certain powers to the joint Collectors and published in the Andhra Pradesh Gazette

558 7th March, 1986 Papers Laid on the Table
 Government Bill
 Visakhapatnam Municipal
 Corporation (Amendment) Bill, 1986
 Annual Financial statement(Budget) For 1986-87
 Demands For Grants
 Education.

dated 21-11-1985 as required under section 5 of the Andhra Pradesh District Collector's Powers (Delegation) Act. 1961
 Copy of the 25 th Annual Report for the year 1984-85 of Tungabhadra Steel Products Limited.

2. Copy of the 25 th Annual Report for the year 1984-85 of Tungabhadra Steel Products Limited together with the Auditors Report thereon under section 619-A (2) of the Indian Companies Act, 1956.

Notification annulling the orders of the A. P. Administrative Tribunal.

3. Copy of the notification issued in G. O Ms. No. 90, Revenue dated 24-1-1986 annulling the orders of the Andhra Pradesh Administrative Tribunal as required under clause(6) of art. 371-D of the Constitution of India.

IV GOVERNMENT BILL—

The Visakhapatnam Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1986.

Minister For Municipal Administration (Sri K. Kala Venkata Rao) Sir, I beg to move.

“That leave granted to introduce the Visakhapatnam Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1986.”

MR. Speaker : Motion moved.

The question is :

That leave be granted to introduce the Visakhapatnam Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1986.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

V. ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1986-87 Demands for grants

Demand No. XX—Education.

MR. Speaker : I now request the Minister for Education to move the motion for Demand No. XX—Education.

Minister For Education : (Sri G. Muddukrishnama Naidu) :

Sir, I beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 618,16,39,000 under Demand No. XX--Education.”

MR. Speaker : Motion moved.

I now request the Members to move their cut motions.

Demand No XX — Education — Rs. 618,16,39,000/-

114 Sri Md Rajab Ali : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs 100/-

మెదక్ జిల్లా, జిన్నారము, హుస్సూర్, కౌడిపల్లి, నర్సాపూరు, శివంపేట రెవెన్యూ మండల కేంద్రములలో ఉన్నతమైన పాఠశాలకు సరిపడు భవనములు లేనందున విద్య అభ్యసించు విద్యార్థులు తీవ్రమైన బాధలకు గురికావటం. అవసరమైన భవనములు నిర్మాణములకు సిద్ధులు విడుదల చేయనందుకు నిరసనగా

115

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs 100/-

మెదక్ జిల్లా మిగిలిన రెవెన్యూ మండల కేంద్రములలో, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తీసుకున్న నిర్ణయాల ప్రకారమైన జూనియర్ కాలేజీస్ ఓపెన్ చేయటములలో నిర్ణయం తీసుకోనందున నిరసనగా

116

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

జిల్లా మెదక్ నర్సాపూర్ సమితి పరిధిలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఉపాధ్యాయులు లేని గ్రామాదులలో పోసంఖ్య పిల్లలకు విద్య పోషనలేక తీవ్రమైన ఆందోళనను అణిట్టుటలలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా

117

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

రాష్ట్రములో ప్రాథమిక పాఠశాలలు మరియు మాధ్యమిక పాఠశాలలు మరియు ఉన్నతమైన పాఠశాలకు సరిపడు భవనములు లేక వికృష్టంగ విద్య బోధన జరపనందుకు నిరసనగా

118

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

విద్యా వ్యవస్థలో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు అనగా, రుల వ్యవస్థకు అతీతంగా, ప్రాంతీయ వ్యవస్థకు అతీతంగా, మత వ్యవస్థకు అతీతంగా విద్యాబోధన చేపట్టుటములో విఫలమైనందుకు నిరసనగా

119

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

నూతన విద్యా విధానము అనగా ఉన్నత విద్యకు అతి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వ నందుకు నిరసనగా

120

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

మెదక్ జిల్లా, నర్సాపూర్ సమితి గిరిజన శాండాలోపున్న చండీ బొలారం పేట, సోమక్కపేట మరియు మొదలగు ప్రాథమిక పాఠశాలలకు భవనములు లేవు. వీటి నిర్మాణములకు నిధులు విడుదల చేయుటలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా

121

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

విజయవాడ పాతబస్తీ ప్రాంతంలో దాదాపు రెండున్నర లక్షలమంది జనాభాకు గాను ఒక్క బాలికల కాలేజీ లేనందున కార్పొరేషను నిర్ణయం మేరకు కాలేజీని ప్రారంభించుటకు ప్రభుత్వం అనుమతించుటలో జాప్యంనకు నిరసనగా

122

Sri C. Vittal Reddy : Sir, I beg to move :
To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

Education.

మెదక్ జిల్లాలో జగదేవ్‌పూర్ మండల కేంద్రములో జూనియర్ కాలేజీ భవనములేక విద్యార్థులకు అనేక యిబ్బందులు ఎదురౌతున్నందుకు నిరసనగా

123

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

మెదక్ జిల్లాలో - కౌడిపల్లి, హతినూర, జిన్నారము మరియు శివంపేట రెవెన్యూ మండల కేంద్రములో జూనియర్ కాలేజిస్ నిర్మాణము చేయటానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించినప్పటికిన్ని వాగ్దానాలు అమలు జరపనందుకు నిరసనగా.

124

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

గత మూడు సంవత్సరములనుండి రామాయంపేట ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలోని పిల్లనిపాలును నియమించనందుకు ప్రభుత్వానికి తెలిపినను పిల్లనిపాల్ ను నియమించనందుకు నిరసనగా

125

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

రామాయంపేట నియోజక వర్గములోని శంకరంపేట మండల కేంద్రములో జూనియర్ కాలేజీ భవనము లేక పిల్లల పద్ధతిని ఎస్. ఎస్. సి. మరియు కాలేజీ నడువ నందున విద్యార్థులకు అనేక రకాల యిబ్బందులేక, పసరులు లేక సరియైన విధానంగా విద్య నార్జించలేక పోవుచున్నను భవన నిర్మాణము చేపట్టనందుకు నిరసనగా

126

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

రామాయంపేట మండల కేంద్రములో ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాల ఏర్పడి 5 సంవత్సరములు గడిచినా జిల్లా పరిషత్ భవనములో పిల్లల ప్రకారము నడుపుతూ గదులు లేక లాబరేటరీ రూములు లేక ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాల నడుస్తున్నది. కళాశాలకు స్వ. త. చవర నిర్మాణమునకు నిధులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా

127

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

హైస్కూల్స్ - బొమ్మనపల్లి, రేకొండ, చిగురుమామిడి, హుస్సాబాద్ లో పాఠశాలల అదనపు గదులను నిర్మాణము చేయుటలోని జాప్యాన్ని అరికట్టలేనందుకు నిరసనగా

128

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

ప్రభుత్వ ఉద్దేశానుసారముగా ప్రతి 40 విద్యార్థులకు ఒక ఉపాఠ్యాయున్ని నియమించ లేనందుకు నిరసనగా

129

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000
for Education by Rs. 100/-

హుస్సాబాద్ లో కాలేజీ మంజూరి చేయనందుకు, చిగురుమామిడి, కోడండ మండలాలలో జూనియర్ కాలేజీలు మంజూరి చేయలేనందుకు-హుస్సాబాద్ జూనియర్ కాలేజీలో పార్టుటైం వర్కర్లను నాల్గు సంవత్సరాలుగా పర్మినెంట్ చేయలేనందుకు కఠినం జీతాలుకూడ పెంచలేనందుకు నిరసనగా

130

Sri A. Lakshminarayana : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

ఇ. బి. సి. స్కూలర్ సిప్పలు గత సంవత్సరం ప్రత్యేకాలు ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకు విద్యార్థులకు శాంక్షను చేయనందుకు నిరసనగా

131

To reduce the allotment of Rs: 618,16,39.000/-
for Education by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేటు కాలేజీలలోపున్న వందలాది లెక్చరర్ పోస్టులను నింపనందుకు నిరసనగా

132

Sri Jakka venkaiah : Sir, I beg t beg to move :

Education.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలోని దాదాపు 5 వేల వున్నత పాఠశాలల్లోను, రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన మరియు ప్రాచీనమైన మండలి (SCERT) వారి పరిశోధనలను నమోదించి, ప్రతి పాఠశాలకు నియమించవలసిన ఉపాధ్యాయ, ఉపాధ్యాయేతర సిబ్బందిని ప్రయోగ శాలలను, లైబ్రరీలను, వెంటనే నియమించి, విద్యార్థుల, విద్యా ప్రమాణాలు మెరుగుపరచాలని డిమాండు చేయుటకుగాను.

133

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ విద్యా శాఖలో ఉపాధ్యాయులకు, ఉపాధ్యాయేతర సిబ్బందికి, నిబంధనల నమోదించి, అప్పటికప్పుడు నియామకాలు జరిపి విద్యా సంస్థల్లో సిబ్బందికి, విద్యార్థులకు. సత్సంబంధాలను మెరుగుపరచుటలో విఫలమైన ప్రభుత్వ విధానాలను నిరసించుటకై

134

Sri C. Narsim Reddy : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

నారాయణపేటలో వున్నత బాలికల పాఠశాలకు భవనము యంతవరకు నిర్మించ నందులకు నిరసన తెల్పుతున్నాను.

135

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

పాఠశాల భవనాల నిమిత్తం విద్యారంగంనందు వెనకబడిన ఆర్థికంగా బలహీనంగా వున్న ప్రాంతాలకు బడి భవనాల నిర్మాణమునకు ప్రోత్సాహం లేదు. గాన నిరసన తెలియజేయుచున్నాము.

136

Sri Baddam Bal Reddy : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

హైదరాబాదులోని కార్వాన్ శాసన సభ నియోజక వర్గములోని సంతోషనగర్ లో
సిటీ గ్రంథాలయం వారు బిల్డింగ్స్ కొరకై గ్రాంట్స్ యంతవరకు యివ్వనందుకు
నిరసనగా

137

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

హైదరాబాదులోని పాతనగరములో “అడివోరియం” యంతవరకు నిర్మించ
నందులకు నిరసనగా

138

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs 100/-

హైదరాబాదులో కార్వాన్ నియోజక వర్గంలోని రహీంపూరలో స్కూలు స్థల
మును (స్కూలు బిల్డింగ్స్) హాసింగుబోర్డు స్థలమును స్వాధీనము చేసుకొని ఇంత
వరకు కట్టనందులకు నిరసనగా

139

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

హైదరాబాదులోని కుల్బంపూర హైస్కూలును జూనియర్ కాలేజిగా మార్చ
నందులకు నిరసనగా

140

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

హైదరాబాదులోని ఆలియాబాద్ జూనియర్ కాలేజ్ ను డిగ్రీ కాలేజ్ గా మార్చ
నందులకు నిరసనగా

141

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

హైదరాబాదులో కార్వాన్ నియోజక వర్గంలోని లంగర్ హౌస్ లో స్థలమున్న
హైస్కూలును కట్టమని సంవత్సరంనుండి కోరుతున్న హైస్కూలును కట్టనందుకు
నిరసనగా

Education.

142

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs 100/-

హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్ నియోజక వర్గంలోని రహింపూర్ హైస్కూలు స్థలము హౌసింగ్ బోర్డు నుండి స్వాధీన పుచ్చుకుని ఇంతవరకు హైస్కూలు బిల్డింగ్ ను కట్టినందులకు నిరసనగా

143

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs 100/-

సీతవి, చక్రత్రను, బోధించే విధంగా హరికథ చిశాలను, బుర్రకథ దశాలనూ, నాటికా బృందాలను ఏర్పరచి బోధించే విధంగా సక్రమంగా ఎర్పాటు చేయనందులకు నిరసనగా

144

To reduce the allotment of Rs 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

హైదరాబాదులోని పాత నగరంలోని ఆలియాబాదునందు మహిళలకొరకు ఐ. టి. ఐ.ని నిర్మించనందులకు నిరసనగా

145

To reduce the allotment of Rs 618,16,39,000/-
for Education by Rs 100/-

హైదరాబాదులోని పాతనగరంలో “వయోజన విద్యా కేంద్రాలు” తగినన్ని ఏర్పాట్లు చేయక పోయినందులకు సక్రమంగా నడుపడంలో విఫలమైనందులకు నిరసనగా

146

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs 100/-

హైదరాబాదులోని జి యు పి. స్కూలు, కల్వగడ్డ స్కూలు ఛవనం కూలిపో ఎ నందున పునర్నిర్మించునండా యితర స్కూళ్ళలో కలిపినందులకు నిరసనగా

147

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39 000/-
for Education by Rs. 100/-

హైదరాబాదులోని కార్వాన్ వియోజక వర్గంలోని సై జాం బిల్డింగ్, జేబాబాగ్ ను స్వాధీన పరచుకొని పాలిటెక్నిక్ కాలేజ్ ను ఇంతవరకు స్వాంక్షన్ చేయనందులకు నిరసనగా

148

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-

for Education by

Rs. 100/-

హైదరాబాద్ లో ఆరియాబాద్ ప్రాంతములో బాలికలకు డిగ్రీ కళాశాలను ఇంత వరకు ఏర్పాటు చేయనందులకు నిరసనగా శారదా జూనియర్ కాలేజీ ను డిగ్రీ కాలేజీ గా మార్చనందుకు నిరసనగా

149

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,300/-

for Education by

Rs. 100/-

హైదరాబాద్ లోని కార్వాన్ వియోజక వర్గంలో ప్రభుత్వ ఐ.టి.ఐ.నే ఇంతవరకు నెలకొల్పనందులకు నిరసనగా

150

Sri A. Lakshminarayana : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-

for Education by

Rs. 100/-

జీవన వ్యయము పెరిగినందున, పాఠశాలల విద్యార్థుల స్కాల్-లర్ షిప్ ను నెల ఒక్కంటికి 100 రూ. ల నుండి 150 రూ. లకు కళాశాల విద్యార్థులకు 150 రూ. ల నుంచి 200 రూ. లకు పెంచమని పలు విద్యా సంఘాలు కోరినప్పటికి పెంచనందులకు నిరసనగా

151

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-

for Education by

Rs. 100/-

వృత్తి విద్యా కోర్సులు ప్రవేశ పెట్టినప్పటికి వాటి బోధనకు కావలసిన, తగు పరికరాలను ఇతర వస్తువులను కల్పించనందుకు నిరసనగా

152

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-

for Education by

Rs. 100/-

Education.

వేతనం మీద పని చేయుచున్న ప్రత్యేక ఉపాధ్యాయులకు రెగ్యులర్ స్కేల్ ను అమలు పరచనందుకు మరియు రాష్ట్రములో ఎన్నో ఉన్న ఉపాధ్యాయ ఖాళీలను బర్తీ చేయనందుకు నిరసనగా

153

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

ఐ. టి. ఐ. విద్యార్థులకు తగిన పుస్తకాలు, విద్యార్థులు కోరినా తయారు చేపించుటకు చర్య తీసుకోనందుకు నిరసనగా

154

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

ఐ. టి. ఐ. విద్యార్థులకు తెలుగులో బోధన చేసినప్పటికీ, తెలుగులో ప్రశ్నా పత్రాలు పరీక్షే సమయంలో ఇప్పించుటకు తగిన చర్యలు తీసుకొనందుకు నిరసనగా

155

Chittaranjan : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

సైనిక్ ఎంప్లాయిమెంట్ స్కీములో ఉపాధ్యాయ శిక్షణ ఇస్తున్న వారికి జి. ఓ. ప్రకారం వుద్యోగాలు సక్రమంగా యివ్వనందుకు నిరసనగా

156

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పోడూరు పంచాయతీ సమితి పరిధిలో 60 బాలరకు “అనిత” విద్యా కేంద్రాలు పెట్టినట్లున్నప్పటికీ వాస్తవంగా అవి కొన్ని చోట్ల సక్రమంగా లేనందుకు నిరసనగా

157

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

పెనుగొండ మండలంలోని ప. గో. జి. ముల పర్రుకుమ్మరగుర్వ హరిజన పేటలో 1911 లో పారశాల స్థాపించబడినది అప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకు గ్రామస్తులు ఎన్ని దుఃఖాలు పులిసినప్పటికీ పారశాల భవనం శాంక్షన్ చేయనందుకు నిరసనగా

568 7th March, 1986

Annual Financial Statement
(Budget) For 1986-87
Demands For Grants
Education

158

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

అవసరానికి తగినన్ని స్కూలు బిల్డింగులు తగిన ఉన్న వసతి సౌకర్యాలు లేనందుకు నిరసనగా

159

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000
for Education by Rs. 100/-

ప్రాథమిక, హైస్కూల్, కాలేజీలలో అవసరమైన మేరకు ఉపాధ్యాయులను నియమించినందుకు నిరసనగా

160

Sri K. Venkateswar Rao : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

Failure of the Government to accept sanction for a private Arts and Science Degree College at Kollapur.

161

To reduce the allotment of Rs: 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

Failure of the Government to provide required staff to the Government Junior College, Kollapur.

162

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

Failure of the Government to sanction a Residential School for Scheduled Castes in Kollapur.

163

Sri N. Indrasena Reddy : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

పాఠశాలలలో 6, 7, వ తరగతి విద్యార్థులకు హిందీ బోధన తీవ్రమైనందుకు నిరసనగా

164

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-
College Teachers Merit Promotion

ఇవ్వనందుకు నిరసనగా

165

Sri V Sreeramulu : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

వరంగల్ జిల్లా - రామన్నపేట తాలూకాలో రాయపర్తి, గ్రామం మండల కేంద్రంలో జూనియర్ రాబేజీ ప్రారంభించినందుకు నిరసనగా

166

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

వర్ధన్నపేట జూనియర్ కళాశాలలో టైపిస్టు లాబ్ అసిస్టెంట్ మరియు అటెండర్లు యిప్పటి వరకు సాంక్షిను ఇవ్వనందుకు నిరసనగా

167

Sri Bodepudi Venkateswara Rao : Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

ప్రభుత్వ డిగ్రీ ఆ కళాశాలలో పనిచేస్తున్న జూనియర్ లెక్చరర్లకు రు. 700— 1600 పేతనం వరింపచేయమని సుప్రీమ్ కోర్టు తాత్కాలిక పుత్తరువులు యిచ్చినప్పటికీ అమలు పరచని విద్యాలయ నిర్లక్ష్య వైఖరికి నిరసనగా

168

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

ఆంధ్రప్రదేశ్ కళాశాల అధ్యాపక సంఘ, సమాఖ్యతో అధ్యాపకుల సమన్వయ మీద కుదుర్చుకొన్న వాప్సందాలను అమలు పరచుటలో ప్రభుత్వం చేస్తున్న జాప్యానికి నిరసనగా

169

Sri A. Narasimha Reddy : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

వరంగల్లు జిల్లాలోని స్కూళ్ళలో టీచర్లు వెకస్సివ్ నింపనందుకు నిరసనగా

170

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

వరంగల్లు జిల్లాలోని స్కూళ్ళలో విద్యార్థుల సంఖ్యకు అనుగుణ్యంగా ప్రభుత్వ
నియమమును అనుసరించి టీచర్స్‌ను నియమించనందుకు నిరసనగా

171

Sri P. Venkatapathi : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

న తైనవల్లి పట్టణంలోగల ప్రభుత్వ జూనియర్ కాలేజీకి తగు నిధులు మంజూరు
చేయనందుకు నిరసనగా

172

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

అమరావతి (ధరణికోట) (గుంటూరుజిల్లా) మాజీ పిల్లనిపాల్ శ్రీ కె. టి.
రాయుడు మానేజ్ మెంట్ అక్రమంగా తొలగించబడిన ఓదట కోర్టుకు వెళ్ళగా యీ
సమస్య పరిష్కరించమని ప్రభుత్వాన్ని కోర్టు ఆదేశించింది. గత 3 సం. పైగా
శ్రీ రాయుడు కుటుంబం ఆర్థిక బాధలతో వున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం మానవతా దృక్పథంతో
కనీసం ఏదో ఐక కాలేజీలో వుద్యోగం యివ్వనందుకు నిరసనగా

173

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

న తైనవల్లి జూనియర్ కాలేజీకి తగినంత మంది లెక్చరర్లను నియమించనందుకు
నిరసనగా

174

Sri M. V. Mysura Reddy : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

To discuss discrepancies in allocating B. Ed seats with in
Sri Venkateswara University area.

175

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

To discuss the need to establish a Junior College at Yerra-
guntla Mandal Head Quarters, Cuddapah District.

176

Sri Mohd Amanullah Khan : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

Government schools do not have furniture and Teachers and
Teachers and school buildings.

177

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

For not allotting the amount for construction of a degree
College at Parkal in Warangal District.

178

Sri Ramakrishan Rao : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

ఇమ్మం జిల్లాలో 8-9-10 తరగతులు తెరచుటకు రు. 96000/- డిపాజిట్
కట్టించుకొని ఆ స్కూళ్ళకు హైస్కూలు స్టాఫ్ను పేరెంట్స్ పేరిట భరించాలంటున్న
విధానానికి మినహా

179

Sri N. Krishna Moorthy : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 618,16,39,000/-
for Education by Rs. 100/-

For Changing the introduction of Hindi from VI Class to VIII Class and doing unnecessary adventures in prevailing education system and also failure of building accommodation furniture and science equipment in various schools and colleges.

Mr. Speaker : Cut motions moved.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర : అధ్యక్ష, సమాజాన్ని వాచా వేయాలని కోరుతున్నాను. రెండు కావస్తున్నది. బాగా ఆరలి పుట్టున్నది కనుక మిగతా సభాకార్యక్రమాలను వాయిదా వేసి తరువాత చేపట్టాల్సిందిగా కోరుతున్నాను, యిక్కడ మా డబ్బులు పెట్టి మేము తిందామంటే ఒక్క ఇద్దరి. నడ తప్ప మరేమీ దొరకదు, అధ్యక్ష.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మందే ఐవిల్ ఎరేంజ్ ఫర్ మీల్స్.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : అధ్యక్ష, అవసరమైతే రేపటినుంచి రెండు పూటలా పెట్టకుండా. యిప్పుడు వద్దులెండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గెలిటన్ కాకుండా ఉండాలని కోరుతున్నాను. ఐవిల్ నాట్ స్పేరు యు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : గెలిటన్ కాకూడదని మా కోరిక కూడా

మిస్టర్ స్పీకర్ : సర్వ ప్రయత్నం చేసినా మీరు సహకరించకుంటే ఎలా :

All right. The House is adjourned till 8-30 a. m. on Monday, the 10th March, 1986.

(The House then adjourned at 2-00 pm. till 8-30 a.m. on Monday, the 10 th March, 1986.)

